

Επίσημη Εφημερίδα L 333

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

54ο έτος

15 Δεκεμβρίου 2011

Περιεχόμενα

II Μη νομοθετικές πράξεις

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

2011/823/ΕΕ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 5ης Απριλίου 2011, σχετικά με τα μέτρα C 11/09 (πρώην NN 53b/08, NN 2/10 και N 19/10) τα οποία έθεσε σε εφαρμογή το ολλανδικό δημόσιο υπέρ του ABN AMRO Group NV (η οποία δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση της Fortis Bank Nederland και της ABN AMRO N) [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2011) 2114] ⁽¹⁾..... 1

Τιμή: 3 EUR

(¹) Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

EL

Οι πράξεις των οποίων οι τίτλοι έχουν τυπωθεί με λευκά στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Απριλίου 2011

σχετικά με τα μέτρα C 11/09 (πρώην NN 53b/08, NN 2/10 και N 19/10) τα οποία έθεσε σε εφαρμογή το ολλανδικό δημόσιο υπέρ του ABN AMRO Group NV (η οποία δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση της Fortis Bank Nederland και της ABN AMRO N)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2011) 2114]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2011/823/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ⁽¹⁾ σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της συνθήκης, και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε τη Fortis Bank Nederland (στο εξής η «FBN») [και συγκεκριμένα την ολλανδική τραπεζική θυγατρική της χρηματοπιστωτικής μητρικής εταιρείας Fortis SA/NV ⁽²⁾], συμπεριλαμβανομένου του ενεργητικού της ABN AMRO Holding που ανήκε στην FBN (στο εξής η «ABN AMRO N»), έναντι ποσού 12,8 δισεκατ. ευρώ. Με την ίδια πράξη, το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε επίσης τη Fortis Bank SA/NV, τη βελγική τραπεζική θυγατρική της Fortis SA/NV, ως πιστωτή σε δάνεια προς την FBN ονομαστικής αξίας 16,1 δισεκατ. ευρώ ⁽³⁾. Το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε επίσης στην FBN βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας ύψους 45 δισε-

κατ. ευρώ και συμφώνησε να αποζημιώσει τη Fortis SA/NV για τα έξοδα και τις υποχρεώσεις που θα απέρρεαν από τη σύμβαση μετόχων κοινοπραξίας (στο εξής η «ΣΜΚ»). Στη ΣΜΚ περιγράφονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των τριών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Fortis SA/NV, Banco Santander και Royal Bank of Scotland (στο εξής η «RBS») ή τριών «μελών της κοινοπραξίας»), τα οποία είχαν υποβάλει από κοινού προσφορά για την ABN AMRO Holding μέσω της νεοσυσταθείσας νομικής οντότητας «RFS Holdings». Στις 7 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε στην Επιτροπή τα μέτρα της 3ης Οκτωβρίου 2008 (και συγκεκριμένα την εξαγορά της FBN έναντι 12,8 δισεκατ. ευρώ, την υποκατάσταση σε βραχυπρόθεσμα δάνεια ονομαστικής αξίας 16,1 δισεκατ. ευρώ, και τη βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας ύψους 45 δισεκατ. ευρώ, στο εξής «οι ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008») ως μέτρα που δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, προκειμένου να εξασφαλίσει ασφάλεια δικαίου σχετικά με τα εν λόγω μέτρα. Δεδομένου ότι τα μέτρα είχαν ήδη εφαρμοσθεί, η Επιτροπή καταχώρισε την υπόθεση ως υπόθεση NN (ήτοι, NN 53b/08).

(2) Κατά τις διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στην εξαγορά της FBN στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο βασίσθηκε σε έκθεση εξωτερικής αποτίμησης που εκπόνησε η [...] ^(*), αντίγραφο της οποίας εστάλη στην Επιτροπή στις 15 Οκτωβρίου 2008.

(3) Με επιστολή της 30ής Οκτωβρίου 2008, η Επιτροπή ενημέρωσε το ολλανδικό υπουργείο Οικονομικών για την προκαταρκτική εκτίμησή της ότι τα μέτρα της 3ης Οκτωβρίου 2008 φαίνονται να συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN. Στις 20 Νοεμβρίου 2008, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και του ολλανδικού δημοσίου.

⁽¹⁾ ΕΕ C 124 της 4.6.2009, σ. 19 και ΕΕ C 95 της 15.4.2010, σ. 10.

⁽²⁾ Η Fortis SA/NV είναι επίσης γνωστή ως Fortis Holding. Η προ της χρηματοπιστωτικής κρίσης δομή της Fortis SA/NV –η οποία είναι σχετικά πολύπλοκη– περιγράφεται στο σημείο 6 της απόφασης της 3ης Δεκεμβρίου 2008. Η μητρική εταιρεία Fortis SA/NV είχε συγκεντρώσει τις τραπεζικές της δραστηριότητες στη νομική οντότητα Fortis Bank SA/NV. Με τη σειρά της, η Fortis Bank SA/NV ήταν, μεταξύ άλλων, ιδιοκτήτης της FBN.

⁽³⁾ Βάσει «σύμβασης υποκατάστασης συμβαλλομένου», δικαιοπραξίας στην οποία ένας συμβαλλόμενος υποκαθίσταται από έναν νέο συμβαλλόμενο ενώ όλοι οι λοιποί όροι της σύμβασης παραμένουν αμετάβλητοι.

^(*) [...] Επαγγελματικό απόρρητο.

- (4) Στις 21 Νοεμβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε επίσημα ότι δεν θα διατηρούσε την FBN και την ABN AMRO N ως χωριστές οντότητες, αλλά θα επιδίωκε τη συγχώνευση των δύο εταιρειών (στο εξής «η συγχώνευση»), σύμφωνα με τα προηγούμενα σχέδια της Fortis SA/NV.
- (5) Στις 3 Δεκεμβρίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση⁽⁴⁾ (στο εξής «η απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008»), με την οποία χαρακτήρισε τα μέτρα της 3ης Οκτωβρίου 2008 που εφάρμοσε το ολλανδικό δημόσιο υπέρ της Fortis Bank SA/NV κρατική ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά. Ωστόσο, στην αιτιολογική σκέψη 4 της εν λόγω απόφασης αναφέρεται ρητώς ότι η Επιτροπή θα κρίνει στο πλαίσιο χωριστής διαδικασίας κατά πόσον τα μέτρα που εφαρμόστηκαν στις 3 Οκτωβρίου 2008 περιέχουν επίσης ενίσχυση προς την FBN.
- (6) Στις 17 Δεκεμβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο ενημέρωσε την Επιτροπή για την πρόθεσή του να αγοράσει την ABN AMRO N από την FBN έναντι 6,5 δισεκατ. ευρώ. Η εξαγορά έλαβε χώρα στις 24 Δεκεμβρίου 2008. Στις 2 Φεβρουαρίου 2009, οι ολλανδικές αρχές κοινοποίησαν, για λόγους ασφάλειας δικαίου, την εξαγορά στην Επιτροπή ως μέτρο που δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.
- (7) Στις 24 Δεκεμβρίου 2008, η RBS, η Banco Santander και το ολλανδικό δημόσιο υπέγραψαν τροποποίηση της ΣΜΚ, με την οποία το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε τη Fortis SA/NV στη ΣΜΚ.
- (8) Στις 6 Μαρτίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε στην Επιτροπή έκθεση δέουσας επιμέλειας⁽⁵⁾ για την αποκτηθείσα επιχείρηση, την οποία εκτόνησε η [...] κατόπιν αιτήματος του ολλανδικού δημοσίου.
- (9) Με απόφαση της 8ης Απριλίου 2009 (στο εξής «η απόφαση της 8ης Απριλίου 2009»), η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της συνθήκης με αριθμό υπόθεσης C11/09 (πρώην NN53b/08), σε σχέση με την εικαζόμενη κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε υπέρ της FBN και της ABN AMRO N.
- (10) Στις 6 Μαΐου 2009, η Επιτροπή έλαβε επιστολή καταγγελίας από την Van Lanschot Bank (στο εξής «η καταγγέλλουσα»), ολλανδό ανταγωνιστή της FBN και της ABN AMRO N. Η Επιτροπή διαβίβασε την επιστολή στο ολλανδικό δημόσιο στις 22 Ιουλίου 2009, ζητώντας να υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Το ολλανδικό δημόσιο ζήτησε παράταση της προθεσμίας στις 20 Αυγούστου 2009 και απέστειλε λεπτομερή απάντηση στην καταγγελία στις 22 Σεπτεμβρίου 2009. Η καταγγέλλουσα παρέσχε πρόσθετες πληροφορίες με επιστολές της 21ης Αυγούστου 2009 και της 28ης Αυγούστου 2009. Οι εν λόγω επιστολές διαβιβάστηκαν στο ολλανδικό δημόσιο στις 23 Σεπτεμβρίου 2009 και το ολλανδικό δημόσιο απάντησε στις 29 Οκτωβρίου 2009.
- (11) Στις 15 Μαΐου 2009, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε επιστολή στην Επιτροπή απαντώντας σε ορισμένα ζητήματα που ηγείροντο στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009. Λεπτομερής απάντηση επί της ουσίας –για την οποία το ολλανδικό δημόσιο είχε ζητήσει παράταση της προθεσμίας– εστάλη στην Επιτροπή στις 11 Αυγούστου 2009.
- (12) Σε ανεπίσημο έγγραφο, το οποίο απέστειλε στις 15 Ιουνίου 2009, και στη διάρκεια σύσκεψης συνέχειας που πραγματοποιήθηκε με την Επιτροπή στις 16 Ιουνίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ενημέρωσε την Επιτροπή για την πρόθεσή του να εφαρμόσει σχέδιο ανακεφαλαιοποίησης ύψους 2,5 δισεκατ. ευρώ, το οποίο θα επιτρέψει στην ABN AMRO N να διαχωριστεί από τη μητρική εταιρεία της, ABN AMRO Bank⁽⁶⁾. Κατά την εν λόγω σύσκεψη, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι, μετά την πρώτη εισφορά ύψους 2,5 δισεκατ. ευρώ, θα απαιτηθούν πρόσθετα, αλλά ακόμη μη ποσοτικοποιημένα, μέτρα.
- (13) Με την απόφαση, της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή είχε καλέσει την ολλανδική εποπτική αρχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (στο εξής η «DNB») να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με την οικονομική ευρωστία της FBN και της ABN AMRO N, αντίστοιχα. Η Επιτροπή έλαβε τις ζητηθείσες πληροφορίες για την FBN με επιστολή, της 18ης Ιουνίου 2009, το περιεχόμενο της οποίας επικαιροποιήθηκε στις 5 Ιανουαρίου 2010. Το ολλανδικό δημόσιο διαβίβασε επίσης επιστολή της DNB σχετικά με την ABN AMRO N στις 20 Ιανουαρίου 2010.
- (14) Στις 6 Ιουλίου 2009, η ABN AMRO Bank –μητρική εταιρεία της ABN AMRO N– απέστειλε επιστολή στην Επιτροπή με τις παρατηρήσεις της επί της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009. Η εν λόγω επιστολή διαβιβάστηκε στο ολλανδικό δημόσιο στις 22 Ιουλίου 2009 και το ολλανδικό δημόσιο απάντησε στις 22 Σεπτεμβρίου 2009.
- (15) Στις 9 Ιουλίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η FBN έχει εξοφλήσει το σύνολο της βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης που είχε λάβει από το ολλανδικό δημόσιο στο πλαίσιο της διευκόλυνσης ρευστότητας της 3ης Οκτωβρίου 2008 ύψους 45 δισεκατ. ευρώ.
- (16) Στις 15 Ιουλίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ενημέρωσε την Επιτροπή για τα σχέδια της FBN να αγοράσει την Fortis Clearing Americas (στο εξής η «FCA») από την Fortis Bank SA/NV.

(4) Υπόθεση κρατικής ενίσχυσης NN42/08 (Be), NN46/08 (Lux), NN53a/08 (NL), EE C 80 της 3.4.2009, σ 8.

(5) Η έκθεση δέουσας επιμέλειας περιλαμβάνει πέντε ενότητες: 1. ABN AMRO, 2. Fortis Bank Netherlands, 3. Fortis Insurance Netherlands, 4. Fortis Corporate Insurance, 5. Υπομνήματα σχετικά με το θέμα.

(6) Η χρηματοπιστωτική μητρική εταιρεία ABN AMRO Holding ασκούσε την επιχειρηματική της δραστηριότητα σχεδόν αποκλειστικά μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της, ABN AMRO Bank, ή των θυγατρικών εταιρειών της εν λόγω εταιρείας. Για λεπτομερές διάγραμμα περιγραφής της κατάστασης της εταιρείας κατά την εξαγορά από την RFS Holdings, βλέπε διάγραμμα 1 στην αιτιολογική σκέψη 41.

- (17) Στις 17 Ιουλίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε επίσημα σχέδιο μέτρων ανακεφαλαιοποίησης αξίας 2,5 δισεκατ. ευρώ ⁽⁷⁾, το οποίο περιελάμβανε μια συμφωνία ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης (credit default swap) (στο εξής η «CDS») με αποτέλεσμα κεφαλαιακής αρωγής ύψους 1,7 δισεκατ. ευρώ (στο εξής το «μέσο κεφαλαιακής αρωγής» (capital relief instrument) ή το «CRI») και έναν υποχρεωτικά μετατρέψιμο τίτλο (Mandatory Convertible Security) (στο εξής ο «MCS») ύψους 800 εκατ. ευρώ. Τα μέτρα καταχωρίστηκαν αρχικά με αριθμό υπόθεσης N429/09, αλλά, επειδή εφαρμόστηκαν προτού η Επιτροπή εκδώσει απόφαση επ' αυτών, η υπόθεση μεταφέρθηκε από το μητρώο κοινοποιηθεισών ενισχύσεων στο μητρώο μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων (με αριθμό NN 2/10).
- (18) Στις 10 Σεπτεμβρίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε ανεπίσημο έγγραφο στην Επιτροπή, το οποίο περιελάμβανε επικαιροποίηση της διαδικασίας διαχωρισμού και ενδείξεις για το γεγονός ότι πρόσθετα (μη ποσοτικοποιημένα) μέτρα κρατικής ενίσχυσης θα είναι αναπόφευκτα.
- (19) Κατά τη διάρκεια σύσκεψης η οποία πραγματοποιήθηκε με την Επιτροπή, στις 9 Νοεμβρίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι η FBN και η ABN AMRO N θα χρειασθούν πρόσθετα μέτρα αξίας 4,39 δισεκατ. ευρώ, με αποτέλεσμα το συνολικό ύψος των μέτρων (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που κοινοποιήθηκαν στις 17 Ιουλίου 2009) να ανέλθει σε 6,89 δισεκατ. ευρώ. Τα μέτρα περιγράφονται αναλυτικότερα σε συμπληρωματικό έγγραφο της 10ης Νοεμβρίου 2009 στο ανεπίσημο έγγραφο της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, καθώς και σε πρόσθετο επεξηγηματικό σημείωμα της 13ης Νοεμβρίου 2009.
- (20) Στις 26 Νοεμβρίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε στην Επιτροπή έκθεση της [...] με παρατηρήσεις σχετικά με την πράξη της 24ης Δεκεμβρίου 2008. Το υποβληθέν έγγραφο περιείχε επίσης γενικότερο επεξηγηματικό υλικό [...].
- (21) Στις 4 Δεκεμβρίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο υπέβαλε στην Επιτροπή την πρώτη έκδοση ⁽⁸⁾ ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης του ABN AMRO Group (στο εξής το «σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009»), της νέας οντότητας που προέκυψε από τη συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N. Το σχέδιο περιέγραφε τη στρατηγική της νέας οντότητας και περιείχε επίσης χρηματοοικονομικές προβλέψεις για ένα βασικό σενάριο.
- (22) Στις 14 Ιανουαρίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε επίσημα τα νέα μέτρα κρατικής ενίσχυσης ύψους 4,39 δισεκατ. ευρώ, επιπλέον των μέτρων που είχαν ήδη κοινοποιηθεί τον Ιούλιο του 2009. Η Επιτροπή καταχώρισε τα νέα μέτρα με αριθμό N19/10.
- (23) Με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010 (στο εξής η «απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010»), η Επιτροπή αποφάσισε να επεκτείνει τη διαδικασία έρευνας C11/09, ώστε να συμπε-
- ριλάβει σε αυτήν τα μέτρα που καταχωρίστηκαν με αριθμό NN2/10 και N19/10. Στην εν λόγω απόφαση, η Επιτροπή ενέκρινε προσωρινά τα ως άνω μέτρα, ως ενίσχυση διάσωσης, έως την 31η Ιουλίου 2010. Το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή με δέσμευση απαγόρευσης ηγετικής θέσης στη διαμόρφωση τιμών με ισχύ έως το τέλος του 2010.
- (24) Στις 23 Μαρτίου 2010, η Επιτροπή έλαβε απάντηση από το ολλανδικό δημόσιο –το οποίο είχε ζητήσει παράταση της προθεσμίας– στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010. Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε επίσης πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 του νέου ABN AMRO Group, οι οποίες περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, χρηματοοικονομικές προβλέψεις για πλέον δυσμενές σενάριο.
- (25) Η Επιτροπή υπέβαλε πρόσθετες ερωτήσεις στις 8 Απριλίου 2010, οι οποίες απαντήθηκαν στις 7 Μαΐου 2010. Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε επίσης στην Επιτροπή πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με σύνθετες υποχρεώσεις, οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων στη συγχώνευση ⁽⁹⁾, στις 26 Μαΐου 2010. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή απέστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα με ερωτήσεις συνέχειας, οι οποίες απαντήθηκαν στις 9 Ιουνίου 2010.
- (26) Στις 20 Ιουλίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο ζήτησε από την Επιτροπή να παρατείνει την προσωρινή έγκριση των μέτρων ενίσχυσης διάσωσης, τα οποία καταχωρίστηκαν με αριθμό NN2/10 και N19/10. Το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε επίσης επιστολή με την οποία παρέτεινε τη δέσμευση απαγόρευσης ηγετικής θέσης στη διαμόρφωση τιμών έως την 30ή Ιουνίου 2011 ή έως την ημερομηνία έκδοσης της τελικής απόφασης της Επιτροπής, όποιο από τα δύο γεγονότα συμβεί πρώτο.
- (27) Στις 30 Ιουλίου 2010, η Επιτροπή αποφάσισε να παρατείνει την προσωρινή έγκριση των μέτρων ενίσχυσης διάσωσης τα οποία καταχωρίστηκαν με αριθμό υποθέσεων NN2/10 και N19/10 έως ότου η Επιτροπή ολοκληρώσει την έρευνα C11/09.
- (28) Στις 20 Αυγούστου 2010, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε στην Επιτροπή ένα έγγραφο στο οποίο εξηγούσε λεπτομερώς τη στρατηγική εξέδου του.
- (29) Στις 5 Οκτωβρίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε επιχειρηματικό σχέδιο για το τμήμα ιδιωτικών επενδύσεων του ABN AMRO Group. Παρόμοιο σχέδιο εστάλη στην Επιτροπή για το τμήμα «Ενέργεια, βασικά εμπορεύματα και μεταφορές» του ABN AMRO Group στις 10 Ιανουαρίου 2010.
- (30) Στις 15 Οκτωβρίου 2010, ο ABN AMRO Group ανακοίνωσε ότι θα ασκήσει το δικαίωμα αγοράς που διαθέτει για να θέσει τέλος στο μέσο κεφαλαιακής αρωγής από τις 31 Οκτωβρίου 2010.

⁽⁷⁾ Είχε ήδη ανακοινωθεί ανεπίσημα στα μέσα Ιουνίου, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 12.

⁽⁸⁾ Επικαιροποιημένη έκδοση παρασχέθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2010, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 31.

⁽⁹⁾ Η ABN AMRO N πώλησε δύο οντότητες (και συγκεκριμένα τη New HBU και την IFN) στη Deutsche Bank, προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα συγκέντρωσης στην ολλανδική τραπεζική αγορά, τα οποία προέκυψαν από τη συγχώνευση της ABN AMRO N και της FBN. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 44 και 45.

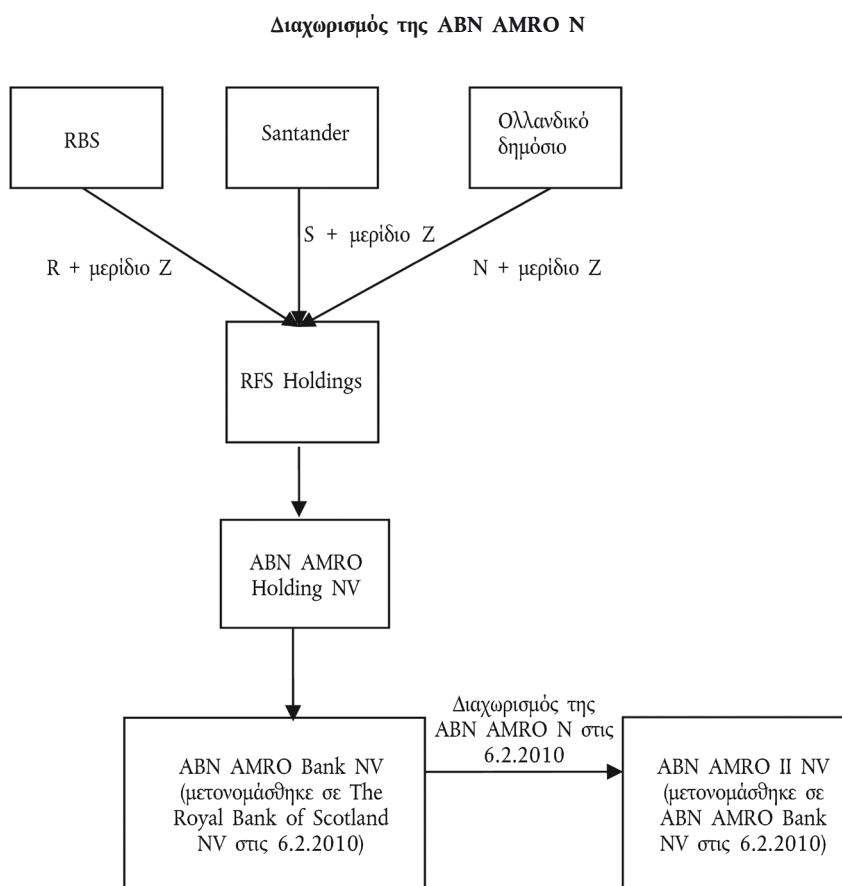

- (31) Στις 8 Νοεμβρίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε επικαιροποίηση (στο εξής το «σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010») –με ημερομηνία 29 Οκτωβρίου 2010– του σχεδίου αναδιάρθρωσης του ABN AMRO Group της 4ης Δεκεμβρίου 2009. Στις 10 Ιανουαρίου 2011, το ολλανδικό δημόσιο απέστειλε έγγραφο στο οποίο εξηγεί τις διαφορές μεταξύ των επικαιροποιημένων προβλέψεων του ABN AMRO Group της 8ης Νοεμβρίου 2010 και των αρχικών προβλέψεων της 4ης Δεκεμβρίου 2009.
- (32) Κατά τη διαδικασία, έλαβαν χώρα πολλές ανταλλαγές πληροφοριών, τηλεδιασκέψεις και συσκέψεις μεταξύ εκπροσώπων του ολλανδικού δημοσίου, της ABN AMRO N και της FBN καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ**
- 2.1. Η δημιουργία του ABN AMRO Group**
- (33) Την άνοιξη του 2007, τα μέλη της κοινοπραξίας ίδρυσαν μια νέα νομική οντότητα, τη «RFS Holdings», για να εξαγοράσουν την ABN AMRO Holding.
- (34) Σκοπός των μελών της κοινοπραξίας ήταν να χωρίσουν την ABN AMRO Holding σε τρία μέρη, και οι ρυθμίσεις για τη συγκεκριμένη διαδικασία διαχωρισμού περιγράφονται στη «ΣΜΚ».
- (35) Για τη διευκόλυνση της διάσπασης, τα μέλη της κοινοπραξίας δημιούργησαν τα λεγόμενα «μερίδια παρακολούθησης», τα οποία αντιπροσωπεύουν την οικονομική ιδιοκτησία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που κατανέμονται σε κάθε μέλος της κοινοπραξίας. Ως εκ τούτου, η RBS, η Banco Santander και η Fortis SA/NV έγιναν αντίστοιχα οι οικονομικοί ⁽¹⁰⁾ ιδιοκτήτες του μεριδίου R, του μεριδίου S και του μεριδίου N (στο εξής η «ABN AMRO R», η «ABN AMRO S» και η «ABN AMRO N»).
- (36) Η ABN AMRO R περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, την επιχειρηματική μονάδα (στο εξής η «EM») Παγκόσμιες Εργασίες και Αγορές, την EM Ασία, την EM Παγκόσμιες Υπηρεσίες Συναλλαγών και το διεθνές δίκτυο, ενώ η ABN AMRO S περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, την EM Λατινική Αμερική και την EM Antonveneta (Ιταλία).
- (37) Η ABN AMRO N περιελάμβανε τις EM Κάτω Χωρών και Ιδιωτικής Τραπεζικής καθώς και τον International Diamond and Jewelry Group.
- (38) Τα στοιχεία που δεν κατανεμήθηκαν στα επιμέρους μέλη της κοινοπραξίας συγκεντρώθηκαν στο λεγόμενο μερίδιο Z της ABN AMRO (στο εξής η «ABN AMRO Z»), το οποίο παρέμεινε υπεύθυνο για τις λειτουργίες της έδρας, για παράδειγμα. Κάθε μέλος της κοινοπραξίας διέθετε αναλογική συμμετοχή ⁽¹¹⁾ στην ABN AMRO Z.
- (39) Στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την FBN από τη Fortis Bank SA/NV έναντι 12,8 δισεκατ. ευρώ. Ως αποτέλεσμα της εξαγοράς, το ολλανδικό δημόσιο έγινε επίσης έμμεσος ιδιοκτήτης της ABN AMRO N, καθώς η FBN ήταν –στο πλαίσιο της Fortis Bank SA/NV– νόμιμος ιδιοκτήτης της ABN AMRO N. Στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο δεσμεύθηκε επίσης να αποζημιώσει τη Fortis SA/NV για κάθε επιβάρυνση που θα αναλάβει η Fortis SA/NV λόγω της συνεχιζόμενης παρουσίας της στη ΣΜΚ. Στις 24 Δεκεμβρίου 2008, η RBS, η Banco Santander και το ολλανδικό δημόσιο υπέγραψαν τροποποίηση της ΣΜΚ, με την οποία το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε τη Fortis SA/NV στη ΣΜΚ.
- (40) Στις 24 Δεκεμβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την ABN AMRO N από την FBN έναντι 6,5 δισεκατ. ευρώ και έγινε έτσι έμμεσος ιδιοκτήτης της ABN AMRO N. Πριν από την εξαγορά αυτή, το ολλανδικό δημόσιο έλεγχε έμμεσα την ABN AMRO N μέσω της FBN.

⁽¹⁰⁾ Τα μερίδια παρακολούθησης δεν είχαν οποιοδήποτε νομικό καθεστώς.

⁽¹¹⁾ RBS (38,28 %), Santander (27,91 %) και Fortis SA/NV (33,81 %).

(41) Διάγραμμα 1:

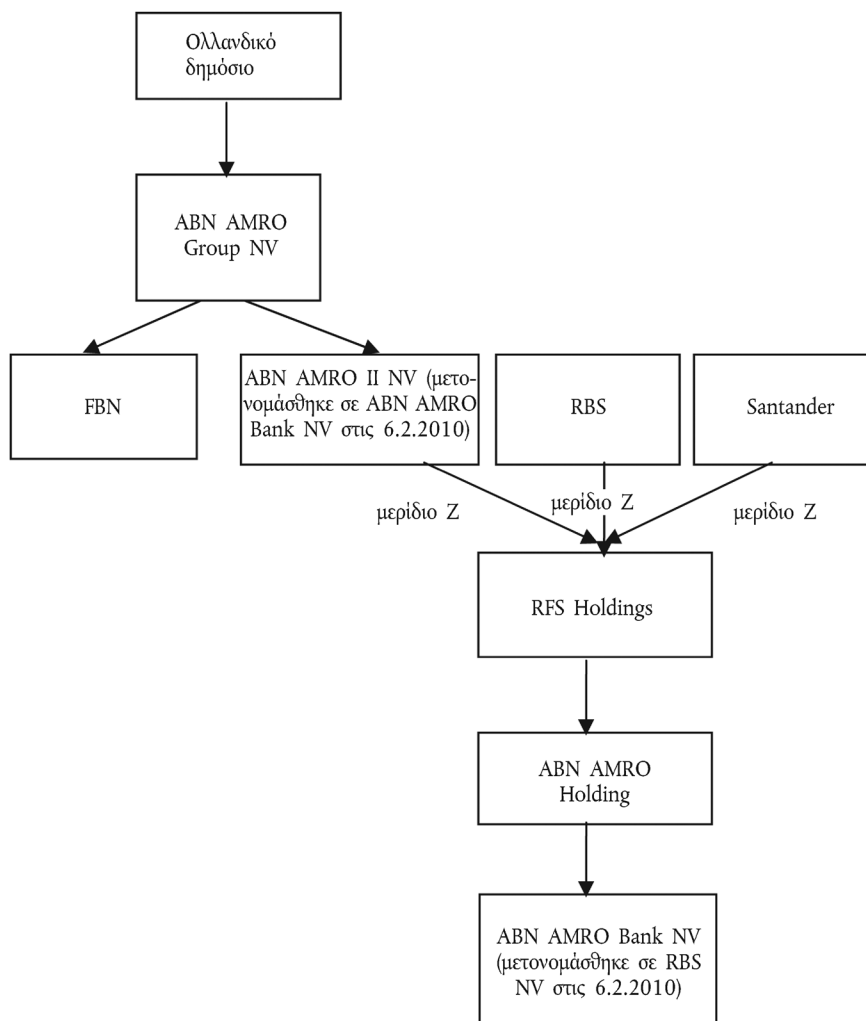
- (42) Στις 21 Νοεμβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε να συγχωνεύσει την ABN AMRO N με την FBN (σύμφωνα με την πρόθεση της Fortis SA/NV που δεν είχε υλοποιηθεί). Η συγχώνευση μπορούσε να υλοποιηθεί μόνον μετά τον διαχωρισμό της ABN AMRO N από τη μητρική της εταιρεία, ABN AMRO Bank. Ως πρώτο βήμα, οι δραστηριότητες της ABN AMRO N μεταβιβάστηκαν σε μια νέα νομική οντότητα εντός της ABN AMRO Bank, η οποία ονομάστηκε ABN AMRO II.
- (43) Στις 6 Φεβρουαρίου 2010, η ABN AMRO II διαχωρίστηκε όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 41 και μετονομάστηκε σε ABN AMRO Bank. Ταυτόχρονα, η νομική οντότητα η οποία ονομαζόταν προηγουμένως ABN AMRO Bank μετονομάστηκε σε «The Royal Bank of Scotland NV» (στο εξής η «RBS NV») (βλέπε διάγραμμα ανωτέρω).
- (44) Προτού η νέα οντότητα ABN AMRO Bank μπορέσει να συγχωνευθεί με την FBN, έπρεπε να εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα στη συγχώνευση. Όταν η Fortis SA/NV αγόρασε την ABN AMRO N το 2007, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ⁽¹²⁾ (στο εξής η «απόφαση για τη συγχώνευση») ότι η συγχώνευση της ABN AMRO N και της FBN θα δημιουργούσε προβλήματα συγκέντρωσης στην ολλανδική τραπεζική αγορά, ιδίως στα τμήματα της εμπορικής τραπεζικής και της πρακτόρευσης.
- (45) Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων συγκέντρωσης, η Fortis SA/NV δεσμεύθηκε να πωλήσει ορισμένες δραστηριότητες (δηλαδή το τμήμα πρακτόρευσης της IFN και τις δραστηριότητες εμπορικής τραπεζικής της «New HBU») στην Deutsche Bank. Όταν το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την FBN και την ABN AMRO N στις 3 Οκτωβρίου 2008, η Fortis SA/NV δεν είχε ολοκληρώσει ακόμη τη σκοπούμενη πώληση της New HBU και της IFN στην Deutsche Bank. Όταν το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε να προβεί στη συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N, ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με τη Deutsche Bank ⁽¹³⁾. Η πώληση της New HBU και της IFN στη Deutsche Bank συμφωνήθηκε την 1η Απριλίου 2010.

⁽¹²⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε απόφαση της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2007, στην Υπόθεση M/4844 - Fortis/ABN AMRO Assets - EE C 265 της 7.11.2007, σ. 2.

⁽¹³⁾ Στις 23 Δεκεμβρίου 2009, η ABN AMRO Bank και η Deutsche Bank υπέγραψαν σύμβαση αγοράς μετοχών για τη New HBU και την IFN. Το τίμημα της πράξης ανήλθε σε 700 εκατ. ευρώ, και η πράξη περιελάμβανε επίσης εγγύηση για το 75 % των πιστωτικών ζημιών της New HBU (στο εξής η «πιστωτική κάλυψη») έως το μέγιστο ποσό του 1,6 δισεκατομμυρίου ευρώ.

- (46) Η New HBU είχε συνολικό ενεργητικό ύψους [10 - 20] δισεκατ. ευρώ και απασχολούσε περίπου [1 000 - 1 500] ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (στο εξής «HBU»). Η New HBU περιελάμβανε την Hollandsche Bank Unie (στο εξής η «HBU») (εμπορική τράπεζα ιδιοκτησίας της ABN AMRO N), μερικά γραφεία πωλήσεων της ABN AMRO (13 επί συνόλου 78) και μερικές μονάδες εταιρικών πελατών της ABN AMRO (2 επί συνόλου 5).
- (47) Η ABN AMRO Bank και η FBN συγχωνεύθηκαν επίσημα και σχημάτισαν τον ABN AMRO Group, την 1η Ιουλίου 2010, όπως περιγράφεται στο διάγραμμα 2 στην αιτιολογική σκέψη 49.
- (48) Το ολλανδικό δημόσιο μεταβίβασε τη διαχείριση της συμμετοχής του στην ABN AMRO Z στη νέα ABN AMRO Bank, επειδή δεν επιθυμούσε να διαθέσει πόρους για την καθημερινή διαχείριση της συγκεκριμένης συμμετοχής. Παρ' όλα αυτά, το ολλανδικό δημόσιο παρέμεινε ο νόμιμος ιδιοκτήτης της ABN AMRO Z και δικαιούται όλα τα δυνητικά κέρδη και ευθύνεται για όλες τις δυνητικές ζημιές της ABN AMRO Z ⁽¹⁴⁾.
- (49) Διάγραμμα 2:

Δημιουργία της ABN AMRO Group

⁽¹⁴⁾ Με επιστολή, της 26ης Μαΐου 2010, προς την Επιτροπή, το ολλανδικό κράτος περιέγραψε την κατάσταση εταιρικής διακυβέρνησης της ABN AMRO Z ως ακολούθως: «Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι, εάν πωληθεί ένα στοιχείο ενεργητικού και η πώληση δημιουργήσει πλεόνασμα εποπτικών ιδίων κεφαλαίων, η RFS Holdings θα υποχρεωθεί ... να επαναπατρίσει το πλεόνασμα κεφαλαίου στα μέλη της κοινοπραξίας. Σε περίπτωση ζημίας σε στοιχείο ενεργητικού ή αναγνώρισης νέας ή αυξημένης υποχρέωσης, τα μέλη της κοινοπραξίας θα υποχρεωθούν να καλύψουν κάθε έλλειμμα εποπτικών ιδίων κεφαλαίων. Επομένως, τα οικονομικά στοιχεία του μεριδίου Z ανήκουν άμεσα στα μέλη της κοινοπραξίας».

2.2. Δικαιούχοι

2.2.1. Οικονομικές δραστηριότητες της ABN AMRO N και της ABN AMRO Z

- (50) Η ABN AMRO N –αυτοτελώς η τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα στις Κάτω Χώρες μετά την Rabobank και την ING– αποτελούνταν από την EM Κάτω Χώρες και την EM Ιδιωτικής Τραπεζικής.
- (51) Η πρώτη επιχειρηματική μονάδα, η EM Κάτω Χώρες, παρείχε τραπεζικές υπηρεσίες λιανικής και εμπορικές τραπεζικές υπηρεσίες μέσω δικτύου καταστημάτων, το οποίο περιελάμβανε 510 καταστήματα και 78 συμβουλευτικά παραρτήματα, καθώς και μέσω εναλλακτικών διαύλων, όπως το Διαδίκτυο, ATM⁽¹⁵⁾ και κέντρα κλήσεων. Η EM Κάτω Χώρες απασχολούσε περίπου 19 000 ΠΑ.
- (52) Στον τομέα της λιανικής τραπεζικής, η EM Κάτω Χώρες διέθετε ισχυρή πελατειακή βάση, κατατημένη σε «μαζικούς πελάτες λιανικής» (άνω των [3,5 - 5] εκατ. πελατών) και «προνομιακούς πελάτες λιανικής» (άνω των [250 000 - 420 000] πελατών)⁽¹⁶⁾, στην οποία προσέφερε ευρεία γκάμα προϊόντων (όπως αποταμίευση, επενδύσεις, ενυπόθηκα δάνεια, ασφάλειες, δάνεια και πληρωμές πιστωτικών καρτών).
- (53) Στον τομέα της εμπορικής τραπεζικής, η ABN AMRO N εξυπηρετούσε ως πελάτες [300 000 - 400 000] ΜΜΕ⁽¹⁷⁾ και [9 000 - 21 000] μεγαλύτερες εταιρείες (παρότι βάσει των όρων τη ΣΜΚ, οι μεγαλύτεροι πελάτες της ABN AMRO Bank κατανεμήθηκαν στην RBS) με ευρεία γκάμα προϊόντων (όπως πιστώσεις, διαχείριση πληρωμών και μετρητών, αποταμίευση, διαχείριση διαθεσίμων, διαχείριση κινδύνων και ασφάλειας, πολύπλοκες χρηματοοικονομικές λύσεις και προϊόντα, χρηματοδοτική μίσθωση και πρακτόρευση).
- (54) Η δεύτερη επιχειρηματική μονάδα, η EM Ιδιωτικής Τραπεζικής, στόχευε ιδιώτες με καθαρά επενδύσιμα περιουσιακά στοιχεία ύψους άνω του 1 εκατομμυρίου ευρώ προσφέροντας διάφορα προϊόντα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων και προγραμματισμού κληρονομίας. Η EM Ιδιωτικής Τραπεζικής είχε οικοδομήσει ένα καλά αναπτυγμένο δίκτυο, μέσω οργανικής ανάπτυξης στις Κάτω Χώρες και στη Γαλλία και μέσω εξαγορών στη Γερμανία (Delbrück Bethmann Maffei) και στο Βέλγιο (Bank Corluu). Η EM Ιδιωτικής Τραπεζικής περιελάμβανε επίσης τη γαλλική ασφαλιστική κοινή επιχείρηση Neuflyze Vie.
- (55) Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που απέκτησε το ολλανδικό δημόσιο στις 3 Οκτωβρίου 2008 περιελάμβαναν επίσης τον International Diamond and Jewelry Group, τμήμα με αποκλειστικό αντικείμενο εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή κοσμημάτων και στο εμπόριο διαμαντιών.
- (56) Η ABN AMRO Z δεν περιείχε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού, αλλά περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, φορολογικά στοιχεία ενεργητικού, ορισμένες συμμετοχές (μεταξύ άλλων στη Saudi Hollandi Bank) και το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο ιδιωτικών επενδύσεων. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις, αυτές περιελάμβαναν πρόβλεψη για τον διακανονισμό υποχρεώσεων έναντι του υπουργείου Δικαιοσύνης των Ηνωμένων Πολιτειών, άλλες προβλέψεις (οι οποίες αφορούσαν εν μέρει το προσωπικό) και διεταιρική χρηματοδότηση εταιρικών στοιχείων ενεργητικού. Όπως αναφέρεται στην υποσημείωση 11, η συμμετοχή του ολλανδικού δημοσίου στην ABN AMRO Z ανερχόταν σε 33,81 %.
- (57) Ορισμένα προκαταρκτικά βασικά οικονομικά δεδομένα της ABN AMRO N συνοψίζονται στον Πίνακα 1 κατωτέρω:

Πίνακας 1

Βασικά οικονομικά δεδομένα της ABN AMRO N (σε εκατ. ευρώ)	2008	2009
Σύνολο εσόδων εκμετάλλευσης ⁽¹⁾	5 189	4 899
Καθαρά κέρδη	471	(117)
Απόδοση ιδίων κεφαλαίων	6,7 %	- 2,7 %
Λόγος εξόδων-εσόδων	73 %	77,5 %
Σύνολο ενεργητικού	183 539	202 084
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7 044	4 278 ⁽²⁾
RWA ⁽³⁾	91 700	74 973 ⁽⁴⁾
Δείκτης κεφαλαίων κατηγορίας 1	9,4 %	10,2 % ⁽⁵⁾

⁽¹⁵⁾ Αυτόματες ταμειακές μηχανές.

⁽¹⁶⁾ Η μονάδα «προνομιακής τραπεζικής» της ABN AMRO στόχευε το εύπορο τμήμα των μαζικών πελατών και περιελάμβανε πελάτες με ρευστά διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 50 000 ευρώ και καθαρό μηνιαίο εισόδημα άνω των 5 000 ευρώ.

⁽¹⁷⁾ Μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Βασικά οικονομικά δεδομένα της ABN AMRO N (σε εκατ. ευρώ)	2008	2009
Σύνολο λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων ή δείκτης Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών	12,6 %	14,8 %
Δείκτης σταθερής χρηματοδότησης/μη ρευστών στοιχείων ενεργητικού	107 %	110 %

Πηγή: ABN AMRO Bank NV, Ετήσια επισκόπηση 2009, εκτός ενοποίησης ABN AMRO Z και ιδιωτικών επενδύσεων, αλλά συμπεριλαμβανομένης της New HBU

(¹) Κυρίως «Καθαρά έσοδα από τόκους» και «Καθαρά έσοδα από προμήθειες και αμοιβές».

(²) Στο δελτίο Τύπου της ABN AMRO σχετικά με τα αποτελέσματα του 2009, με ημερομηνία 26 Μαρτίου 2010, εξηγείται ότι τα ίδια κεφάλαια μειώθηκαν το 2009 κατά 2,7 δισεκατ. σε 4,3 δισεκατ. ευρώ, σε σύγκριση με τα ποσά της 31ης Δεκεμβρίου 2008, κυρίως λόγω ανακατανομής κεφαλαίου εντός της ABN AMRO Holding για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τη συμμετοχή του ολλανδικού δημοσίου στην ABN AMRO Z (βλέπε μετέπειτα Μέτρο Α).

(³) Risk-weighted assets (σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού).

(⁴) Το ποσό αυτό περιλαμβάνει ήδη τη μείωση των RWA ως αποτέλεσμα του μέσου κεφαλαιακής αρωγής.

(⁵) Στο δελτίο Τύπου για τα αποτελέσματα του 2009, με ημερομηνία 26 Μαρτίου 2010, εξηγείται ότι η αύξηση των λόγων κεφαλαίων-υποχρεώσεων (το 2009 σε σύγκριση με το 2008) οφείλεται κυρίως στις ακόλουθες κεφαλαιακές ενέργειες: «Στις 31 Αυγούστου 2009, το υπουργείο Οικονομικών απέκτησε Υποχρεωτικά Μετατρέψιμο Τίτλο κατηγορίας 1 ύψους 800 εκατ. ευρώ, τον οποίο εξέδωσε η ABN AMRO Bank. Επίσης, την ίδια ημερομηνία, υπογράφηκε με το υπουργείο Οικονομικών συμφωνία ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης, μέσω της οποίας η ABN AMRO Bank αγόρασε πιστωτική προστασία σε χαρτοφυλάκιο στεγαστικών δανείων ύψους 34,5 δισεκατ. ευρώ. Στις 23 Δεκεμβρίου 2009, το ολλανδικό κράτος αγόρασε δύο Υποχρεωτικά Μετατρέψιμους Τίτλους. Τον Δεκέμβριο του 2009 εκδόθηκε Υποχρεωτικά Μετατρέψιμος τίτλος ύψους 967 εκατ. ευρώ υπέρ της πρώην ABN AMRO Bank. Υποχρεωτικά μετατρέψιμος τίτλος ύψους 833 εκατ. ευρώ εκδόθηκε άμεσα από την τότε ABN AMRO II NV, νυν ABN AMRO Bank NV, για την κάλυψη των αναμενόμενων ζημιών σε σχέση με τα διορθωτικά μέτρα διάθεσης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το εν λόγω μέσο χαρακτηρίζεται εποπτικό ίδιο κεφάλαιο από τον Ιανουάριο του 2010. Η μετατροπή των τριών Υποχρεωτικά Μετατρέψιμων Τίτλων μετά τον νομικό διαχωρισμό θα έχει ως αποτέλεσμα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 2,6 δισεκατ. ευρώ».

- (58) Για τη χρήση 2009, η ABN AMRO N ανέφερε ζημίες ύψους 117 εκατ., οι οποίες οφείλονταν σε υψηλότερες απομειώσεις δανείων, πιέσεις στα περιθώρια των επιτοκίων, υψηλότερες επιβαρύνσεις σχετικές με το ολλανδικό πρόγραμμα εγγύησης καταθέσεων, και έξοδα διαχωρισμού και ενοποίησης (¹⁸). Μη λαμβανομένων υπόψη των εξόδων διαχωρισμού και ενοποίησης, η ABN AMRO N θα κατέγραφε για το 2009 μικρά καθαρά κέρδη ύψους 52 εκατ. ευρώ.

2.2.2. Fortis Bank Nederland (FBN)

- (59) Σε αυτοτελή βάση, η FBN ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη τράπεζα στην ολλανδική αγορά (μετά τη Rabobank, την ING και την ABN AMRO N, αλλά πριν από την SNS REAAL).
- (60) Το ολλανδικό δημόσιο (και προηγουμένως η Fortis SA/NV) κατείχε άμεσα 92,6 % της FBN, και το επενδυτικό όχημα Fortis FBN(H) Preferred Investments BV κατείχε το υπόλοιπο 7,4 % υπό μορφή προνομιούχων μετοχών. Το ολλανδικό δημόσιο κατείχε 70 % των μετοχών στο συγκεκριμένο επενδυτικό όχημα, ενώ το υπόλοιπο 30 % ανήκε σε μερικούς ιδιωτικούς επενδυτές (¹⁹). Η ονομαστική αξία των προνομιούχων μετοχών που κατείχαν ιδιώτες ανερχόταν σε 210 εκατ. ευρώ και το (μη σωρευτικό) μέρισμά τους σε 5,85 % (²⁰).
- (61) Οι δραστηριότητες της FBN υποδιαιρούνταν σε τρία τμήματα – λιανική τραπεζική, ιδιωτική τραπεζική και επενδυτική τραπεζική.
- (62) Οι δραστηριότητες λιανικής τραπεζικής περιελάμβαναν τις παραδοσιακές δραστηριότητες λιανικής τραπεζικής (με δίκτυο 157 καταστημάτων, [2 - 3] εκατ. ιδιώτες πελάτες και [20 000 - 60 000] πελάτες ΜΜΕ), αλλά και την υπηρεσία Directbank (η οποία προσέφερε λύσεις ενυπόθηκων δανείων μέσω διαμεσολαβητών) και τα προϊόντα καταναλωτικής πίστης και καρτών πληρωμών της Alfam και της ICS αντίστοιχα.
- (63) Η ιδιωτική τραπεζική αναπτύχθηκε κυρίως στο πλαίσιο της επωνυμίας Fortis Mees Pierson και προσέφερε υπηρεσίες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (προγραμματισμό κληρονομιάς, επενδύσεις, δανεισμό και ασφάλειες) σε τμηματική βάση σε [15 000 - 40 000] πελάτες παντού στις Κάτω Χώρες.

(¹⁸) Το καθαρό εισόδημα από τόκους μειώθηκε από 3 223 εκατ. ευρώ (2008) σε 2 994 εκατ. ευρώ (2009) κυρίως λόγω των πιέσεων στα περιθώρια επιτοκίων κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Τα έσοδα εκτός τόκων μειώθηκαν κατά 61 εκατ. ευρώ, ήτοι 3 %, σε 1 905 εκατ. ευρώ και οι απομειώσεις δανείων αυξήθηκαν από 776 εκατ. ευρώ το 2008 σε 1 172 εκατ. ευρώ το 2009 (πηγή: δελτίο Τύπου για τα αποτελέσματα της χρήσης 2009 της 26ης Μαρτίου 2010).

(¹⁹) [...].

(²⁰) Από την 1η Ιανουαρίου 2013 και κάθε πέντε έτη στη συνέχεια, το μέρισμα θα υπολογίζεται και θα καθορίζεται εκ νέου ως εξής: επιτόκιο αναφοράς + περιθώριο, όπου το επιτόκιο αναφοράς θα είναι ίσο με την 5ετή εκπεφρασμένη σε ευρώ συμφωνία ανταλλαγής επιτοκίων + περιθώριο το οποίο θα αντικατοπτρίζει τις τότε επικρατούσες συνθήκες στην αγορά.

- (64) Όσον αφορά την επενδυτική τραπεζική, η FBN περιελάμβανε επτά διαφορετικά υποτιμήματα. Στο υποτίμημα «Εμπορική τραπεζική» (1), η FBN διέθετε 23 επιχειρηματικά κέντρα, τα οποία παρείχαν πολλαπλά προϊόντα σε εταιρείες με κύκλο εργασιών έως 250 εκατ. ευρώ. Οι εταιρείες με κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατ. ευρώ καθώς και ο δημόσιος τομέας εξυπηρετούνταν από άλλο υποτίμημα, την «Τραπεζική εταιρειών και δημόσιου τομέα» (2). Υπήρχαν επίσης υποτιμήματα «Τραπεζικής επενδύσεων» (3) ⁽²¹⁾, «Εξειδικευμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών» (4) ⁽²²⁾, «Ενέργειας, βασικών εμπορευμάτων και μεταφορών» (5), «Παγκόσμιων αγορών και τραπεζικής θεσμικών επενδυτών» (6) ⁽²³⁾ και «Συμφηφισμού κεφαλαίων και θεματοφυλακής» (7) ⁽²⁴⁾.
- (65) Ορισμένα από τα βασικά οικονομικά δεδομένα της FBN συνοψίζονται στον πίνακα 2 κατωτέρω:

Πίνακας 2

Βασικά οικονομικά δεδομένα της FBN (σε εκατ. ευρώ)	2006	2007	2008 ⁽¹⁾	2009
Σύνολο εσόδων εκμετάλλευσης	3 473	3 553	3 096	2 171
Καθαρά κέρδη	1 157	1 296	- 18 486	406
Απόδοση ιδίων κεφαλαίων (κανον.) ⁽²⁾	20,1 %	8,9 %	4,9 %	0,7 %
Λόγος εξόδων-εσόδων	50,5 %	54,2 %	64,9 %	84,2 %
Σύνολο ενεργητικού	209 749	272 378	184 203	189 785
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	5 910	21 763	2 944	4 716
RWA	66 995	75 850	70 932	53 730 ⁽³⁾
Δείκτης κεφαλαίων κατηγορίας 1	8,6 %	11,2 %	7,4 %	12,5 %
Σύνολο λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων	10,5 %	11,2 %	11,2 %	16,7 %
Λόγος δανείων-καταθέσεων		167 %	237 %	208 %

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 2008/2009 της FBN

⁽¹⁾ Οι λογαριασμοί του 2008 έλαβαν ήδη υπόψη την πώληση της ABN AMRO N στο ολλανδικό κράτος.

⁽²⁾ Η κανονικοποιημένη απόδοση ιδίων κεφαλαίων δεν περιλαμβάνει τα έκτακτα στοιχεία.

⁽³⁾ Βασιλεία II με κατώτατο όριο Βασιλείας 1 80 %.

- (66) Το 2008, η FBN κατέγραψε ζημίες 18,5 δισεκατ. ευρώ, αλλά αυτές σχετιζόνταν σε μεγάλο βαθμό με έκτακτα στοιχεία. Η εταιρεία υποχρεώθηκε να αναφέρει καθαρές ζημίες 16,8 δισεκατ. ευρώ όσον αφορά τη συμμετοχή της στην RFS Holdings και την πώλησή της, και υπέστη επίσης απομείωση 922 εκατ. ευρώ (χωρίς φόρους) στο τμήμα Prime Fund Solutions λόγω της απάτης Madoff ⁽²⁵⁾. Τα καθαρά υποκείμενα κέρδη, εξαιρουμένων των στοιχείων αυτών, ανήλθαν σε 604 εκατ. ευρώ και πραγματοποιήθηκαν σχεδόν αποκλειστικά κατά το πρώτο εξάμηνο του 2008.
- (67) Το 2009, η FBN κατέγραψε καθαρά κέρδη 406 εκατ. ευρώ, με τη βοήθεια δύο έκτακτων πηγών κέρδους (διακανονισμό τοις μετρητοίς ύψους 362,5 εκατ. ευρώ με τη Fortis Capital Company) και ανάκτηση προβλέψεων σχετικών με την απάτη Madoff ύψους 16 εκατ. ευρώ. Τα καθαρά υποκείμενα κέρδη μειώθηκαν σε 27 εκατ. ευρώ ⁽²⁶⁾ (από 604 εκατ. ευρώ το 2008).

⁽²¹⁾ Η τραπεζική επενδύσεων περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, δανεισμό επιχειρήσεων, χρηματοδότηση ακινήτων, χρηματοδότηση εξαγορών και μόχλευση χρηματοδότησης, παροχή συμβουλών, δομημένα χρηματοδοτικά προϊόντα και μετοχές.

⁽²²⁾ Οι εξειδικευμένες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, πρακτόρευση, εμπορικές υπηρεσίες, και διαχείριση ταμειακών ροών και κεφαλαίου κίνησης.

⁽²³⁾ Οι παγκόσμιες αγορές και η τραπεζική θεσμικών επενδυτών περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, χρηματοδοτικά προϊόντα συναλλαγμάτων, χρηματαγορών, μετοχών, σταθερού εισοδήματος και κινητών αξιών.

⁽²⁴⁾ Ο συμφηφισμός κεφαλαίων και η θεματοφυλακή περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, μεσπεία, συμφηφισμό και θεματοφυλακή καθώς και το τμήμα Prime Fund Solutions (στο εξής, το «PFS») (διαχείριση κεφαλαίων, ενδιάμεση πίστωση/μόχλευση χρηματοδότησης και τραπεζικές υπηρεσίες για αμοιβαία κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου).

⁽²⁵⁾ Η FBN δεν υπήρξε άμεσα εκτεθειμένη στην απάτη Madoff, αλλά ήταν εκτεθειμένη σε εξασφαλισμένη μόχλευση χρηματοδότησης που παρασχέθηκε σε ορισμένα αμοιβαία κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου τα οποία είχαν επενδύσει σε λογαριασμούς που διαχειριζόταν ο Madoff.

⁽²⁶⁾ Τα καθαρά έσοδα από τόκους μειώθηκαν από 1 584 εκατ. ευρώ το 2008 σε 1 150 εκατ. ευρώ το 2009 λόγω υψηλότερων εξόδων χρηματοδότησης για τις αποταμιεύσεις και τα εκδοθέντα δάνεια, ενώ το καθαρό εισόδημα από προμήθειες και αμοιβές μειώθηκε επίσης (724 εκατ. ευρώ το 2009 σε σύγκριση με 823 εκατ. ευρώ το 2008). Παρότι οι συνολικές δαπάνες μειώθηκαν από 2 010 εκατ. ευρώ το 2008 σε 1 827 εκατ. ευρώ το 2009, οι απομειώσεις αυξήθηκαν από 331 εκατ. ευρώ το 2008 σε 412 εκατ. ευρώ το 2009. Άλλα στοιχεία που επηρέασαν τα αποτελέσματα ήταν τα κέρδη από την πώληση της Intertrust (81 εκατ. ευρώ), οι προβλέψεις που σχετιζόνταν με την πτώχευση της ολλανδικής τράπεζας DSB (15 εκατ. ευρώ) και τα έξοδα διαχωρισμού και ενοποίησης (66 εκατ. ευρώ).

2.2.3. ABN AMRO Group

- (68) Ο ABN AMRO Group, ο οποίος δημιουργήθηκε μετά τη συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO Bank (δηλαδή των δραστηριοτήτων της ABN AMRO N) την 1η Ιουλίου 2010, συγκεντρώνει όλες τις δραστηριότητες της FBN και της ABN AMRO N σε δύο χωριστές ΕΜ, τη «Λιανική και ιδιωτική τραπεζική» και την «Εμπορική και επενδυτική τραπεζική». Ο όμιλος είχε προκαταρκτικά έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 7,15 δισεκατ. ευρώ το 2008 και προκαταρκτικό σύνολο στοιχείων ενεργητικού ύψους 360 δισεκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία⁽²⁷⁾, το σύνολο ιδίων κεφαλαίων του ABN AMRO Group βάσει των ΔΠΧΠ⁽²⁸⁾ ανέρχεται σε 11,7 δισεκατ. ευρώ.
- (69) Ο ABN AMRO Group είναι καλά διαφοροποιημένος με έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 4,2 δισεκατ. ευρώ στη «Λιανική και ιδιωτική τραπεζική» και έσοδα εκμετάλλευσης ύψους 2,8 δισεκατ. ευρώ στην «Εμπορική και επενδυτική τραπεζική». Γεωγραφικά, το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του ABN AMRO Group (και συγκεκριμένα [65 - 95] % του συνόλου) προέρχεται από τις Κάτω Χώρες.
- (70) Στη «Λιανική και ιδιωτική τραπεζική», ο ενοποιημένος ABN AMRO Group διαθέτει μερίδια [15 - 20] % και [15 - 20] %⁽²⁹⁾ αντίστοιχα στη «μαζική λιανική τραπεζική» και στην «προνομιακή τραπεζική»⁽³⁰⁾, πράγμα που τον καθιστά την τρίτη μεγαλύτερη τράπεζα στην ολλανδική τραπεζική αγορά από άποψη μεριδίου αγοράς. Στην ιδιωτική τραπεζική (υπό την επωνυμία ABN AMRO Mees Pierson), ο ABN AMRO Group είναι μακράν η μεγαλύτερη τράπεζα στην ολλανδική αγορά με μερίδιο αγοράς περίπου [30 - 40] %⁽³¹⁾. Στην «Εμπορική και επενδυτική τραπεζική», το μερίδιο αγοράς του ABN AMRO Group είναι περίπου [15 - 25] %⁽³²⁾.
- (71) Ο ABN AMRO Group δεν περιλαμβάνει πλέον τη New HBU και τις δραστηριότητες πρακτόρευσης της IFN, οι οποίες εκχωρήθηκαν στο πλαίσιο των διορθωτικών μέτρων για τη συγχώνευση την 1η Απριλίου 2010.
- (72) Στο πλαίσιο της διαδικασίας αναδιάρθρωσης, δύο μικρά τμήματα της FBN [συγκεκριμένα η Intertrust και το Prime Fund Solutions (στο εξής το «PFS»)] εκχωρήθηκαν επίσης και δεν ανήκουν πλέον στον ABN AMRO Group.
- (73) Τον Σεπτέμβριο του 2009, η FBN [και ο εταίρος της, Banque Générale du Luxembourg (στο εξής η «BGL»)]⁽³³⁾, πώλησαν την Intertrust στη Waterland, ειδική στις ιδιωτικές επενδύσεις. Η Intertrust είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες στην παγκόσμια διαχείριση καταπιστευμάτων και εταιρειών. Απασχολεί 1 000 εμπειρογνώμονες σε 19 χώρες και έχει έσοδα εκμετάλλευσης και RWA ύψους [...] εκατ. ευρώ και [...] εκατ. ευρώ αντίστοιχα.
- (74) Τον Μάιο του 2010, η FBN ανακοίνωσε επίσης την πώληση του PFS στην Credit Suisse. Το PFS παρέχει υπηρεσίες αμοιβαίων κεφαλαίων στον κλάδο διαχείρισης εναλλακτικών επενδύσεων, για παράδειγμα, διοίκηση, τραπεζικές υπηρεσίες, θεματοφυλακή και χρηματοδότηση. Οι πελάτες του περιλαμβάνουν από υψηλά εξειδικευμένους διαχειριστές χαρτοφυλακίου έως μεγάλους παγκόσμιους οργανισμούς, όπως ταμεία συντάξεων και κρατικά επενδυτικά ταμεία. Το PFS ήταν υπεύθυνο για την πρόβλεψη ύψους 922 εκατ. ευρώ μετά τους φόρους που σχετιζόταν με την απάτη Madoff την οποία καταχώρισε η FBN το 2008. Τα έσοδα του PFS ανέρχονται σε [...] εκατ. ευρώ και τα RWA του σε [...] εκατ. ευρώ.
- (75) Στις 4 Μαρτίου 2011, ο ABN AMRO Group δημοσίευσε τα αποτελέσματά του για τη χρήση 2010, τα οποία εμφάνιζαν καθαρές ζημιές ύψους 414 εκατ. ευρώ. Μη λαμβανομένων υπόψη των εξόδων διαχωρισμού και ενοποίησης, ο ABN AMRO Group ανέφερε υποκείμενα κέρδη 1 077 εκατ. ευρώ. Την 31η Δεκεμβρίου 2010, τα βασικά κεφάλαια κατηγορίας 1, τα κεφάλαια κατηγορίας 1 και το σύνολο του λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων του ABN AMRO Group ανέρχονταν σε 10,4 %, 12,8 % και 16,6 % αντίστοιχα. Σε συμφωνία με το ολλανδικό δημόσιο, ο ABN AMRO Group θέσπισε πολιτική μερισμάτων με στόχο διανομή μερισμάτων σε ποσοστό 40 % των αναφερόμενων ετήσιων κερδών.

2.3. Περιγραφή του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 και του επικαιροποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010

- (76) Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε στην Επιτροπή το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 στις 4 Δεκεμβρίου 2009. Περισσότερες πληροφορίες παρασχεθήκαν τον Μάρτιο του 2010⁽³⁴⁾. Η συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N κατέχει κεντρική θέση στην επιχειρηματική ιδέα που αναπτύσσεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009. Ο ABN AMRO Group, η νέα τράπεζα που προέκυψε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009, θα επικεντρωθεί στο μεσαίο τμήμα της αγοράς στις Κάτω Χώρες⁽³⁵⁾ και θα δραστηριοποιηθεί στη «Λιανική και ιδιωτική τραπεζική» και στην «Εμπορική και επενδυτική τραπεζική».

⁽³³⁾ Η BGL είναι μια από τις μεγαλύτερες τράπεζες στο Λουξεμβούργο και ήταν αδελφή εταιρεία της FBN στην Fortis SA/NV. Η BGL έγινε μέλος του BNP Paribas Group τον Μάιο του 2009.

⁽³⁴⁾ Από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του 2009 απουσίαζαν ουσιώδεις πληροφορίες, όπως οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις για πλέον δυσμενές σενάριο. Οι πληροφορίες που απουσίαζαν παρασχεθήκαν στις 23 Μαρτίου 2010.

⁽³⁵⁾ Περίπου [65 - 95] % των εσόδων εκμετάλλευσης θα προέρχονται από τις Κάτω Χώρες.

⁽²⁷⁾ Κατάσταση στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2010 (πηγή: δελτίο Τύπου της 19ης Νοεμβρίου 2010).

⁽²⁸⁾ Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

⁽²⁹⁾ Βλέπε σ. 14 του σχεδίου αναδιάρθρωσης της 4ης Δεκεμβρίου 2009, βάσει στοιχείων της Milward Brown/Telettrak.

⁽³⁰⁾ Η «προνομιακή τραπεζική» στοχεύει το εύπορο τμήμα των μαζικών πελατών, συμπεριλαμβανομένων νοικοκυριών με ετήσιο εισόδημα άνω των 50 000 ευρώ ή/και διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία αξίας από 50 000 ευρώ έως 1 εκατ. ευρώ.

⁽³¹⁾ Βλέπε σ. 15 του σχεδίου αναδιάρθρωσης της 4ης Δεκεμβρίου 2009, βάσει δεδομένων για στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση (στο εξής «στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση») τα οποία προέρχονται, μεταξύ άλλων, από τη Wealth Management Database 2007 της BCG.

⁽³²⁾ Το συγκεκριμένο μερίδιο αγοράς λαμβάνει υπόψη τις εκποιήσεις της New HBU και της IFN· βλέπε σ. 16 του σχεδίου αναδιάρθρωσης της 4ης Δεκεμβρίου 2009, βάσει του TNS/NIPO/Financial Monitor για πελάτες εμπορικής τραπεζικής και εταιρικούς πελάτες.

- (77) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 ξεκινά από τη διαπίστωση ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες δεν σχετίζονται με τις υποκείμενες επιδόσεις της FBN και της ABN AMRO N, αλλά μάλλον με την αναγκαιότητα χρηματοδότησης του αντίστοιχου διαχωρισμού τους από τις μητρικές εταιρείες τους και με τα αρχικά έξοδα ενοποίησης της συγχώνευσης.
- (78) Σε ένα αντιπαράδειγμα χωρίς κρατική ενίσχυση, το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 αναγνωρίζει ότι, χωρίς τη συντονισμένη προσπάθεια των κυβερνήσεων της Μπενελούξ, η Fortis SA/NV θα είχε καταρρεύσει, παρασύροντας επίσης στην πτώση της την FBN και την ABN AMRO N.
- (79) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 περιέχει χρηματοοικονομικές προβλέψεις για το διάστημα 2009-2012 με ανάλυση κατά τμήματα για τη λιανική τραπεζική, την ιδιωτική τραπεζική στις Κάτω Χώρες, τη διεθνή ιδιωτική τραπεζική, και την εμπορική και επενδυτική τραπεζική. Ειδικότερα για το 2012, ο ABN AMRO Group υπολόγισε επίσης κέρδη με την παραδοχή ότι η τρέχουσα τάση θα διατηρηθεί, τα οποία εξαιρούν τις μεταβατικές δαπάνες και θεωρούν ότι οι συνέργειες μείωσης των δαπανών λήφθηκαν ήδη υπόψη για ολόκληρο το έτος. Οι προβλέψεις αυτές παρασχέθηκαν για βασικό σενάριο και για πλέον δυσμενές σενάριο.
- (80) Στις 8 Νοεμβρίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο επικαιροποίησε τις οικονομικές προβλέψεις του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 για το διάστημα έως το 2012, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων προβλέψεων για το 2013 στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010.

Βασικό σενάριο

- (81) Στο βασικό σενάριο, το ολλανδικό δημόσιο ξεκινά από την παραδοχή ότι οι όγκοι της επιχειρηματικής δραστηριότητας θα αυξηθούν παράλληλα με τον πληθωρισμό. Τα έξοδα προσωπικού θεωρούνται ότι θα αυξηθούν κατά [1 - 6] % ετησίως και άλλα έξοδα κατά μικρότερο ποσοστό [1 - 5] % ετησίως. Το ολλανδικό δημόσιο προβλέπει επίσης ότι οι προβλέψεις για ζημιές από δάνεια του ABN AMRO Group θα αρχίσουν να μειώνονται σε σχέση με το υψηλό επίπεδο του 2009.
- (82) Στο βασικό σενάριο του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010, ο ABN AMRO Group πραγματοποιεί αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα [...] εκατ. ευρώ το 2010, προτού επανέλθει στην κερδοφορία από το 2011 και έπειτα (ήτοι κέρδη ύψους [...] εκατ. ευρώ το 2011).
- (83) Το 2012 και το 2013, αναμένεται ότι τα καθαρά κέρδη του ABN AMRO Group θα αυξηθούν σε [...] εκατ. ευρώ και [...] εκατ. ευρώ, αντίστοιχα, με αποτέλεσμα απόδοση ιδίων κεφαλαίων ⁽³⁶⁾ περίπου [...] %. Η βελτίωση της αποδοτικότητας του ABN AMRO Group είναι αποτέλεσμα της βελτίωσης των εσόδων εκμετάλλευσης (τα οποία αναμένεται να ανακάμψουν μετά τα αδύναμα αποτελέσματα του 2009), του προγράμματος περικοπής δαπανών, το οποίο θα συνεχισθεί και αναμένεται να μειώσει τα έξοδα κατά 1,1 δισεκατ. ευρώ, προ φόρων, ετησίως και της εξομάλυνσης των προβλέψεων ζημιών δανείων μετά την κορύφωσή τους το 2009. Το 2013, ο λόγος εξόδων-εσόδων του ABN AMRO Group προβλέπεται να είναι [...] %.
- (84) Βασικό σενάριο

Πίνακας 3

	2009 (Πραγμα- τικό)	2010 [€ ⁽¹⁾]	2011 (€)	2012 (€)	2012 διατή- ρηση της τρέχουσας τάσης (€)	2013 (€)
Έσοδα εκμετάλλευσης	7 039	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καθαρά έσοδα από τόκους	4 528	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Καθαρά έσοδα από προμήθειες και αμοιβές	1 933	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Άλλα έσοδα	849	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Έξοδα εκμετάλλευσης	- 5 568	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Έξοδα εκμετάλλευσης - διατήρηση της παρούσας κατάστασης	- 5 258	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Έξοδα εκμετάλλευσης - μετάβαση	- 310	[...]	[...]	[...]		
Αποτέλεσμα εκμετάλλευσης	1 471	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Απομειώσεις δανείων	- 1 585	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Κέρδη προ φόρων	- 114	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Φόροι και δικαιώματα μειοψηφίας	45	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

⁽³⁶⁾ Η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων είναι το ποσό των καθαρών παραγόμενων εσόδων ως ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων.

	2009 (Πραγμα- τικό)	2010 [E ⁽¹⁾]	2011 (E)	2012 (E)	2012 διατη- ρηση της τρέχουσας τάσης (E)	2013 (E)
Καθαρά κέρδη	- 68	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Υποκείμενα καθαρά κέρδη (εκτός μεταβατικών δαπανών)	163	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

(¹) «E» σημαίνει «εκτίμηση».

Πλέον δυσμενές σενάριο

- (85) Στο πλέον δυσμενές σενάριο του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010, το ολλανδικό δημόσιο ξεκινά από συντηρητικότερες παραδοχές σε σχέση με εκείνες του βασικού σεναρίου. Χρησιμοποιεί περιθώρια επιτοκίων τα οποία είναι κατά 7,5 % χαμηλότερα από εκείνα του βασικού σεναρίου, πιο επιφυλακτικές προβλέψεις για προμήθειες και αμοιβές (αύξηση 4 % ετησίως αντί 7 % στο βασικό σενάριο), χαμηλότερες συνέργειες (αντίκτυπος - [...] εκατ. ευρώ στα κέρδη του 2013) και 15 % χαμηλότερο ποσοστό ανάκτησης των προβλέψεων ζημιών δανείων (αντίκτυπος - [...] εκατ. ευρώ στα κέρδη του 2013).
- (86) Παρότι τα συντηρητικότερα αυτά ποσά θα οδηγήσουν σε χαμηλότερα αποτελέσματα, ο ABN AMRO Group θα μπορέσει να καταγράψει κέρδη. Το πλέον δυσμενές σενάριο προβλέπει υποκείμενα καθαρά κέρδη [...] εκατ. ευρώ και [...] εκατ. ευρώ αντίστοιχα το 2012 και το 2013 (σε σύγκριση με [...] εκατ. ευρώ και [...] εκατ. ευρώ αντίστοιχα στο βασικό σενάριο).

Έξοδος

- (87) Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009, το ολλανδικό δημόσιο αναφέρεται επίσης στη στρατηγική εξέδου του, υπογραμμίζοντας ότι δεν έχει την πρόθεση να παραμείνει μακροχρόνιος επενδυτής στον ABN AMRO Group.
- (88) Με επιστολή, της 20ής Αυγούστου 2010, το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε στην Επιτροπή περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη στρατηγική εξέδου του. Το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο τοποθέτησης υπό μορφή ΑΔΠ⁽³⁷⁾, χωρίς να αποκλείονται άλλες εναλλακτικές δυνατότητες όπως ιδιωτική πώληση σε επενδυτή ή συμμετέχοντα στην αγορά. Στην επιστολή του, της 20ής Αυγούστου 2010, το ολλανδικό δημόσιο αναφέρει ότι ένα αρχικό ποσοστό από [0 - 50] έως [10 - 60] % μπορεί να διατεθεί για ΑΔΠ το νωρίτερο το [...], και να ακολουθήσει μια δεύτερη προσφορά για ποσοστό από [0 - 50] έως [10 - 60] % το 2015. Το ολλανδικό δημόσιο επιθυμεί να ανακτήσει την αρχική επένδυσή του προσαυξημένη κατά το κόστος χρηματοδότησής της ύψους [2 - 5] %. Πρόθεση του ολλανδικού δημοσίου είναι να μειώσει τη συμμετοχή του στον ABN AMRO Group σε μέγιστο ποσοστό [25 - 65] %, κατά προτίμηση πριν από το τέλος του [2014 - 2018]. Τελικά, το ολλανδικό δημόσιο δεσμεύεται απολύτως για την πλήρη εξέδου του. Η τελική απόφαση για την ΑΔΠ εναπόκειται στον ολλανδό υπουργό Οικονομικών και θα εξαρτηθεί από τις

συνθήκες της αγοράς, την «ετοιμότητα για ΑΔΠ» του ABN AMRO Group και τα αναμενόμενα έσοδα. Στις 24 Ιανουαρίου 2011, η ολλανδική κυβέρνηση περιέγραψε επίσης δημόσια τη στρατηγική εξέδου της⁽³⁸⁾.

Κεφαλαιακή επάρκεια

- (89) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 (όπως και το επικαιροποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου του 2010) δείχνει ότι –μετά την εφαρμογή όλων των μέτρων κρατικής ενίσχυσης– ο ABN AMRO Group διαθέτει επαρκή κεφαλαιοποίηση. Κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης, οι προβλεπόμενοι δείκτες κεφαλαίων κατηγορίας 1 αναμένεται να παραμείνουν αρκετά άνω του [...] % στο διάστημα από το 2009 έως το 2012 και να αυξηθούν περαιτέρω σε [...] % το 2013.

Εκποίησης

- (90) Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009, το ολλανδικό δημόσιο εξηγεί ότι ο ABN AMRO Group έχει ήδη εκποιήσει ορισμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Εκτός από την πώληση της New HBU και της IFN κατά τη διαδικασία διορθωτικών μέτρων για τη συγχώνευση, η ABN AMRO N και η FBN εκποίησαν επίσης την Intertrust και το PFS.
- (91) Σε σύγκριση με τον ABN AMRO Group, η Intertrust και η PFS αντιπροσωπεύουν από κοινού [0 - 5] %, [0 - 5] % και [0 - 5] % όσον αφορά τα προβλεπόμενα συνολικά έσοδα εκμετάλλευσης, τα έξοδα και τα RWA, αντίστοιχα.
- (92) Κατά τη διαδικασία αναδιάρθρωσης, η FBN προέβη επίσης σε μια αγορά για να διορθώσει μια απόκλιση που προέκυψε από τη διάσπαση της Fortis SA/NV. Η FBN ήταν ο νόμιμος ιδιοκτήτης της EM Μεσιτείας, Συμφηφισμού και Θεματοφυλακής και όλων των γραφείων που σχετιζόνταν με τη συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, εκτός του γραφείου του Σικάγο, το οποίο είχε παραμείνει στη Fortis Bank SA/NV. Για τη διόρθωση αυτής της σχετιζόμενης με τον διαχωρισμό απόκλισης, η FBN αγόρασε το κατάστημα του Σικάγο της Fortis Clearing Americas από την Fortis Bank SA/NV την 31η Ιουλίου 2009 έναντι τιμήματος περίπου [...] εκατ. δολαρίων ΗΠΑ.

2.4. Περιγραφή των μέτρων

- (93) Για τον προσδιορισμό των επιμέρους μέτρων κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή χρησιμοποιεί στην παρούσα απόφαση τους ίδιους κωδικούς γραμμάτων με εκείνους που χρησιμοποιήσε στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010.

⁽³⁷⁾ Αρχική δημόσια προσφορά ή η πρώτη πώληση εταιρείας στο κοινό. Ύστερα από την ΑΔΠ, οι μετοχές της εταιρείας εισάγονται σε δημόσιο χρηματιστήριο.

⁽³⁸⁾ <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2011/01/24/exitbeleid-financiele-deelneming.html>

2.4.1. Μέτρα τα οποία καλύπτονται από την απόφαση της 8ης Απριλίου 2009

- (94) Στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την FBN (συμπεριλαμβανομένης της ABN AMRO N) από τη Fortis SA/NV έναντι 12,8 δισεκατ. ευρώ (στο εξής το «Μέτρο X»). Η Επιτροπή δεν κίνησε τη διαδικασία σε σχέση με το συγκεκριμένο μέτρο, το οποίο δεν παρείχε αφ' εαυτού κρατική ενίσχυση στην FBN, παρότι εντασσόταν σε πράξη χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στην FBN (βλέπε αιτιολογική σκέψη 32 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009).
- (95) Κατά την εξαγορά της FBN από το ολλανδικό δημόσιο, η FBN εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τη Fortis Bank SA/NV για τη χρηματοδότησή της. Προκειμένου να διασφαλισθεί πλήρης διαχωρισμός της FBN από την Fortis Bank SA/NV, το ολλανδικό δημόσιο έπρεπε να θέσει τέλος στη σχέση χρηματοδότησης μεταξύ της FBN και της Fortis Bank SA/NV. Προκειμένου να διακοπούν οι υφιστάμενοι δεσμοί, το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε στην FBN βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας ύψους 45 δισεκατ. ευρώ (στο εξής το «Μέτρο Y1») στις 3 Οκτωβρίου 2008. Η συγκεκριμένη διευκόλυνση ρευστότητας επέτρεψε στην FBN να αποπληρώσει στην Fortis Bank SA/NV βραχυπρόθεσμα δάνεια ύψους 34 δισεκατ. ευρώ. Το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε επίσης την Fortis Bank SA/NV ως δανειστή των μακροπρόθεσμων δανείων προς την FBN για ονομαστικό ποσό 16,1 δισεκατ. ευρώ στη «σύμβαση υποκατάστασης συμβαλλομένου» (στο εξής «Μέτρο Y2») (39).
- (96) Η βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας, η οποία καλύπτεται από το Μέτρο Y1, παρέμεινε σε ισχύ έως το τέλος του Ιουνίου του 2009. Ενώσω το συγκεκριμένο μέτρο ήταν σε ισχύ, το επιτόκιο άλλαξε αρκετές φορές. Στο διάστημα από τις 6 Οκτωβρίου 2008 έως τις 23 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε στην FBN βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση με επιτόκιο EONIA (40) (για δανεισμό μιας ημέρας μέγιστου ποσού 5 δισεκατ. ευρώ) ή Euribor (41) (για πιο μακροχρόνια ρευστότητα μέγιστου ποσού 40 δισεκατ. ευρώ) χωρίς επιπλέον περιθώριο. Μετά τις 23 Οκτωβρίου 2008, μεσολάβησε σύντομο χρονικό διάστημα (έως τις 5 Νοεμβρίου 2008) κατά το οποίο το ολλανδικό δημόσιο εφάρμοσε επιτόκιο EONIA + 50 μονάδες βάσης και Euribor + 50 μονάδες βάσης. Κατά τη δεύτερη αυτή περίοδο, η συμφωνία εξακολουθούσε να αφορά μέγιστα ποσά 5 δισεκατ. ευρώ για ρευστότητα μιας ημέρας και 40 δισεκατ. ευρώ για πιο μακροχρόνια ρευστότητα. Στο διάστημα από τις 5 Νοεμβρίου 2008 έως την 1η Μαρτίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο επέβαλε επιτόκιο EONIA + 25 μονάδες βάσης για δάνεια μιας ημέρας, Euribor + 25 μονάδες βάσης για δάνεια διάρκειας (42) κάτω των 3 μηνών και Euribor + 50

μονάδες βάσης για δάνεια διάρκειας άνω των τριών μηνών (43). Μετά την 1η Μαρτίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ανέπτυξε ένα σύστημα δύο επιπέδων παροτρύνοντας την FBN να μειώσει την εξάρτησή της από το δημόσιο. Μια πρώτη δόση χρηματοδότησης (ανεξαρτήτως διάρκειας) χορηγούνταν με επιτόκιο Euribor + 25 μονάδες βάσης, αλλά, μετά την υπέρβαση του κατώτατου ορίου της δόσης, η FBN μπορούσε να εξασφαλίσει επιπλέον ρευστότητα μόνον με επιτόκιο Euribor + 50 μονάδες βάσης (44). Το ύψος της συνολικής διευκόλυνσης ρευστότητας και το ύψος του πρώτου κατώτατου ορίου μειώθηκαν σταδιακά. Στις 9 Ιουλίου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ενημέρωσε την Επιτροπή ότι η FBN είχε αποπληρώσει όλα τα βραχυπρόθεσμα δάνειά της στο δημόσιο.

- (97) Τα μακροπρόθεσμα δάνεια στα οποία το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε τη Fortis Bank SA/NV (Μέτρο Y2) ανέρχονταν σε 16,1 δισεκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων 8,15 δισεκατ. ευρώ σε κεφάλαια κατηγορίας 2 (εκ των οποίων 3 δισεκατ. ευρώ σε κεφάλαια ανώτερης κατηγορίας 2) και 7,95 δισεκατ. ευρώ σε πλήρως εξασφαλισμένα δάνεια.
- (98) Στις 24 Δεκεμβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την ABN AMRO N από την FBN έναντι 6,5 δισεκατ. ευρώ (στο εξής το «Μέτρο Z»). Το ολλανδικό δημόσιο δεν κατέβαλε το ποσό τοις μετρητοίς, αλλά πλήρωσε την αγορά ακυρώνοντας μακροπρόθεσμα δάνεια ύψους 6,5 δισεκατ. ευρώ τα οποία είχε αποκτήσει με τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 στο πλαίσιο του Μέρους Y2. Με άλλα λόγια, το ολλανδικό δημόσιο παρατήρηκε από απαιτήσεις ύψους 6,5 δισεκατ. ευρώ έναντι της FBN για να πληρώσει την εξαγορά της ABN AMRO N (45).

2.4.2. Μέτρα τα οποία καλύπτονται από την απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010

- (99) Μερικά από τα μέτρα που καλύπτονται από την απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010 (46) κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή τον Ιούλιο του 2009 και τα υπόλοιπα τον Ιανουάριο του 2010. Τον Ιούλιο του 2009, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε ένα μέσο κεφαλαιακής αρωγής ή «CRI» (στο εξής το «Μέτρο A» με αποτέλεσμα κεφαλαιακής αρωγής ύψους 1,7 δισεκατομμυρίου ευρώ), έναν Υποχρεωτικά Μετατρέψιμο Τίτλο (στο εξής ο «MCS») ύψους 500 εκατ. ευρώ (στο εξής «Μέτρο B1») και μια δεύτερη δόση MCS ύψους 300 εκατ. ευρώ (στο εξής το «Μέτρο B2»).
- (100) Τον Ιανουάριο του 2010, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε πρόσθετα κεφαλαιακά μέτρα αξίας 4,39 δισεκατ. ευρώ.

(39) Όλοι οι συμβατικοί όροι των ισχυουσών δανειακών συμβάσεων παρέμειναν αμετάβλητοι, εκτός του ονόματος του δανειστή.

(40) Το Eonia® (μέσος δείκτης των επιτοκίων του ευρώ για τοποθετήσεις στη χρηματαγορά διάρκειας μιας ημέρας) είναι ένα πραγματικό επιτόκιο μιας ημέρας, το οποίο υπολογίζεται ως σταθμισμένος μέσος όρος όλων των μη εξασφαλισμένων πράξεων δανεισμού στη διαπραγματευτική αγορά, τις οποίες εκτελεί στην ευρωζώνη η ομάδα των τραπεζών που συνεισφέρουν σε αυτό.

(41) Το Euribor® (διαπραγματευτικό επιτόκιο δανεισμού σε ευρώ) είναι το επιτόκιο στο οποίο προσφέρονται οι διαπραγματευτικές προθεσμιακές καταθέσεις σε ευρώ μεταξύ τραπεζών πρώτης τάξεως εντός της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

(42) Το χρονικό διάστημα στη λήξη του οποίου μια οφειλή καθίσταται ληξιπρόθεσμη και απαιτητή.

(43) Στις αρχές Νοεμβρίου του 2009, η διευκόλυνση ρευστότητας ανέρχονταν ακόμη σε 45 δισεκατ. ευρώ (ρευστότητα μιας ημέρας ύψους 5 δισεκατ. ευρώ και πιο μακροχρόνια ρευστότητα ύψους 40 δισεκατ. ευρώ). Όμως, από τις 14 Νοεμβρίου 2008, η διευκόλυνση μειώθηκε σε 39 δισεκατ. ευρώ (ρευστότητα μιας ημέρας ύψους 5 δισεκατ. ευρώ και πιο μακροχρόνια ρευστότητα ύψους μόνον 34 δισεκατ. ευρώ).

(44) Για παράδειγμα, τον Μάρτιο του 2009, η μέγιστη διευκόλυνση ρευστότητας ανέρχονταν σε 34 δισεκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα πρώτα 24 δισεκατ. ευρώ χορηγήθηκαν με επιτόκιο Euribor + 25 μονάδες βάσης και τα υπόλοιπα 10 δισεκατ. ευρώ χορηγήθηκαν με επιτόκιο Euribor + 50 μονάδες βάσης.

(45) Το συγκεκριμένο ποσό περιελάμβανε 4,9 δισεκατ. ευρώ σε δάνεια κεφαλαίων κατηγορίας 2 (εκ των οποίων 3 δισεκατ. ευρώ σε κεφάλαια ανώτερης κατηγορίας 2) και 1,6 δισεκατ. ευρώ σε πλήρως εξασφαλισμένα δάνεια.

(46) ΕΕ C 95 της 15.4.2010, σ. 10.

Το ολλανδικό δημόσιο προεγγράφηκε σε εκδόσεις πρόσθετων μέσων MCS ύψους 2,28 δισεκατ. ευρώ για την κάλυψη πρόσθετων εξόδων διαχωρισμού (780 εκατ. ευρώ, στο εξής «Μέτρο Β3»), του κεφαλαιακού ελλείμματος ως αποτέλεσμα της πώλησης της New HBU (300 εκατ. ευρώ, στο εξής το «Μέτρο Β4») και των εξόδων ενοποίησης (1,2 δισεκατ. ευρώ, στο εξής το «Μέτρο Β5»). Προκειμένου να εναρμονίσει τα κεφάλαια κατηγορίας 1 της FBN προς τις κανονιστικές απαιτήσεις, το ολλανδικό δημόσιο μετέτρεψε επίσης 1,35 δισεκατ. ευρώ κεφαλαίων κατηγορίας 2 της FBN, τα οποία κατείχε ήδη, σε κεφάλαια κατηγορίας 1 (στο εξής το «Μέτρο Γ»). Το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε επίσης στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας 740 εκατ. ευρώ τοις μετρητοίς (στο εξής το «Μέτρο Δ»), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη ΣΜΚ, για τον διακανονισμό ζητημάτων τα οποία προέκυψαν κατά την εξέλιξη της διαδικασίας διαχωρισμού. Τέλος, το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε επίσης εγγύηση σε σύνθετες υποχρεώσεις από την πώληση της New HBU (στο εξής το «Μέτρο Ε»).

Μέσο κεφαλαιακής αρωγής (Μέτρο Α, κεφάλαιο που ισοδυναμεί με 1,7 δισεκατ. ευρώ)

- (101) Το ολλανδικό δημόσιο πώλησε πιστωτική προστασία μέσω CDS σε ολλανδικό χαρτοφυλάκιο ενυπόθηκων δανείων της ABN AMRO N, το οποίο αντιπροσώπευε περίπου [30 - 80] % του συνολικού χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων της ABN AMRO N. Αποτέλεσμα του μέτρου ήταν να μειωθούν τα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού της ABN AMRO N.
- (102) Για την πιστωτική προστασία, το ολλανδικό δημόσιο εισέπραξε ετήσια προμήθεια 51,5 μονάδων βάσης (υπολογισμένη ως ποσοστό επί της αξίας του χαρτοφυλακίου στην έναρξη κάθε περιόδου αναφοράς).
- (103) Η αμοιβή υπολογίστηκε με τη μέθοδο του κόστους ισοδύναμου κεφαλαίου. Το ολλανδικό δημόσιο καθόρισε το ύψος των κεφαλαίων που μπορούσε να αποδεσμεύσει η ABN AMRO N λόγω του μέσου κεφαλαιακής αρωγής (συγκεκριμένα 1,7 δισεκατ. ευρώ, βάσει των απαιτήσεων της Βασιλείας I, οι οποίες εφαρμόζονταν ακόμη όταν θεσπίστηκε η συμφωνία CRI) και, στη συνέχεια, υπολόγισε απόδοση 10 % για τη συγκεκριμένη κεφαλαιακή αρωγή (συγκεκριμένα 10 % σε ποσό 1,7 δισεκατ. ευρώ). Αυτό ισοδυναμούσε με 51,5 μονάδες βάσης της αξίας του αρχικού χαρτοφυλακίου 34,5 δισεκατ. ευρώ.
- (104) Κάθε έτος, η ABN AMRO N διατηρούσε ένα τμήμα πρώτων ζημιών 20 μονάδων βάσης (υπολογιζόμενο ως ποσοστό επί της αξίας του αρχικού χαρτοφυλακίου).
- (105) Η ABN AMRO N διατηρούσε κάθετο μερίδιο 5 % του αναπομένοντος κινδύνου.
- (106) Η τιμή του μέσου πιστωτικής προστασίας δεν αναπροσαρμόστηκε όταν η ABN AMRO N υιοθέτησε πλήρως τις κεφαλαιακές απαιτήσεις της Βασιλείας II, παρότι το αποτέλεσμα κεφαλαιακής αρωγής του CRI έγινε τότε σημαντικά μικρότερο.
- (107) Καταρχήν, η συμφωνία CDS είχε διάρκεια επτά ετών, αλλά η ABN AMRO N διέδτε δικαιώματα αγοράς που της επέτρεπαν να καταγγείλει τη συμφωνία σε ορισμένες προκαθορι-

σμένες ημερομηνίες αναφοράς (για παράδειγμα τον Οκτώβριο του 2010, τον Ιανουάριο του 2011 και τον Ιανουάριο του 2012) ⁽⁴⁷⁾.

- (108) Βάσει της ΣΜΚ, οι τρεις εταίροι της κοινοπραξίας έπρεπε να διασφαλίσουν τη διατήρηση επαρκούς κεφαλαιοποίησης της ABN AMRO Z. Στο πλαίσιο αυτό, το ολλανδικό δημόσιο έπρεπε να συνεισφέρει 2,2 δισεκατ. ευρώ για την κάλυψη του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z. Στόχος του CRI ήταν να επιτρέψει στην ABN AMRO N να πραγματοποιήσει μέρος της συγκεκριμένης εισφοράς ύψους 2,2 δισεκατ. ευρώ στην ABN AMRO Z.
- (109) Το ολλανδικό δημόσιο προτίμησε τη μη συμβατική λύση του CRI αντί της παραδοσιακής αύξησης κεφαλαίου, επειδή, πριν από τον διαχωρισμό, δεν μπορούσε να διαχωρίσει τις κεφαλαιακές εισφορές στην ABN AMRO Bank. Με άλλα λόγια, επειδή η ABN AMRO N δεν αποτελούσε χωριστή νομική οντότητα, μια εισφορά κεφαλαίου στην ABN AMRO Bank μπορούσε επίσης να ωφελήσει τα άλλα δύο μέλη της κοινοπραξίας. Μια τέτοια ενέργεια μπορούσε να έχει σοβαρές συνέπειες, ιδίως σε περίπτωση αυξημένης οικονομικής δυσχέρειας.
- (110) Όταν έλαβε χώρα ο διαχωρισμός, η ABN AMRO N κατέστη χωριστή νομική οντότητα (η νέα ABN AMRO Bank). Το ολλανδικό δημόσιο συνέχισε να υπέχει την υποχρέωση, βάσει της ΣΜΚ, να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα ύψους 2,2 δισεκατ. ευρώ της ABN AMRO Z. Το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε ότι ABN AMRO N έπρεπε να χρησιμοποιήσει μετρητά από μέσα MCS (και συγκεκριμένα το Μέτρο Β3, στον βαθμό που αφορούσε το προληπτικό περιθώριο των 500 εκατ. ευρώ, και 1,2 δισεκατ. ευρώ από το Μέτρο Β5) για να εισφέρει 1,7 δισεκατ. ευρώ στην ABN AMRO Z, διατηρώντας το CRI στη νέα ABN AMRO Bank για την κάλυψη του προληπτικού περιθωρίου των 500 εκατ. ευρώ και των εξόδων ενοποίησης ύψους 1,2 δισεκατ. ευρώ.
- (111) Στις 15 Οκτωβρίου 2010, η ABN AMRO Bank και το ολλανδικό δημόσιο ανακοίνωσαν ότι το CRI θα έληγε στις 30 Οκτωβρίου 2010. Πράγματι, καθώς η ABN AMRO Bank είχε, στο μεταξύ, εφαρμόσει τις απαιτήσεις της Βασιλείας II, το CRI είχε καταστεί λιγότερο ενδιαφέρον και λιγότερο αναγκαίο ⁽⁴⁸⁾.
- Υποχρεωτικά μετατρέψιμος τίτλος για την κάλυψη μέρους του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z (Μέτρο Β1, 500 εκατ. ευρώ)
- (112) Καθώς το CRI δεν στάθηκε επαρκές για την κάλυψη ολόκληρης του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z, ύψους 2,2 δισεκατ. ευρώ, το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε επιπλέον κεφάλαια στην ABN AMRO Bank μέσω MCS.
- (113) Ο MCS χαρακτηρίστηκε ως υβριδικό κεφάλαιο κατηγορίας 1, συνοδευόταν από τοκομερίδιο με απόδοση 10 % και μετατράπηκε αυτομάτως σε μετοχές της ABN AMRO II κατά τον διαχωρισμό της ABN AMRO N από την ABN AMRO Bank. Από τη στιγμή εκείνη, χαρακτηρίστηκε βασικό κεφάλαιο κατηγορίας 1. Η μετατροπή πραγματοποιήθηκε σε

⁽⁴⁷⁾ Περισσότερες λεπτομέρειες για το συγκεκριμένο μέτρο αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.1 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010, EE C 95 της 15.4.2010, σ. 10.

⁽⁴⁸⁾ Όπως αναφέρεται επίσης, στις 15 Οκτωβρίου 2010, στην επίσημη επιστολή του ολλανδού υπουργού Οικονομικών προς το ολλανδικό κοινοβούλιο: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31789-40.html>.

ονομαστική αξία ⁽⁴⁹⁾. Το μέτρο επέτρεψε στην ABN AMRO II (η οποία μετονομάστηκε σε ABN AMRO Bank) να συνεισφέρει 500 εκατ. ευρώ στην ABN AMRO Z.

Υποχρεωτικά μετατρέξιμος τίτλος για την κάλυψη εξόδων διαχωρισμού (Μέτρα B2 και B3, συνολικά 1,08 δισεκατ. ευρώ)

(114) Για την κάλυψη των εξόδων που σχετίζονταν με τον διαχωρισμό της ABN AMRO N από την ABN AMRO Bank, το ολλανδικό δημόσιο προεγγράφηκε σε εκδόσεις πρόσθετων MCS. Μια πρώτη δόση ύψους περίπου 300 εκατ. ευρώ (Μέτρο B2) κοινοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2009, ενώ το υπόλοιπο ποσό (συγκεκριμένα, 780 εκατ. ευρώ) κοινοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2010 (Μέτρο B3).

(115) Το συνολικό ποσό του 1,08 δισεκατομμυρίου ευρώ (και συγκεκριμένα τα Μέτρα B2 και B3 μαζί) απαιτούνταν για την κάλυψη των ακόλουθων εξόδων:

— 480 εκατ. ευρώ σαφώς καθορισμένων εξόδων διαχωρισμού,

— 90 εκατ. ευρώ για τη σύσταση υπηρεσίας χρηματαγοράς και

— 500 εκατ. ευρώ για την πρόβλεψη προληπτικού περιθωρίου.

(116) Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε περαιτέρω ανάλυση των εξόδων διαχωρισμού ύψους 480 εκατ. ευρώ. Αυτά αφορούσαν άνοιγμα σε σύνθετες υποχρεώσεις ([0 - 200] εκατ. ευρώ), ενεργοποίηση επιστολών κατανομής κινδύνου ([0 - 200] εκατ. ευρώ), επαναγορά γραμματίων τιτλοποίησης ([0 - 200] εκατ. ευρώ), τη μεταβίβαση από την ABN AMRO R κινδύνου αγοράς σχετικού με τη χρηματιστηριακή διαπραγμάτευση που αφορούσε τους πελάτες της ABN AMRO N ([0 - 200] εκατ. ευρώ), διακοπή μέσων κεφαλαιακής αρωγής ([0 - 200] εκατ. ευρώ) και διάφορα έξοδα διαχωρισμού και ρευστοποίησης ([0 - 300] εκατ. ευρώ).

(117) Μετά τον διαχωρισμό από τη μητρική εταιρεία της, ABN AMRO Bank, η ABN AMRO II χρειάστηκε να συστήσει δική της υπηρεσία χρηματαγοράς, η οποία κόστισε 90 εκατ. ευρώ.

(118) Τέλος, το ολλανδικό δημόσιο εισέφερε ακόμη 500 εκατ. ευρώ σε κεφάλαιο προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ABN AMRO N θα λειτουργήσει με κάποιο περιθώριο άνω των ελάχιστων κανονιστικών απαιτήσεων.

⁽⁴⁹⁾ Σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του MCS, εάν είχαν ανακύψει κεφαλαιακά προβλήματα πριν από τον διαχωρισμό, ο MCS θα είχε μετατραπεί σε Μη Σωρευτικούς Τροποποιημένους Τίτλους, και η μόνη διαφορά σε σχέση με τους αρχικούς τίτλους θα ήταν ότι οι καταβολές τοκομεριδίων δεν θα ήταν πλέον σωρευτικές. Βάσει των ΔΠΧΠ, οι Μη Σωρευτικοί Τροποποιημένοι Τίτλοι θα χαρακτηρίζονταν ίδια κεφάλαια.

Υποχρεωτικά μετατρέξιμος τίτλος για την κάλυψη κεφαλαιακού ελλείμματος λόγω της πώλησης της New HBU (Μέτρο B4, 300 εκατ. ευρώ)

(119) Η FBN και η ABN AMRO N μπορούσαν να συγχωνευθούν μόνον μετά την επίλυση των προβλημάτων συγκέντρωσης τα οποία προσδιορίζονται στην απόφαση για τη συγχώνευση. Επομένως, το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε να πωλήσει τη New HBU και την IFN στην Deutsche Bank. Ωστόσο, η πράξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες ύψους 470 εκατ. ευρώ, τις οποίες η ABN AMRO N δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει στο σύνολό τους μόνη της. Το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε να βοηθήσει και εισέφερε 300 εκατ. ευρώ υπό μορφή MCS ⁽⁵⁰⁾.

Υποχρεωτικά μετατρέξιμος τίτλος για την κάλυψη εξόδων ενοποίησης (Μέτρο B5, 1,2 δισεκατ. ευρώ)

(120) Για την υλοποίηση της συγχώνευσης, η ABN AMRO N και η FBN (και, μετά τη συγχώνευση, ο ABN AMRO Group) χρειάστηκε να καταβάλουν αρχικά έξοδα ενοποίησης ύψους 1,2 δισεκατ. ευρώ (μετά τους φόρους), τα οποία σχετίζονταν με έξοδα πλεονάζοντος προσωπικού, την ενοποίηση πλατφορμών ΤΠΕ και την αναδιάρθρωση του δικτύου καταστημάτων. Καθώς η ABN AMRO N και η FBN δεν ήταν σε θέση να χρηματοδοτήσουν οι ίδιες τα έξοδα αυτά, το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε να εισφέρει κεφάλαιο υπό μορφή MCS ⁽⁵¹⁾.

Μετατροπή υβριδικών κεφαλαίων κατηγορίας 2 της FBN σε βασικό κεφάλαιο κατηγορίας 1 (Μέτρο Γ, 1,35 δισεκατ. ευρώ)

(121) Η FBN υποχρεώθηκε να αυξήσει τα κεφάλαια κατηγορίας 1 που διέθετε όταν η DNB ⁽⁵²⁾ επισήμανε έλλειμμα κεφαλαίων κατηγορίας 1 ύψους περίπου 1,26 δισεκατ. ευρώ. Μετά τον διαχωρισμό από τη μητρική της εταιρεία Fortis SA/NV, η FBN αναγκάστηκε να δαπανήσει επίσης 90 εκατ. ευρώ για την κάλυψη εξόδων σχετικών με τη σύσταση υπηρεσίας διαχείρισης διαθεσίμων, μοντέλα σχετικά με τη Βασιλεία, άδειες και υπηρεσίες συμβούλων.

⁽⁵⁰⁾ Το ολλανδικό κράτος ανέφερε στην ανακοίνωσή του προς το κοινοβούλιο στις 19 Νοεμβρίου 2009 (σ. 10 του εγγράφου που είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>) ότι ο συνολικός αρνητικός κεφαλαιακός αντίκτυπος των 470 εκατ. ευρώ ήταν αποτέλεσμα της αρνητικής διαφοράς μεταξύ της τιμής της πράξης και της λογιστικής αξίας (δηλαδή 180 εκατ. ευρώ) και του κόστους της πιστωτικής κάλυψης που παρασχέθηκε στην Deutsche Bank (δηλαδή 740 εκατ. ευρώ), το οποίο αντισταθμίσθηκε εν μέρει από την κεφαλαιακή αρωγή των μεταβιβασθέντων RWA (δηλαδή 450 εκατ. ευρώ). Το ολλανδικό κράτος εξήγησε στο εν λόγω έγγραφο ότι ο συνολικός κεφαλαιακός αντίκτυπος θα μειωθεί σταδιακά (κυρίως λόγω λήξης του χαρτοφυλακίου δανείων που προστατεύεται από την πιστωτική κάλυψη). Ο κεφαλαιακός αντίκτυπος θα είναι μόνον 180 εκατ. ευρώ ύστερα από ένα έτος (αντί 470 εκατ. ευρώ κατά την πράξη).

⁽⁵¹⁾ Όταν το ολλανδικό κράτος χορήγησε κεφάλαια υπό μορφή MCS (Μέτρα B1 έως B5) μετά τον διαχωρισμό της ABN AMRO II, επέτρεψε αμέσως τον MCS σε μετοχές, καθιστώντας τον εκ των πραγμάτων εισφορά κεφαλαίου τοις μετρητοίς.

⁽⁵²⁾ Σε επιστολή με ημερομηνία 17ης Δεκεμβρίου 2009, η οποία καταχωρίστηκε στις 5 Ιανουαρίου 2010, η DNB ανέφερε στην Επιτροπή ότι είχε ενημερώσει την FBN στις 3 Σεπτεμβρίου 2009 για τα αποτελέσματα της «εποπτικής διαδικασίας εξέτασης και αξιολόγησης» που διενήργησε για το 2009. Η DNB έκρινε [...] ότι η FBN εμφάνιζε έλλειμμα κεφαλαίων κατηγορίας 1 ύψους 1,26 δισεκατ. ευρώ την 31η Δεκεμβρίου 2008. Ταυτόχρονα, η DNB όρισε επίσης τον ελάχιστο δείκτη κεφαλαίων κατηγορίας 1 της FBN σε [...] %.

- (122) Το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε το επιπλέον κεφάλαιο μετατρέποντας την οφειλή κεφαλαίου κατηγορίας 2 ονομαστικής αξίας 1,35 δισεκατ. ευρώ σε κεφάλαιο κατηγορίας 1. Επομένως, η πράξη δεν περιελάμβανε νέα ποσά τοις μετρητοίς ⁽⁵³⁾.

Υποχρεώσεις πληρωμής προς άλλα μέλη της κοινοπραξίας (Μέτρο Δ, 740 εκατ. ευρώ)

- (123) Όταν τα μέλη της κοινοπραξίας διαπραγματεύονταν την εξαγορά της ABN AMRO Holding το 2007 διαπίστωσαν ότι δεν ήταν γνωστά όλα τα δεδομένα την εποχή εκείνη. Για τον λόγο αυτό, η ΣΜΚ περιέχει μερικές γενικές αρχές για τον διακανονισμό ορισμένων υποχρεώσεων πληρωμής, οι οποίες θα εμφανισθούν μόνον κατά τη διαδικασία διαχωρισμού. Τα ακριβή ποσά είναι αποτέλεσμα διαδικασίας διαπραγμάτευσης στην οποία έλαβε μέρος το ολλανδικό δημόσιο (και η Fortis SA/NV πριν από αυτό).

- (124) Το συνολικό ποσό των 740 εκατ. ευρώ αφορά τα εξής:

[...]

Οι ως άνω ταμειακές εκροές αντισταθμίζονται εν μέρει από το γεγονός ότι το ολλανδικό δημόσιο εισέπραξε [...] από τα άλλα μέλη της κοινοπραξίας σε σχέση με λανθάνοντα έξοδα.

- (125) Το υπόλοιπο των υποχρεώσεων πληρωμής σε άλλα μέλη της κοινοπραξίας (συγκεκριμένα 740 εκατ. ευρώ) καταβλήθηκε τοις μετρητοίς, εν μέρει απευθείας στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας και εν μέρει στην ABN AMRO Bank (νυν RBS NV).

Σύνθετες υποχρεώσεις (Μέτρο Ε, 950 εκατ. ευρώ)

- (126) Ακόμη και μετά την εκποίηση της New HBU, η ABN AMRO Bank (νυν RBS NV) και η ABN AMRO II (ή οι νόμιμοι διάδοχοί της) θα παραμείνουν υπεύθυνοι έναντι των πιστωτών της New HBU, εάν η New HBU δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της έναντι των πιστωτών της. Ομοίως, η New HBU θα είναι υπεύθυνη για σύνθετες υποχρεώσεις έναντι πιστωτών της ABN AMRO Bank και της ABN AMRO II. Καθώς οι σύνθετες υποχρεώσεις πηγάζουν

από την πώληση της New HBU, η οποία είναι αποτέλεσμα απόφασης της ABN AMRO II και των μετόχων της, η ABN AMRO II και οι μέτοχοί της είναι επίσης υπεύθυνοι για την εξεύρεση λύσης. Σύμφωνα με την προτεινόμενη λύση, το ολλανδικό δημόσιο και η Deutsche Bank (συγκεκριμένα ο αγοραστής της New HBU) συμφώνησαν ότι η New HBU και η ABN AMRO II θα αποζημιώσουν η μία την άλλη για τις εν λόγω σύνθετες υποχρεώσεις παρέχοντας εξασφάλιση η μία στην άλλη, ώστε να μειωθούν οι συνεπαγόμενες απαιτήσεις σε εποπτικά ίδια κεφάλαια στο επιθυμητό 20 %. Ως αποτέλεσμα της ως άνω συμφωνίας, η ABN AMRO II υποχρεώθηκε να παράσχει εξασφάλιση στη New HBU ύψους έως 950 εκατ. ευρώ (μειούμενη με την πάροδο του χρόνου καθώς οι υποκείμενες υποχρεώσεις φθάνουν στη λήξη τους) για τις υποχρεώσεις της New HBU έναντι της ABN AMRO II και έναντι της ABN AMRO Bank (νυν RBS NV). Καθώς η ABN AMRO II δεν διέθετε τα μέσα για να παράσχει την αναγκαία εξασφάλιση σε σχέση με την υποχρέωση έναντι της ABN AMRO Bank (νυν RBS NV), το δημόσιο παρέσχε αντεγγύηση υπό μορφή εγγύησης της οφειλής της ABN AMRO Bank (νυν RBS NV).

- (127) Το ολλανδικό δημόσιο τιμολόγησε τον συγκεκριμένο κίνδυνο ωσάν να επρόκειτο για κρατική εγγύηση των δευτερευουσών οφειλών της ABN AMRO Bank (νυν RBS NV). Η τιμολόγηση –βάσει της σύστασης για την ανακεφαλαιοποίηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (στο εξής η «ΕΚΤ») ⁽⁵⁴⁾– καθορίσθηκε σε 200 μονάδες βάσης συν το διάμεσο περιθώριο CDS ⁽⁵⁵⁾.

- (128) Στον Πίνακα 4 συνοψίζονται τα μέτρα που αξιολογούνται στην παρούσα απόφαση. Η στήλη «Λόγος» είναι ίδια με εκείνη στον πίνακα 1 στην αιτιολογική σκέψη 57 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 110, μετά τον διαχωρισμό της ABN AMRO N και της ABN AMRO Bank στις 6 Φεβρουαρίου 2010, τα μέτρα και οι στόχοι των μέτρων ανακατατάχθηκαν. Ειδικότερα, το Μέτρο Α χρησιμοποιήθηκε από τη συγκεκριμένη ημερομηνία για τους στόχους του Μέρους Β3 (στον βαθμό που αφορά το προληπτικό περιθώριο) και του Μέρους Β5, και το αντίστροφο.

Πίνακας 4

Μέτρα κρατικής στήριξης	Περιγραφή	Ύψος (σε δισεκατ. ευρώ)	Λόγος	Νομική οντότητα στην οποία χορηγείται το μέτρο
Μέτρα τα οποία καλύπτονται από την απόφαση της 8ης Απριλίου 2009				
Y1	Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση	45		FBN
Y2	Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση	16,1		FBN (για να καταστεί εφικτή η αποπληρωμή στην Fortis Bank SA/NV)

⁽⁵³⁾ Στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό κράτος ανέλαβε μακροχρόνια οφειλή της FBN ύψους 16,1 δισεκατ. ευρώ (Μέτρο Y2). Τα δάνεια κεφαλαίων κατηγορίας 2 μειώθηκαν από το αρχικό ποσό των 8,15 δισεκατ. ευρώ σε 1,9 δισεκατ. ευρώ (μείον 4,9 δισεκατ. ευρώ λόγω του Μέρους Z, και μείον 1,35 δισεκατ. ευρώ λόγω του Μέρους Γ). Τα πλήρως εξασφαλισμένα δάνεια μειώθηκαν από 7,95 δισεκατ. ευρώ σε 5,95 δισεκατ. ευρώ λόγω του Μέρους Z (μείον 1,6 δισεκατ. ευρώ) και επίσης λόγω της λήξης δανείων ύψους 0,4 δισεκατομμυρίου ευρώ (κατάσταση στις 4 Μαΐου 2010).

⁽⁵⁴⁾ Τιμολόγηση βασισμένη στη σύσταση για την ανακεφαλαιοποίηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: www.ecb.eu/pub/pdf/other/recommendations_on_pricing_for_recapitalisationsen.pdf

⁽⁵⁵⁾ Η περίοδος αναφοράς της CDS είναι Ιανουάριος 2007 – Αύγουστος 2008.

Μέτρα κρατικής στήριξης	Περιγραφή	Ύψος (σε δισεκατ. ευρώ)	Λόγος	Νομική οντότητα στην οποία χορηγείται το μέτρο
Z	Εξαγορά της ABN AMRO N	6,5		FBN (το τίμημα της πώλησης καταβλήθηκε με παραίτηση από είσπραξη οφειλής)

Κεφαλαιακά μέτρα τα οποία κοινοποιήθηκαν τον Ιούλιο του 2009 και εφαρμόστηκαν τον Ιούλιο/Αύγουστο του 2009

Μέτρο A	Μέσο κεφαλαιακής αρωγής	Προστασία CDS σε χαρτοφυλάκιο 34,5 δισεκατ. ευρώ (με αποτέλεσμα κεφαλαιακής αρωγής ύψους 1,7 δισεκατ. ευρώ)	Κάλυψη του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z	ABN AMRO Bank (νυν RBS NV) και μεταφορά στην ABN AMRO II (νυν ABN AMRO Bank) κατά την ημερομηνία διαχωρισμού
Μέτρο B1	MCS	0,5		
Μέτρο B2	MCS	0,3	Πρώτη δόση εξόδων διαχωρισμού	ABN AMRO Bank NV (νυν RBS NV) και μεταφορά στην ABN AMRO II (νυν ABN AMRO Bank μετά τον διαχωρισμό)

Πρόσθετα κεφαλαιακά μέτρα τα οποία κοινοποιήθηκαν τον Ιανουάριο του 2010

Μέτρο B3	MCS	0,78	Δεύτερη δόση εξόδων διαχωρισμού και προληπτικό περιθώριο 0,5 δισεκατομμυρίου ευρώ	Καταβολή 967 εκατ. ευρώ στην ABN AMRO Bank (νυν RBS NV) και στη συνέχεια μεταφορά του ποσού στην ABN AMRO II (νυν ABN AMRO Bank) κατά τον διαχωρισμό, ενώ το υπόλοιπο καταβλήθηκε άμεσα στην ABN AMRO II
Μέτρο B4	MCS	0,3	Κεφαλαιακός αντίκτυπος από την πώληση της New HBU	
Μέτρο B5	MCS	1,2	Έξοδα ενοποίησης	
Μέτρο Γ	Μετατροπή κεφαλαίων κατηγορίας 2 σε κοινές μετοχές	1,35	Έλλειμμα κεφαλαίων κατηγορίας 1 στην FBN	FBN
Μέτρο Δ	Καταβολή μετρητών σε εταίρους της κοινοπραξίας	0,74	Υποχρεώσεις πληρωμής ως αποτέλεσμα της ΣΜΚ	Άλλοι εταίροι της κοινοπραξίας/ABN AMRO Bank (νυν RBS NV)
Μέτρο E	Εγγύηση υποχρεώσεων ύψους 950 εκατ. ευρώ	0,95	Σύνθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα της πώλησης της New HBU	ABN AMRO II (νυν ABN AMRO Bank)

3. ΛΟΓΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

3.1. Λόγοι κίνησης της διαδικασίας στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009

(129) Στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία επειδή είχε λόγους να πιστεύει ότι τα Μέτρα Y1, Y2 και Z⁽⁵⁶⁾ αποτελούσαν κρατική ενίσχυση υπέρ της

FBN και της ABN AMRO N. Η Επιτροπή πίστευε ότι τα εν λόγω μέτρα επέτρεπαν στην FBN και στην ABN AMRO N να παραμείνουν στην αγορά και να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Η Επιτροπή είχε λόγους να πιστεύει ότι τα εν λόγω μέτρα ευνοούσαν επιλεκτικά την FBN και την ABN AMRO N.

⁽⁵⁶⁾ Σε σχέση με το Μέτρο X, η Επιτροπή ανέφερε στην αιτιολογική σκέψη 32 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009 ότι, παρότι το Μέτρο X δεν χορήγησε αφ' εαυτού κρατική ενίσχυση στις εν λόγω τράπεζες, εντασσόταν παρ' όλα αυτά σε ένα σύνολο ενοποιημένων πράξεων που περιελάμβαναν κρατική ενίσχυση προς τις εν λόγω τράπεζες.

(130) Στις αιτιολογικές σκέψεις 29 και 30 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή σημείωσε ότι τα Μέτρα X, Y1 και Y2 περιλαμβάνονταν στην ίδια σύμβαση πώλησης, στόχος της οποίας ήταν ο διαχωρισμός της FBN από την υπόλοιπη SA/NV. Η απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008 κατέληξε ήδη στο συμπέρασμα ότι, συνάπτοντας την εν λόγω

σύμβαση στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο δεν ενήργησε ως συνήθης επενδυτής στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς.

- (131) Στην αιτιολογική σκέψη 33 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι το Μέτρο Y1 ευνοούσε κατά τα φαινόμενα την FBN, καθώς αυτή εισέπραξε ένα ποσό χρηματοδότησης το οποίο δεν θα μπορούσε να βρει στις αγορές, δεδομένου ότι στις αγορές επικρατούσε τότε πλήρης σύγχυση. Λαμβάνοντας υπόψη τις ακραίες εκείνες συνθήκες της αγοράς, η Επιτροπή αμφέβαλε επίσης ότι τα επιτόκια που ζήτησε το ολλανδικό δημόσιο θα ήταν αποδεκτά από ιδιωτικό επενδυτή. Η Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι η ευρωστία του νέου χρηματοδότη της φαινόταν ευνοϊκή για την FBN. Η FBN δεν εξαρτιόταν πλέον από μια εταιρεία με περιορισμένη ρευστότητα σε δυσχερή θέση, όπως η Fortis SA/NV, αλλά λάμβανε τη χρηματοδότησή της από το ολλανδικό δημόσιο.
- (132) Η Επιτροπή αμφέβαλε ότι το Μέτρο Y1 ήταν συμβατό με την ανακοίνωση της Επιτροπής – Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης (στο εξής η «τραπέζικη ανακοίνωση») ⁽⁵⁷⁾ καθώς δεν ήταν αναλογικό και δεν περιοριζόταν στα απολύτως αναγκαία. Ειδικότεροι προβληματισμοί εγείρονταν στην αιτιολογική σκέψη 52 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009 σχετικά με τη συμβατότητα των ακόλουθων στοιχείων: (1) το επιτόκιο που εφαρμόστηκε στην FBN, (2) το μέγιστο διάστημα κατά το οποίο η FBN μπορούσε να επωφεληθεί της χρηματοδότησης, (3) τη μέγιστη διάρκεια των οικείων μέσων, και (4) το ύψος της διευκόλυνσης ρευστότητας.
- (133) Η Επιτροπή ανέφερε επίσης ότι το Μέτρο Y2 μπορεί να περιείχε στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, εάν η Fortis Bank SA/NV ήταν σε θέση, κατά την εξαγορά, να ζητήσει την άμεση αποπληρωμή των μακροπρόθεσμων δανείων σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της FBN. Εάν υπήρχε πράγματι ρήτρα αποπληρωμής σχετική με το ιδιοκτησιακό καθεστώς, το Μέτρο Y2 επέτρεπε στην FBN να επωφεληθεί μακροπρόθεσμων δανείων με επιτόκια αντίστοιχα εκείνων που ίσχυαν προ της κρίσης. Το Μέτρο Y2 σήμαινε ότι η FBN δεν ήταν υποχρεωμένη να βρει εναλλακτική χρηματοδότηση υπό τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά. Επιπλέον, καθώς η Fortis Bank SA/NV είχε δικαίωμα να ζητήσει την αποπληρωμή, η επιλογή του ολλανδικού δημοσίου να παράσχει μακροπρόθεσμα, και όχι βραχυπρόθεσμα, δάνεια, μπορεί να αμφισβητηθεί. Ως εκ τούτου, στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες ότι το Μέτρο Y2 περιείχε κρατική ενίσχυση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το απολύτως αναγκαίο. Για να μπορέσει να αξιολογήσει τις συνέπειες κρατικής ενίσχυσης του Μέρους Y2, η Επιτροπή ζήτησε από το ολλανδικό δημόσιο να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους συμβατικούς όρους πρόωρης αποπληρωμής για τις συμβάσεις μακροπρόθεσμων δανείων.
- (134) Στην αιτιολογική σκέψη 54 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009, η Επιτροπή αμφέβαλε επίσης κατά πόσον το ολλαν-

δικό δημόσιο είχε λάβει επαρκή μέτρα για να περιορίσει τις αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, σύμφωνα με την παράγραφο 27 της τραπέζικης ανακοίνωσης.

- (135) Η Επιτροπή εξέφρασε επίσης ανησυχίες ότι η ABN AMRO N είχε επωφεληθεί –ενδεχομένως έμμεσα– από τα μέτρα ρευστότητας που χορηγήθηκαν στην FBN. Ως εκ τούτου, ζήτησε από το ολλανδικό δημόσιο να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδοτική θέση και τη χρηματοδοτική στρατηγική της ABN AMRO N.
- (136) Σε σχέση με το Μέτρο Z, η Επιτροπή αμφέβαλε ότι το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε στην FBN την αγοραία τιμή για την εξαγορά της ABN AMRO N. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε ποσό υψηλότερο από την αποτίμηση «βάσει των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς», της 3ης Οκτωβρίου 2008, στην οποία κατέληξε ο εμπειρογνώμονας αποτίμησης του ολλανδικού δημοσίου [...] στην έκθεσή του που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 2. Επιπλέον, η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε εφαρμόσει συντελεστή διόρθωσης, ο οποίος να αντικατοπτρίζει την πτώση της χρηματιστηριακής αγοράς που καταγράφηκε στο διάστημα από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο του 2008, η οποία υπήρξε ιδιαίτερα έντονη για τις μετοχές των τραπεζών. Εάν το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε υπερβολικό τίμημα κατά την εξαγορά της ABN AMRO N, το Μέτρο Z ισοδυναμούσε με κρατική ενίσχυση υποβοήθησης της ανακεφαλαιοποίησης της FBN.
- (137) Γενικά, η Επιτροπή παρατήρησε επίσης στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009 ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε ακόμη υποβάλει αξιολόγηση της FBN και της ABN AMRO N από την DNB. Επίσης, το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε παράσχει σχέδιο βιωσιμότητας ή σχέδιο αναδιάρθρωσης με λεπτομερείς χρηματοοικονομικές προβλέψεις. Απουσία σχεδίου βιωσιμότητας ή σχεδίου αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να καθορίσει κατά πόσον, ως αποτέλεσμα των Μέρων X, Y1, Y2 και Z, η ABN AMRO N και η FBN διέθεταν επαρκή κεφάλαια και μπορούσαν να πραγματοποιήσουν αποδεκτό επίπεδο απόδοσης.

3.2. Λόγοι επέκτασης της διαδικασίας στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010

Υπαρξη κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της συνθήκης

- (138) Όταν, στις 17 Ιουλίου 2009 και στις 15 Ιανουαρίου 2010, το ολλανδικό δημόσιο κοινοποίησε πρόσθετα μέτρα υπέρ της FBN και της ABN AMRO N ως μέτρα τα οποία δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, η Επιτροπή ανησύχησε ότι μερικά από αυτά τα πρόσθετα μέτρα αποτελούσαν πρόσθετη κρατική ενίσχυση προς την FBN και την ABN AMRO N.
- (139) Στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή παρατήρησε ότι, βάσει της ΣΜΚ, το ολλανδικό δημόσιο υπείχε ορισμένες υποχρεώσεις, οι οποίες δεν ήταν υποχρεώσεις της ABN AMRO N. Μέτρα που έλαβε το ολλανδικό

⁽⁵⁷⁾ EE C 270 της 25.10.2008, σ. 8.

- δημόσιο για να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις του βάσει της ΣΜΚ (και ειδικότερα την υποχρέωση να αναλάβει τα έξοδα της ABN AMRO Z και την υποχρέωση να διαχωρίσει την ABN AMRO N από την ABN AMRO Bank) δεν θα χαρακτηρίζονταν, εκ πρώτης όψεως, κρατική ενίσχυση προς την ABN AMRO N.
- (140) Η Επιτροπή ανέφερε ότι τα Μέτρα A και B1 φαίνονταν ότι είχαν σχεδιασθεί πρωτίστως για να καλύψουν το κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z, αλλά ταυτόχρονα η Επιτροπή δεν ήταν βέβαιη κατά πόσον δεν υπήρχε έμμεσο όφελος για τις οικονομικές δραστηριότητες της ABN AMRO N. Συναφώς, η Επιτροπή επιθυμούσε να πληροφορηθεί κατά πόσον η ABN AMRO N και η ABN AMRO Z –οι οποίες δεν είχαν χωριστό νομικό καθεστώς– ήταν επαρκώς διαχωρισμένες η μία σε σχέση με την άλλη. Η Επιτροπή επιθυμούσε επίσης να λάβει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους λόγους του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z και, για παράδειγμα, σχετικά με τη μεταβίβαση μετοχών της Unicredit από την ABN AMRO Z στην ABN AMRO N. Η Επιτροπή είχε επίσης ερωτήσεις όσον αφορά την αμοιβή που κατέβαλλε η ABN AMRO N στην ABN AMRO Z για την εκτέλεση λειτουργιών έδρας. Η Επιτροπή είχε την υπόνοια ότι –μέρος τουλάχιστον– της ελλιπούς κεφαλαιοποίησης της ABN AMRO Z συνδεόταν με το γεγονός ότι η ABN AMRO N δεν κατέβαλλε τίμημα αγοράς για τις υπηρεσίες έδρας που παρείχε η ABN AMRO Z.
- (141) Παρότι ο διαχωρισμός της ABN AMRO N από την ABN AMRO Bank αποτελεί υποχρέωση του ολλανδικού δημοσίου βάσει της ΣΜΚ, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο να αποτελεί η κρατική ανακεφαλαιοποίηση χρηματοδότησης των εξόδων διαχωρισμού κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι δεν συνδέονταν αυστηρά όλα τα έξοδα που κατηγοριοποιήθηκαν ως έξοδα διαχωρισμού με τις υποχρεώσεις διαχωρισμού, όπως περιγράφεται στη ΣΜΚ. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η κατηγορία «έξοδα διαχωρισμού» περιελάμβανε ποσό 500 εκατ. ευρώ, το οποίο ήταν απαραίτητο για να παρασχεθεί στον ABN AMRO Group προληπτικό περιθώριο πέραν των ελάχιστων κανονιστικών απαιτήσεων.
- (142) Η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο βοήθησε την FBN και την ABN AMRO N να πληρώσουν τα έξοδα που σχετιζόνταν με τη συγχώνευση. Για την επίλυση των προβλημάτων συγκέντρωσης που δημιούργησε η συγχώνευση, η ABN AMRO N αποφάσισε να πωλήσει την IFN και τη New HBU, με αποτέλεσμα νέο κεφαλαιακό έλλειμμα. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι η FBN και η ABN AMRO N μπόρεσαν να αποκομίσουν κέρδη από τα οφέλη της συγχώνευσης (για παράδειγμα, συνέργειες συγχώνευσης, πλεονεκτήματα από τη δημιουργία ισχυρότερης εταιρείας με μεγαλύτερα μερίδια αγοράς στην ολλανδική αγορά κ.λπ.), ενώ το ολλανδικό δημόσιο χρηματοδότησε τα αρχικά έξοδα. Συναφώς, η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν υπείχε καμία νόμιμη υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα αυτά, καθώς πήγαιναν από την απόφαση του ολλανδικού δημοσίου, της 21ης Νοεμβρίου 2008, να συγχωνεύσει την FBN και ABN AMRO N, και όχι από την ΣΜΚ.
- (143) Η Επιτροπή έλαβε γνώση του γεγονότος ότι η συγχώνευση και οι συγκεκριμένες περιστάσεις του διαχωρισμού είχαν ως αποτέλεσμα σύνθετες υποχρεώσεις (Μέτρο E). Σύμφωνα με το ολλανδικό εταιρικό δίκαιο, η ABN AMRO Bank (νυν RBS NV) και η ABN AMRO II παραμένουν υπεύθυνες για τους κατόχους οφειλών της New HBU, εάν η New HBU (ή ο νέος ιδιοκτήτης της, η Deutsche Bank) δεν εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις πληρωμής που υπέχουν. Η New HBU υπείχε παρόμοιες υποχρεώσεις έναντι των κατόχων οφειλών της ABN AMRO Bank (νυν RBS NV) και της ABN AMRO II. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο να συνιστά η λύση αποζημίωσης, η οποία συνεπαγόταν εγγύηση των κατόχων οφειλών της ABN Amro Bank (νυν RBS NV) από το ολλανδικό δημόσιο με πρωμότητα 200 μονάδων βάσης συν το διάμεσο περιθώριο της CDS, κρατική ενίσχυση.
- Συμβατότητα με την ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία
- (144) Η Επιτροπή ήγειρε επίσης προβληματισμούς όσον αφορά τον σχεδιασμό του μέσου κεφαλαιακής αρωγής (Μέτρο A). Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι το Μέτρο A διαφέρει θεμελιωδώς από άλλα μέτρα για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, καθώς δεν θεσπίσθηκε για την προστασία της ABN AMRO N κατά περαιτέρω μειώσεων της αξίας τοξικών περιουσιακών στοιχείων με εξαιρετικά αβέβαιη αποτίμηση. Παρ' όλα αυτά, η Επιτροπή έκρινε ότι, για να είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά, το Μέτρο A πρέπει να είναι σύμφωνο προς τις γενικές αρχές της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων στον κοινοτικό τραπεζικό τομέα ⁽⁵⁸⁾ (στο εξής η «ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία»). Ειδικότερα, πρέπει να υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία περί καθορισμού κατάλληλων τιμών, πράγμα που σημαίνει ότι η τράπεζα δεν πρέπει να μεταβιβάζει αναμενόμενες ζημιές στο δημόσιο. Συναφώς, η Επιτροπή επιθυμούσε επίσης να κατανοήσει ποιος θα είναι ο αντίκτυπος ορισμένων συγκεκριμένων συμβατικών όρων (για παράδειγμα, του μηχανισμού ανάκτησης κεφαλαίων και του κάθεται μεριδίου) στις πραγματικές ταμειακές ροές και στην τιμολόγηση. Τέλος, η Επιτροπή αμφέβαλε επίσης ότι δεν υπήρχαν επαρκή κίνητρα, με αποτέλεσμα να διασφαλίζεται ότι η ABN AMRO N θα διέκοπτε τη χρήση του μέσου μόλις δεν θα ήταν πλέον απολύτως αναγκαίο.
- Συμβατότητα με την ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση
- (145) Η Επιτροπή αμφέβαλε για το κατά πόσον το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 πληρούσε τα κριτήρια που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής περί της αποκατάστασης της βιωσιμότητας και αξιολόγησης των μέτρων αναδιάρθρωσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων ⁽⁵⁹⁾ (στο εξής η «ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση») όσον αφορά τη βιωσιμότητα, τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων και τις αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

⁽⁵⁸⁾ EE C 72 της 26.3.2009, σ. 1.

⁽⁵⁹⁾ EE C 195 της 19.8.2009, σ. 9.

Αποκατάσταση μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας

- (146) Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι ο ABN AMRO Group θα πραγματοποιήσει, εκ πρώτης όψεως, επαρκή έσοδα για να καλύψει το σύνολο των εξόδων εκμετάλλευσής της (συμπεριλαμβανομένων απομειώσεων) και να επιτύχει αποδεκτή απόδοση ιδίων κεφαλαίων. Ωστόσο, η Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι η απόδοση ιδίων κεφαλαίων του ABN AMRO Group εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την υλοποίηση αρκετών βασικών παραδοχών. Πρώτον, εάν ο ABN AMRO Group επιθυμεί να καταστεί αποδοτική από άποψη κόστους, με αποδεκτό λόγο εξόδων-εσόδων, είναι καθοριστικής σημασίας για τον ABN AMRO Group να υλοποιήσει τις προβλεφθείσες συνέργειες (συγκεκριμένα 1,1 δισεκατ. ευρώ προ φόρων σε σχέση με καθαρά κέρδη [...] δισεκατ. ευρώ το 2013). Δεύτερον, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 118 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010, είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για τη βιωσιμότητα του ABN AMRO Group να μπορέσει να βελτιώσει το καθαρό περιθώριο τόκων σε σχέση με τα χαμηλά επίπεδα της FBN και της ABN AMRO N κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2008 και το πρώτο εξάμηνο του 2009. Στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή ανέφερε ότι χρειαζόταν περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα ζητήματα αυτά, προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσον είχε πραγματικά αποκατασταθεί μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.
- (147) Η Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 δεν περιελάμβανε ακόμη χρηματοοικονομικές προβλέψεις για πλέον δυσμενές σενάριο, όπως απαιτείται στο σημείο 13 της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζήτησε να της παρασχεθούν αυτές οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις για το πλέον δυσμενές σενάριο, ώστε να μπορέσει να επαληθεύσει ποιες θα είναι οι επιδόσεις του ABN AMRO Group υπό δυσχερέστερες συνθήκες αγοράς.
- (148) Η Επιτροπή παρατήρησε επίσης ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 περιείχε λιγότερες πληροφορίες σχετικά με μικρότερα υποτμήματα, και ως εκ τούτου η Επιτροπή δεν μπορούσε να κρίνει κατά πόσον είχαν εξετασθεί επαρκώς όλα τα ζητήματα βιωσιμότητας στο εν λόγω επίπεδο. Ειδικότερα, η Επιτροπή αμφέβαλε κατά πόσον η βιωσιμότητα του PFS, τμήματος της FBN, το οποίο ανέφερε σημαντικές ζημιές σχετικές με την απάτη Madoff το 2008, ήταν επαρκώς εγγυημένη.

Ενίσχυση περιορισμένη στην ελάχιστη αναγκαία/ίδια συνεισφορά

- (149) Η Επιτροπή αμφισβήτησε κατά πόσον η κρατική ενίσχυση περιοριζόταν στην ελάχιστη αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας του ABN AMRO Group. Συναφώς, σημείωσε ότι ο ABN AMRO Group είχε αναφέρει ότι επιθυμούσε να προβεί σε μικρές πρόσθετες εξαγορές, τις οποίες θεωρούσε απαραίτητες για την αποκατάσταση ιδιοτήτων των προϊόντων που απωλέσθηκαν κατά τη διαδικασία διαχωρισμού από την Fortis SA/NV και την ABN AMRO Holding.

Στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι η κρατική ενίσχυση δεν έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση εξαγορών ή νέων επενδύσεων, εκτός εάν ήταν απαραίτητες για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Η Επιτροπή ζήτησε από το ολλανδικό δημόσιο να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πολιτική εξαγορών του ABN AMRO Group και να της παράσχει, μεταξύ άλλων, λεπτομερή κατάλογο των δραστηριοτήτων τις οποίες έπρεπε να αποκαταστήσει ο ABN AMRO Group για λόγους βιωσιμότητας.

- (150) Η Επιτροπή αμφέβαλε επίσης κατά πόσον όλοι οι πάροχοι υβριδικού κεφαλαίου στην FBN και στην ABN AMRO N είχαν καταβάλει το μερίδιο που τους αναλογούσε στην αναδιάρθρωση. Η Επιτροπή ανησυχούσε, για παράδειγμα, ότι οι προνομιούχοι μέτοχοι της FBN⁽⁶⁰⁾ δεν είχαν συνεισφέρει επαρκώς, ώστε να διασφαλίζεται ότι η παρέμβαση του ολλανδικού δημοσίου περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία.
- (151) Επίσης, όσον αφορά τη διάρκεια, η κρατική ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται στην ελάχιστη αναγκαία. Συναφώς, η Επιτροπή παρατήρησε ότι απαιτούνταν ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση προσωρινών προβλημάτων, αλλά η Επιτροπή αμφέβαλε κατά πόσον το ολλανδικό δημόσιο είχε λάβει επαρκή μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα θα καταργηθούν μόλις δεν θα είναι πλέον αναγκαία.
- (152) Σε σχέση με το Μέτρο A, η Επιτροπή παρατήρησε ότι το CRI θα καταστεί μη ελκυστικό μόλις επιτραπεί στην ABN AMRO N να εφαρμόσει τις απαιτήσεις της Βασιλείας II. Παρότι, το CRI περιείχε όρους αγοράς που επιτρέπουν την πρόωρη καταγγελία της σύμβασης, η Επιτροπή παρατήρησε ότι δεν υπήρχε σαφές χρονοδιάγραμμα για την έξοδο του ολλανδικού δημοσίου.
- (153) Επίσης σε σχέση με το προληπτικό περιθώριο των 500 εκατ. ευρώ, η Επιτροπή σημείωσε ότι η πρόθεση ήταν να αντικαταστήσει ο ABN AMRO Group το εν λόγω ποσό με αυτοχρηματοδοτούμενο κεφάλαιο. Και πάλι, η Επιτροπή παρατήρησε ότι δεν υπήρχε καμία ένδειξη όσον αφορά τον χρόνο υλοποίησης της πρόθεσης αυτής.
- (154) Όσον αφορά τα έξοδα ενοποίησης ύψους 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ (συγκεκριμένα Μέτρο B5), η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι αυτά θα οδηγήσουν σε σημαντικές συνέργειες ύψους 1,1 δισεκατομμυρίου ευρώ (προ φόρων) ετησίως, οι οποίες θα μπορούσαν καταρχήν να χρησιμοποιηθούν για την αποπληρωμή της κρατικής ενίσχυσης. Όμως, η Επιτροπή παρατήρησε ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε θεσπίσει ακόμη μηχανισμό διασφάλισης της εν λόγω αποπληρωμής. Όσον αφορά τις κεφαλαιακές ανάγκες που σχετίζονται με την πώληση της New HBU, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις που σχετίζονται με την πιστωτική κάλυψη θα μειωθούν ταχέως, καθώς τα δάνεια θα φθάνουν σταδιακά στη λήξη τους. Και πάλι, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η κρατική ενίσχυση πρέπει να αποπληρωθεί όταν δεν θα είναι πλέον αναγκαία.

⁽⁶⁰⁾ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. αιτιολογική σκέψη 60.

Περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

- (155) Όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή σημείωσε ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες της FBN και της ABN AMRO N πηγάζουν σε κάποιον βαθμό από τον διαχωρισμό τους από τις πρώην μητρικές εταιρείες τους και από αρχικά έξοδα ενοποίησης και όχι από υπερβολική ανάληψη κινδύνων ή κακή διαχείριση στο εσωτερικό της FBN και της ABN AMRO N. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν είναι πιθανό να απαιτηθούν περαιτέρω εκχωρήσεις.
- (156) Ταυτόχρονα, ωστόσο, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 περιέχει επαρκή μέτρα συμπεριφοράς, ώστε να διασφαλίζεται ότι η FBN και η ABN AMRO N δεν θα χρησιμοποιήσουν την κρατική ενίσχυση για να αυξήσουν το μέγεθός τους εις βάρος των ανταγωνιστών τους, για παράδειγμα εφαρμόζοντας μη βιώσιμη πολιτική τιμολόγησης ή εξαγοράζοντας άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν τα κίνητρα μη δικαιούχων να ανταγωνισθούν, να επενδύσουν και να καινοτομήσουν και θα μπορούσαν να αποθαρρύνουν την είσοδο στην ολλανδική τραπεζική αγορά.
- (157) Όσον αφορά την έξοδο, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι θα ήταν σκόπιμο το ολλανδικό δημόσιο να αναπτύξει και να ανακοινώσει με σαφήνεια μια στρατηγική εξόδου. Πράγματι, οι επανειλημμένες και μαζικές παρεμβάσεις του ολλανδικού δημοσίου θα μπορούσαν να θεωρηθούν από τους καταθέτες ένδειξη μόνιμης στήριξης.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

4.1. Πρώτο σύνολο παρατηρήσεων της Van Lanschot (επιστολή της 6ης Μαΐου 2009)

- (158) Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε ότι, χάρη στην κρατική ενίσχυση και στο κρατικό ιδιοκτησιακό καθεστώς, η FBN και η ABN AMRO N (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών τους, όπως η MoneYou και η Mees Pierson) προσέφεραν μη βιώσιμα υψηλά επιτόκια σε ατομικούς λογαριασμούς αποταμίευσης και καταθέσεων, αποσταθεροποιώντας με τον τρόπο αυτό την ολλανδική τραπεζική αγορά.
- (159) Η καταγγέλλουσα φρονεί ότι τα επιτόκια που προσέφεραν η FBN και η ABN AMRO N είναι ζημιογόνα. Συναφώς, αναφέρθηκε στο γεγονός ότι τα επιτόκια Euribor μειώθηκαν από 5 % τον Σεπτέμβριο του 2008 σε λιγότερο από 2 % τον Ιανουάριο/Φεβρουάριο του 2009, ενώ τα επιτόκια που προσέφεραν η FBN και η ABN AMRO N σε λογαριασμούς αποταμίευσης αυξήθηκαν στην πραγματικότητα.
- (160) Η καταγγέλλουσα επισημαίνει επίσης τις ιδιαιτερότητες της ολλανδικής αγοράς ιδιωτικής τραπεζικής σε σύγκριση με την αγορά λιανικής τραπεζικής, οι οποίες τείνουν να αυξάνουν το αποτέλεσμα στρέβλωσης των ληφθέντων μέτρων. Τα ποσά της αποταμίευσης στην ιδιωτική τραπεζική είναι κατά μέσο όρο υψηλότερα από εκείνα της λιανικής τραπεζικής. Όταν πρόκειται για χαμηλά ποσά αποταμίευσης, οι πελάτες ενδια-

φέρονται λιγότερο για το προφίλ κινδύνου της τράπεζάς τους, καθώς προστατεύονται από το ολλανδικό πρόγραμμα εγγύησης καταθέσεων (έως το ποσό των 100 000 ευρώ). Ωστόσο, η επίγνωση του κινδύνου αυξάνεται όταν ξεπεραστεί το συγκεκριμένο κατώτατο όριο, πράγμα που είναι αρκετά συνηθισμένο φαινόμενο στην ιδιωτική τραπεζική.

- (161) Η καταγγέλλουσα ισχυρίστηκε επίσης ότι η FBN και η ABN AMRO N επωφελούνται έμμεσης κρατικής εγγύησης. Ισχυρίστηκε ότι οι πελάτες της FBN και της ABN AMRO N είναι πεπεισμένοι ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν θα επιτρέψει την πτώχευση κρατικών τραπεζών.
- (162) Η καταγγέλλουσα – η οποία αντιμετώπισε την κρίση χωρίς κρατική ενίσχυση – υπογράμμισε ότι επηρεάστηκε σοβαρά από τη συμπεριφορά στρέβλωσης του ανταγωνισμού της FBN και της ABN AMRO N, καθώς βασίζεται παραδοσιακά σε σημαντικό βαθμό στην ολλανδική αγορά αποταμίευσης για τη χρηματοδότηση των στοιχείων ενεργητικού της⁽⁶¹⁾. Σε απόλυτους αριθμούς, η καταγγέλλουσα διαθέτει αποταμίεύσεις και καταθέσεις ύψους 15 δισεκατ. ευρώ, πράγμα που σημαίνει ότι αύξηση των επιτοκίων κατά 1 % μπορεί να κοστίσει στην εταιρεία περίπου 150 εκατ. ευρώ ετησίως⁽⁶²⁾. Εκτός από τη συγκεκριμένη αύξηση των εξόδων, υπήρξαν επίσης συνέπειες στον όγκο των εργασιών της, καθώς η Van Lanschot απώλεσε πελάτες.

4.2. Επακόλουθες παρατηρήσεις της Van Lanschot (επιστολές της 21ης και της 28ης Αυγούστου 2009)

- (163) Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, η ασυνήθιστη συμπεριφορά της FBN και της ABN AMRO N συνεχίστηκε τους θερινούς μήνες του 2009.
- (164) Ως πρόσθετο επιχείρημα, η καταγγέλλουσα ανέφερε ασυνήθιστα μεγάλους όγκους και αλλαγές στα μερίδια αγοράς στην παραδοσιακά σταθερή ολλανδική αγορά αποταμίευσης. Συναφώς, η καταγγέλλουσα, επισήμανε τα δελτία Τύπου της FBN και της ABN AMRO N, στα οποία αναφέρονται εισροές καταθέσεων ύψους 9 δισεκατ. ευρώ και 21 δισεκατ. ευρώ, αντίστοιχα, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009⁽⁶³⁾. Η καταγγέλλουσα θεωρεί τα ποσά αυτά υψηλά, δεδομένου ότι η συνολική αξία της ολλανδικής αγοράς αποταμίευσης είναι περίπου 287 δισεκατ. ευρώ.
- (165) Ως πρόσθετο παράδειγμα της ασυνήθιστης τιμολόγησης, η καταγγέλλουσα ανέφερε ότι τα επιτόκια αποταμίευσης σε γειτονικές χώρες, όπως το Βέλγιο, η Γαλλία και η Γερμανία, είχαν ακολουθήσει την πτωτική πορεία των επιτοκίων Euribor, ενώ τα ολλανδικά επιτόκια αποταμίευσης είχαν παραμείνει επίμονα υψηλά.

⁽⁶¹⁾ Αυτό καταδεικνύεται επίσης από τον χαμηλό δείκτη δανείων-καταθέσεων της καταγγέλλουσας, ο οποίος κατά την υποβολή της καταγγελίας ήταν περίπου 110 %.

⁽⁶²⁾ Τα καθαρά κέρδη της Van Lanschot ανήλθαν σε 215,4 εκατ. ευρώ, 30,1 εκατ. ευρώ και 14,8 εκατ. ευρώ το 2007, το 2008 και το 2009 αντίστοιχα. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010, η εταιρεία ανέφερε καθαρά κέρδη 20,3 εκατ. ευρώ.

⁽⁶³⁾ Δελτία Τύπου της ABN AMRO της 25ης Μαΐου 2009 και της 26ης Αυγούστου 2009 σχετικά με τα αποτελέσματα του πρώτου τριμήνου του 2009 και του δεύτερου τριμήνου του 2009 και δελτίο Τύπου της FBN της 20ής Αυγούστου 2009 σχετικά με τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 2009.

4.3. Παρατηρήσεις της ABN AMRO Bank (επιστολή της 6ης Ιουλίου 2009)

(166) Σχολιάζοντας την απόφαση της 8ης Απριλίου 2009 για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας, η ABN AMRO Bank (δηλαδή, η μητρική εταιρεία της ABN AMRO N) παρέσχε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδοτική θέση και τη χρηματοδοτική στρατηγική της. Η ABN AMRO Bank αρνήθηκε ότι επωφελήθηκε άμεσα ή έμμεσα οποιασδήποτε χρηματοδοτικής ενίσχυσης η οποία χορηγήθηκε στην FBN (Μέτρα Y1 και Y2). Η ABN AMRO Bank επισήμανε ότι δεν χρειάστηκε βοήθεια για να χρηματοδοτηθεί κατά τη διάρκεια της κρίσης, χάρη στη διαφοροποιημένη χρηματοδοτική στρατηγική της. Υπογράμμισε επίσης ότι τα στατιστικά στοιχεία για τη ρευστότητά της βρίσκονται εντός των κανονιστικών ορίων καθώς και εντός των εσωτερικών ορίων της τράπεζας.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

5.1. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009

(167) Το ολλανδικό δημόσιο αναγνώρισε ότι η FBN μπόρεσε να συνεχίσει τις δραστηριότητές της λόγω της εξαγοράς της από το δημόσιο⁽⁶⁴⁾, αλλά ισχυρίστηκε ότι η εξαγορά ήταν σύμφωνη προς τη λεγόμενη «αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς». Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το ολλανδικό δημόσιο δεν υπήρξε επιλεκτικό πλεονέκτημα και, επομένως, δεν υπήρξε κρατική ενίσχυση. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι –μολονότι σκοπός των ενοποιημένων πράξεων της 3ης Οκτωβρίου 2008 ήταν κυρίως η αποφυγή της αποσταθεροποίησης της FBN και της ABN AMRO N, καθώς και του ολλανδικού τραπεζικού συστήματος γενικότερα– αγοράζοντας συμμετοχές στην FBN και στην ABN AMRO N σκόπευε να επιτύχει θετική μακροπρόθεσμη απόδοση. Το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι το τίμημα που κατέβαλε για την εξαγορά της FBN (συμπεριλαμβανομένης της ABN AMRO N) ενέπιπτε στο εύρος αποτίμησης του εξωτερικού εμπειρογνώμονα αποτίμησης που χρησιμοποιήσε.

(168) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι κατέβαλε εύλογη αγοραία τιμή για την FBN, αλλά επισήμανε ότι, ακόμη και αν κατέβαλε υπερβολικό τίμημα, η εν λόγω πληρωμή θα αποτελούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της Fortis SA/NV (η οποία ήταν η πωλήτρια εταιρεία) και όχι κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN.

(169) Σε σχέση με το Μέτρο Y1, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι παρέσχε βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση στην FBN υπό όρους αγοράς. Ισχυρίστηκε ότι, πριν από την κρίση, η FBN έλαβε χρηματοδότηση από τη μητρική της εταιρεία με επιτόκιο EONIA ή Euribor χωρίς κανένα επιπλέον περιθώριο. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η τιμολόγηση που εφαρμόσε (όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 96) είναι σύμφωνη προς την πρακτική της αγοράς. Ειδικότερα, ισχυρίστηκε επίσης ότι το σύστημα τιμολόγησης που εφαρμόσε για το διάστημα μετά τις 5 Νοεμβρίου 2008 (με περιθώριο 50 μονάδων βάσης για

δάνεια διάρκειας άνω των τριών μηνών) είναι σύμφωνο προς το ολλανδικό πρόγραμμα εγγύησης καταθέσεων⁽⁶⁵⁾.

(170) Όσον αφορά το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγήθηκε η διευκόλυνση ρευστότητας της FBN, το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι ξεκίνησε διαπραγματεύσεις για τον τερματισμό της διευκόλυνσης ρευστότητας τον Ιανουάριο του 2009, με στόχο να θέσει τέλος στη διευκόλυνση ρευστότητας το συντομότερο δυνατόν. Έχοντας τον στόχο αυτό κατά νου, το ολλανδικό δημόσιο θέσπισε τον Μάιο του 2009 ένα σύστημα τιμολόγησης δύο επιπέδων, το οποίο κατέστησε τη χρηματοδότηση ακριβότερη, εάν υπερβείναι ένα προκαθορισμένο κατώτατο όριο. Το ολλανδικό δημόσιο υπέθεσε ότι η FBN θα μπορούσε να αποπληρώσει τη διευκόλυνση ρευστότητας καταβάλλοντας 4 έως 5 δισεκατ. ευρώ μηνιαίως, και σκόπευε να θέσει τέλος στη διευκόλυνση ρευστότητας έως το τέλος του 2009. Στην πραγματικότητα, η FBN αποπλήρωσε τη διευκόλυνση ρευστότητας νωρίτερα από ό,τι είχε προβλεφθεί. Η διευκόλυνση ρευστότητας είχε ήδη λήξει την 1η Ιουλίου 2009.

(171) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η μέγιστη διάρκεια της ρευστότητας που παρασχέθηκε με τη διευκόλυνση ρευστότητας ήταν αναλογική. Συναφώς, το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι, κατά την πρώτη περίοδο (δηλαδή από τις 6 έως τις 23 Οκτωβρίου 2008), είχε παράσχει ρευστότητα διάρκειας μερικών μόνον εβδομάδων. Όταν η διευκόλυνση ρευστότητας αναπροσαρμόστηκε στη συνέχεια, η μέγιστη διάρκεια παρατάθηκε σε εννέα μήνες για την αποφυγή κορυφών αποπληρωμής.

(172) Το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι ο συνολικός όγκος της διευκόλυνσης ρευστότητας (συγκεκριμένα 5 δισεκατ. ευρώ χρηματοδότησης μιας ημέρας και 40 δισεκατ. ευρώ πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης) βασιζόταν σε πραγματικές χρηματοδοτικές ανάγκες της FBN και ήταν, επομένως, ο ελάχιστος αναγκαίος. Η βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας ύψους 45 δισεκατ. ευρώ έλαβε υπόψη τη συνήθη αστάθεια της ταμειακής κατάστασης της FBN και επέτρεψε επίσης στην FBN να αποπληρώσει αμέσως περίπου 34 δισεκατ. ευρώ στη Fortis SA/NV.

(173) Όσον αφορά τα βραχυπρόθεσμα δάνεια (συγκεκριμένα το Μέτρο Y2), το ολλανδικό δημόσιο αναγνώρισε ότι η Fortis Bank SA/NV μπορούσε να είχε ζητήσει την αποπληρωμή των δανείων σταθερού επιτοκίου (αλλά όχι των δανείων μεταβλητού επιτοκίου)⁽⁶⁶⁾. Το ολλανδικό δημόσιο

⁽⁶⁵⁾ Στην επιστολή του της 15ης Μαΐου 2009, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι σκοπός του συστήματος τιμολόγησης που εφάρμοσε ήταν «η αποφυγή υπερβολικής απόκλισης μεταξύ των τιμών για τα δάνεια προς την FBN και των τιμών που χρεώνονται στις τράπεζες για την παροχή εγγύησης βάσει του προγράμματος εγγύησης καταθέσεων».

⁽⁶⁶⁾ Τα σχετικά αποσπάσματα του ενημερωτικού δελτίου για τα δάνεια σταθερού επιτοκίου αναφέρουν τα εξής: «Το συνολικό ανεξόφλητο ποσό των δανείων ... είναι ληξιπρόθεσμο και πληρωτέο αμέσως σε πρώτη ζήτηση ...σε περίπτωση επέλευσης ενός από τα ακόλουθα γεγονότα: δ) εάν υποβληθεί αίτηση ή εάν εκδοθεί διαταγή ή ληφθεί έγκυρη απόφαση εκκαθάρισης του δανειολήπτη, ... ή εάν ο δανειολήπτης παύσει να ασκεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα, ή οι μετοχές στον δανειολήπτη μεταβιβασθούν ή παραδοθούν σε οποιονδήποτε τρίτο ή ο έλεγχος επί του δανειολήπτη μεταβιβασθεί με οποιονδήποτε άλλο τρόπο σε οποιονδήποτε τρίτο» (πηγή: επιστολή των ολλανδικών αρχών της 15ης Μαΐου 2009 σ. 4) (υπογράμμιση της Επιτροπής). Τα δάνεια σταθερού επιτοκίου ανέρχονταν σε 7,9 δισεκατ. ευρώ επί συνολικού ποσού μακροπρόθεσμων δανείων 16,1 δισεκατ. ευρώ.

⁽⁶⁴⁾ Απάντηση του ολλανδικού δημοσίου στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009, 11 Αυγούστου 2009, σ. 6.

- ισχυρίσθηκε, ωστόσο, ότι είχε απλώς υποκαταστήσει τη Fortis Bank SA/NV, ενώ όλοι οι όροι των ισχυουσών συμβάσεων παρέμειναν αμετάβλητοι. Κατά το ολλανδικό δημόσιο, η σύμβαση μεταξύ της Fortis Bank SA/NV και της FBN ήταν μια συνήθης σύμβαση της αγοράς μεταξύ ιδιωτικών παραγόντων της αγοράς. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι –επειδή υποκατέστησε έναν επενδυτή στην οικονομία της αγοράς– η συμπεριφορά του είναι αυτομάτως σύμφωνη προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς. Ως εκ τούτου, το ολλανδικό δημόσιο θεώρησε ότι δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει γιατί τα επιτόκια μπορούσαν να είναι υψηλότερα ή γιατί έπρεπε να αντικαταστήσει τα εν λόγω μακροπρόθεσμα δάνεια με δάνεια μικρότερης διάρκειας ⁽⁶⁷⁾.
- (174) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε επίσης ότι είναι πολύ συνηθισμένο φαινόμενο όταν εταιρείες προβαίνουν σε εξαγορές να παρέχουν ταυτόχρονα ρευστότητα σε νεοαποκτηθείσες θυγατρικές εταιρείες.
- (175) Όσον αφορά το κατά πόσον χορηγήθηκε άμεση ή έμμεση κρατική ενίσχυση στην ABN AMRO N, το ολλανδικό δημόσιο αρνήθηκε ότι η ABN AMRO N έλαβε χρηματοδότηση από το ολλανδικό δημόσιο ή από την FBN. Το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι η ABN AMRO N, με την ευρεία ενοποιημένη παρουσία της στον τομέα της λιανικής τραπεζικής και της ιδιωτικής τραπεζικής, διέθετε επαρκή χρηματοδότηση.
- (176) Όσον αφορά το Μέτρο Z, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι το τίμημα της πράξης ύψους 6,5 δισεκατ. ευρώ αποτελούσε εύλογη αγοραία τιμή. Υπογράμμισε ότι το τίμημα κυμαινόταν μεταξύ της αποτίμησης υπό τις «τρέχουσες συνθήκες της αγοράς» ύψους [4 - 6,5] δισεκατ. ευρώ και της κυκλικής αποτίμησης ύψους [6,5 - 9] δισεκατ. ευρώ, όπως υπολογίσθηκε από τον εξωτερικό εμπειρογνώμονα αποτίμησης που χρησιμοποίησε στις αρχές του Οκτωβρίου του 2008 (πριν από την πράξη της 3ης Οκτωβρίου 2008). Όσον αφορά το γεγονός ότι η εξαγορά (Μέτρο Z) έλαβε χώρα δύομιση μήνες μετά τη διενέργεια της αποτίμησης, το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει ότι δεν απαιτείται καμία διόρθωση, καθώς οι αβεβαιότητες αντικατοπτρίζονται ήδη στην αποτίμηση που διενεργήθηκε στις αρχές του Οκτωβρίου του 2008 ⁽⁶⁸⁾. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε επίσης ότι η επενδυτική τραπεζική και τα τοξικά περιουσιακά στοιχεία αποτελούν συνήθως την αιτία των προβλημάτων εμπιστοσύνης που αντιμετωπίζουν άλλες τράπεζες, με αποτέλεσμα σημαντική πτώση της τιμής των μετοχών των εν λόγω τραπεζών. Αντίθετα, η ABN AMRO N, με το σταθερό προφίλ της στον τομέα της λιανικής και της εμπορικής τραπεζικής, διέφερε θεμελιωδώς από άλλες τράπεζες. Στο πλαίσιο αυτό, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι διόρθωση τιμών κατ' αναλογία προς τις άλλες τράπεζες δεν είχε νόημα.
- (177) Το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε επίσης ότι τα άλλα μέλη της κοινοπραξίας, και ιδίως η RBS, έπρεπε να εγκρίνουν την πράξη και ότι [...]. Το ολλανδικό δημόσιο παραπέμπει επίσης στα σημεία 166 και 177 της προκαταρκτικής έκθεσης εμπειρογνώμωνων προς τη γενική συνέλευση των μετόχων της Fortis SA/NV, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2009 στις Βρυξέλλες ⁽⁶⁹⁾, και ισχυρίζεται ότι τα σημεία αυτά υποστηρίζουν το επιχειρήμα του ολλανδικού δημοσίου ότι κατέβαλε εύλογο τίμημα για την FBN, την ABN AMRO N, τη Fortis Insurance και τη Fortis Corporate Insurance στις 3 Οκτωβρίου 2008, το οποίο αποτελεί, επομένως, έγκυρη τιμή αναφοράς για την πώληση του Δεκεμβρίου του 2008.
- (178) Το ολλανδικό δημόσιο εφάρμοσε το Μέτρο Z παραιτούμενο από τις απαιτήσεις του έναντι της FBN. Επιπλέον, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι –εάν η Επιτροπή πρόκειται να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το Μέτρο Z συνεπάγεται κρατική ενίσχυση– πρέπει να εφαρμόσει διόρθωση. Δεδομένου ότι παρόμοια μέσα άλλων τραπεζών αποτελούσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική αξία τους ⁽⁷⁰⁾, είναι λογικό η αγοραία αξία των χρεογράφων από τα οποία παραιτήθηκε το ολλανδικό δημόσιο να είναι επίσης κατώτερη της ονομαστικής αξίας τους. Με άλλα λόγια, οι επικρατούσες συνθήκες στην αγορά υποδηλώνουν ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν δικαιούνταν ονομαστική αξία, αλλά χαμηλότερη αγοραία αξία. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά, δικαιούνταν μόνον αγοραία αξία [4,55 - 5,85] δισεκατ. ευρώ (ώστε η ονομαστική αξία των δανείων ύψους 6,5 δισεκατ. ευρώ να διορθωθεί και να μειωθεί κατά [0,65 - 1,95] δισεκατ. ευρώ).
- (179) Στις 18 Ιουνίου 2009, το ολλανδικό υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε στην Επιτροπή την αξιολόγηση της FBN από την DNB, όπως είχε ζητηθεί στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009. [...] ⁽⁷¹⁾, ⁽⁷²⁾, ⁽⁷³⁾
- (180) Η DNB ενημέρωσε επίσης την Επιτροπή στις [...] για την ABN AMRO N με επιστολή της 20ής Ιανουαρίου 2010. [...]
- 5.2. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010**
- (181) Γενικά, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίσθηκε ότι τα ληφθέντα μέτρα δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, επειδή τα μέτρα:
- i) δεν ωφέλησαν ούτε την ABN AMRO N ούτε την FBN·
- ⁽⁶⁹⁾ http://www.ageas.com/Documents/FR_ER_27012009.pdf.
- ⁽⁷⁰⁾ Η ονομαστική αξία ισούται με την αξία όψεως ενός τίτλου. Ομόλογο το οποίο πωλείται στην ονομαστική αξία του αξίζει ποσό ισοδύναμο με την αξία του κατά την αποπληρωμή του στη λήξη – συνήθως 1 000 ευρώ ανά ομόλογο.
- ⁽⁷¹⁾ [...]
- ⁽⁷²⁾ [...]
- ⁽⁷³⁾ Βλέπε επίσης αιτιολογικές σκέψεις 121 και 122 και υποσημείωση 52.

⁽⁶⁷⁾ Στη σελίδα 7 της απάντησης του ολλανδικού δημοσίου της 11ης Αυγούστου 2009 στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009 αναφέρονται τα εξής: «Το ολλανδικό δημόσιο υποκατέστησε απλώς τη Fortis Bank SA/NV σε μια σύμβαση η οποία (όπως προαναφέρθηκε) συνάφθηκε μεταξύ δύο παραγόντων της αγοράς. Επομένως, οι τιμές της σύμβασης είναι σύμφωνες προς τις τιμές της αγοράς. Δεν είναι σαφές για ποιον λόγο θα πρέπει να αποδειχθεί ότι οι εν λόγω τιμές μπορούσαν να είναι ακόμη υψηλότερες ή ότι οι διάρκειες μπορούσαν να είναι συντομότερες, καθώς οι ισχύοντες όροι είναι ήδη σύμφωνοι προς την πρακτική της αγοράς» (πρωτότυπο κείμενο στα ολλανδικά, μετάφραση της Επιτροπής).

⁽⁶⁸⁾ Στην αποτίμηση της 3ης Οκτωβρίου 2008, ο εξωτερικός εμπειρογνώμονας αποτίμησης του ολλανδικού δημοσίου εφάρμοσε συντελεστή προεξόφλησης 20 % στα ετησιοποιημένα κέρδη των οικείων εταιρειών.

- ii) ήταν αναγκαία για τον διαχωρισμό της ABN AMRO N και της FBN από τις αντίστοιχες πρώην μητρικές εταιρείες τους και πηγάζαν από συμβατικές υποχρεώσεις του ολλανδικού δημόσιου, ως διαδόχου της Fortis SA/NV στη ΣΜΚ· ή
- iii) ήταν οικονομικά εύλογα από την άποψη ενός ιδιώτη επενδυτή.
- (182) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόσει την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς σε κάθε επιμέρους μέτρο το οποίο έλαβε το ολλανδικό δημόσιο. Ιδίως όσον αφορά τα μέτρα που σχετίζονται με τη συγχώνευση (συγκεκριμένα τα Μέτρα Β4 και Β5), το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι η συγχώνευση ήταν μια επένδυση με θετική καθαρή παρούσα αξία (στο εξής η «ΚΠΑ») και, επομένως, ήταν συμβατή προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς.
- (183) Με άλλα λόγια, το ολλανδικό δημόσιο δεν δέχθηκε την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, όπως αναπτύσσεται στην αιτιολογική σκέψη 96 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010, ότι η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που ακολούθησαν τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008, καθώς τα εν λόγω μέτρα εντάσσονται σε μια ευρύτερη πράξη διάσωσης και αναδιάρθρωσης.
- (184) Το ολλανδικό δημόσιο αναγνώρισε ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σημαίνουν ότι η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς δεν εφαρμόζεται όταν πραγματοποιούνται περισσότερες αλληλένδετες εισφορές κεφαλαίου σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ισχυρίστηκε, παρ' όλα αυτά, ότι η ανάλυση αυτή δεν ισχύει για την FBN και την ABN AMRO N, καθώς οι ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 δεν περιείχαν –κατά την άποψή του– μέτρα κρατικής ενίσχυσης και, επιπλέον, τα επακόλουθα μέτρα δεν συνδέονταν με την αρχική πράξη.
- (185) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη τις πολύ συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες το ολλανδικό δημόσιο υποχρεώθηκε να αγοράσει την FBN. Το ολλανδικό δημόσιο επισήμανε επίσης ότι η πώληση της New HBU υπήρξε ιδιαίτερα επαχθής για το ολλανδικό δημόσιο και για την ABN AMRO N και είχε αρνητικό κεφαλαιακό αντίκτυπο 470 εκατ. ευρώ.
- (186) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι βάσισε όλα τα μέτρα που έλαβε στις αρχές που προσδιορίζονται στην τραπεζική ανακοίνωση ⁽⁷⁴⁾ και στην ανακοίνωση της Επιτροπής – Η ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ⁽⁷⁵⁾ (στο εξής η «ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση»). Γενικά, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι τα μέτρα ήταν καλά στοχοθετημένα, αναλογικά προς τις προκλήσεις που έπρεπε να αντιμετωπισθούν, και σχεδιασμένα έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις στους ανταγωνιστές του.
- (187) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι το Μέτρο Α και το Μέτρο Β1 δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν κρατική ενίσχυση, καθώς το δημόσιο υπείχε συμβατική υποχρέωση να επιλύσει τα κεφαλαιακά προβλήματα που θα αντιμετώπιζε η ABN AMRO Z. Το ολλανδικό δημόσιο υπείχε συμβατική υποχρέωση βάσει της ΣΜΚ να υλοποιήσει τον διαχωρισμό της ABN AMRO Holding. Η DNB επέτρεπε την έναρξη του διαχωρισμού της ABN AMRO II μόνον εάν όλα τα μέλη της κοινοπραξίας είχαν καταβάλει το μερίδιό τους στο κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z. Το ολλανδικό δημόσιο παραδέχθηκε ότι παρέσχε κεφάλαια στην ABN AMRO Z μέσω της ABN AMRO N, αλλά υπογράμμισε ότι η ABN AMRO N ενήργησε απλώς ως ενδιάμεσο όχημα. Τελικώς, η ABN AMRO N είχε απλώς μεταβιβάσει κεφάλαια στην ABN AMRO Z, και το Μέτρο Α δεν ευνοούσε επιλεκτικά την ABN AMRO N.
- (188) Όσον αφορά το κατά πόσον το κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z ήταν αποτέλεσμα επιλεκτικών πλεονεκτημάτων τα οποία χορηγήθηκαν στην ABN AMRO N, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι τα μέλη της κοινοπραξίας είχαν ήδη διασφαλίσει κατά την εξαγορά της ABN AMRO Holdings από την κοινοπραξία (βλέπε αιτιολογική σκέψη 33) ότι οι δραστηριότητες των διαφορετικών μεριδίων παρακολούθησης (όπως ορίζονται στην αιτιολογική σκέψη 35) ήταν επαρκώς διαχωρισμένες η μία από την άλλη. Η ρύθμιση αυτή σήμαινε ότι υπήρχε επίσης σαφής διάκριση μεταξύ των δραστηριοτήτων της ABN AMRO N και της ABN AMRO Z. Σήμαινε, για παράδειγμα, ότι η ABN AMRO N είχε αυτοτελή εταιρική δομή διακυβέρνησης και υπέβαλε αυτοτελείς οικονομικές καταστάσεις. Το ολλανδικό δημόσιο επέστησε επίσης την προσοχή της Επιτροπής στο γεγονός ότι η ABN AMRO N έχει χωριστό νομικό καθεστώς από τις 6 Φεβρουαρίου 2010 ⁽⁷⁶⁾.
- (189) Το ολλανδικό δημόσιο προσκόμισε επίσης αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία το κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z υπήρχε ήδη κατά την εξαγορά της 3ης Οκτωβρίου 2008. Το αρχικό υπόλοιπο της ABN AMRO Z ήταν ήδη αρνητικό κατά 7,4 δισεκατ. ευρώ στις 3 Οκτωβρίου 2008 και το μερίδιο της Fortis SA/NV σε αυτήν ανερχόταν σε περίπου 2,5 δισεκατ. ευρώ. Σε σχέση με τα αίτια του κεφαλαιακού ελλείμματος, το ολλανδικό δημόσιο παραδέχθηκε ότι υπήρξε μεταβίβαση μετοχών της Unicredito αξίας 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από την ABN AMRO Z στα επιχειρησιακά μερίδια παρακολούθησης (συμπεριλαμβανομένων περίπου 300 εκατ. ευρώ στην ABN AMRO N), αλλά παρέσχε πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες η μεταβίβαση των μετοχών της Unicredito πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2008, πολύ πριν από την παρέμβαση του ολλανδικού δημόσιου. Επομένως, η μεταβίβαση των μετοχών της Unicredito δεν μπορεί να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση.
- (190) Σε σχέση με τα έξοδα που πραγματοποίησε η ABN AMRO Z για τις λειτουργίες έδρας, το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι τα εν λόγω έξοδα μειώθηκαν δραστικά μετά την εξαγορά της ABN AMRO Holding από τα μέλη της κοινοπραξίας, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη

⁽⁷⁴⁾ EE C 270 της 25.10.2008, σ. 8.

⁽⁷⁵⁾ EE C 10 της 15.1.2009, σ. 2.

⁽⁷⁶⁾ Μία ημέρα μετά την απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010.

33. Καθώς τα μέλη της κοινοπραξίας δεν είχαν κανένα συμφέρον να διατηρήσουν μια μεγάλη ενοποιημένη έδρα, ήταν λογικό να διατηρήσουν τα εν λόγω έξοδα όσο το δυνατόν χαμηλότερα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέσχε το ολλανδικό δημόσιο, τα έξοδα λειτουργίας του ομίλου με τα οποία επιβαρύνθηκε η ABN AMRO Z ανήλθαν σε [0 - 0,5] δισεκατ. ευρώ το 2008 και σε [0 - 0,2] δισεκατ. ευρώ το 2009, ποσά τα οποία το ολλανδικό δημόσιο θεωρεί αμελητέα. Το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε επίσης ότι ανέλαβε την υποχρέωση απορρόφησης των εξόδων αυτών όταν υποκατέστησε τη Fortis SA/NV, ως συμβαλλόμενος στη ΣΜΚ, μετά την εξαγορά της FBN (συμπεριλαμβανομένης της ABN AMRO N) στις 3 Οκτωβρίου 2008.
- (191) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι, στην περίπτωση που η Επιτροπή θεωρήσει το Μέτρο Α κρατική ενίσχυση, η ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία⁽⁷⁷⁾ δεν πρέπει να εφαρμοσθεί. Κατά το ολλανδικό δημόσιο, δεν υπήρχε αβεβαιότητα σχετικά με την αποτίμηση των προστατευόμενων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία δεν είναι, επομένως, δυνατόν να θεωρηθούν «απομειωμένα» κατά την έννοια του όρου στην ανακοίνωση. Εάν η Επιτροπή δεν συμμερίζεται την άποψη του, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η CDS της ABN AMRO N εξακολουθεί να είναι σύμφωνη προς τις γενικές αρχές της ως άνω ανακοίνωσης. Επιπλέον, ισχυρίστηκε ότι το μέσο πιστωτικής προστασίας είναι αναγκαίο και αναλογικό και ότι διατηρεί τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε ελάχιστο επίπεδο.
- (192) Το ολλανδικό δημόσιο διαβεβαίωσε ότι η απόδοση του CRI -10 % του αποδεδειγμένου κεφαλαίου- ήταν επαρκώς υψηλή. Παρέσχε επίσης αποδεικτικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία το τμήμα πρώτων ζημιών 20 μονάδων βάσης ήταν σημαντικά υψηλότερο από τις αναμενόμενες ζημίες. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι οι ιστορικές ζημίες (συγκεκριμένα [0 - 15] μονάδες βάσης) και οι προβλεπόμενες ζημίες για το 2010 (συγκεκριμένα [0 - 30] μονάδες βάσης) στο χαρτοφυλάκιο ενυπόθηκων δανείων της ABN AMRO N παρείχαν καλές προβλέψεις για το εύρος μελλοντικών αναμενόμενων ζημιών. Επίσης, πληροφορίες της αγοράς από εκθέσεις αξιολόγησης⁽⁷⁸⁾ επιβεβαίωσαν ότι το τμήμα πρώτων ζημιών υπερέβαινε τις αναμενόμενες ζημίες. Το ολλανδικό δημόσιο παρέπεμψε επίσης σε έγγραφο της επενδυτικής τράπεζας [...], στο οποίο παρουσιάζεται προσομοίωση του τρόπου με τον οποίο μπορούν να εξελιχθούν οι ταμειακές ροές του ολλανδικού δημοσίου υπό διαφορετικά σενάρια δυσχέρειας.
- (193) Το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει επίσης ότι το CRI περιέχει επαρκή κίνητρα εξόδου. Το ολλανδικό δημόσιο επέστησε την προσοχή της Επιτροπής στα δικαιώματα αγοράς που περιέχει το CRI και στο γεγονός ότι το CRI θα απολέσει την ελκυστικότητά του όταν επιτραπεί στον ABN AMRO Group να λειτουργήσει σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Βασιλείας II. Βάσει των στοιχείων αυτών, το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει ότι η ABN AMRO N είναι πιθανό να ασκήσει το δικαίωμα αγοράς του CRI τον Ιανουάριο του 2011, όταν η μετάβαση στις απαιτήσεις της Βασιλείας II αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του αποδεδειγμένου κεφαλαίου.
- (194) Το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι τα έξοδα διαχωρισμού (συγκεκριμένα τα Μέτρα B2 και B3) ήταν αποτέλεσμα της ΣΜΚ, στην οποία το ολλανδικό δημόσιο ήταν εκ των πραγμάτων συμβαλλόμενος από τις 3 Οκτωβρίου 2008. Σύμφωνα με τους όρους της ΣΜΚ, το ολλανδικό δημόσιο -εν αντιθέσει προς την ABN AMRO N- είχε την υποχρέωση να διαχωρίσει την ABN AMRO Holding σε τρία τμήματα. Το ολλανδικό δημόσιο αρνήθηκε ότι τα εν λόγω έξοδα παρείχαν όφελος στην ABN AMRO N, και εξήγησε επίσης ότι κατέβαλε τα έξοδα διαχωρισμού, καθώς ήταν συμβατική υποχρέωση του ολλανδικού δημοσίου να υλοποιήσει τον διαχωρισμό.
- (195) Όσον αφορά το προληπτικό περιθώριο 500 εκατ. ευρώ -το οποίο κατηγοριοποιήθηκε επίσης στα έξοδα διαχωρισμού-, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι αποτελεί συνήθη τραπεζική πρακτική. Οι τράπεζες δεν μπορούν να λειτουργήσουν μόνον με το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο, αλλά χρειάζονται ένα πρόσθετο περιθώριο άνεσης. Σε διαφορετική περίπτωση, εάν οι τράπεζες αντιμετώπισουν -έστω μικρή- απώλεια κεφαλαίου, θα περιέλθουν αμέσως σε δυσχερή χρηματοοικονομική κατάσταση. Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε, ωστόσο, ότι η συμβολή του στο προληπτικό περιθώριο αναμένεται να είναι προσωρινή και ότι, μακροπρόθεσμα, η ABN AMRO N αναμένεται να παράγει το προληπτικό περιθώριο η ίδια, χωρίς τη βοήθεια του ολλανδικού δημοσίου.
- (196) Όσον αφορά το Μέτρο B4, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι το μέτρο δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η απόφαση συγχώνευσης των δύο τραπεζών είχε ήδη ληφθεί και υλοποιηθεί εν μέρει όταν αγόρασε την FBN. Το ολλανδικό δημόσιο υποστήριξε τον ισχυρισμό του παραπέμποντας στο γεγονός ότι η ABN AMRO Asset Management είχε ήδη διαχωριστεί και ενοποιηθεί με τη Fortis SA/NV κατά τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008. Το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε επίσης ότι η Επιτροπή το είχε υποχρέωση να εφαρμόσει διορθωτικό μέτρο για τη συγχώνευση για την επίλυση των εναπομεινόντων προβλημάτων συγκέντρωσης και ότι είχε κληρονομήσει από τη Fortis SA/NV το διορθωτικό μέτρο για τη συγχώνευση που αφορούσε τη New HBU. Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε επίσης ότι τελικά τα οικονομικά μέσα της ABN AMRO N δεν θα αυξηθούν και, επομένως, επέμεινε στην άποψη ότι το Μέτρο B4 δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.
- (197) Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι τα κρατικά κεφάλαια τα οποία χορηγήθηκαν για τη χρηματοδότηση εξόδων ενοποίησης (Μέτρο B5) πρέπει να θεωρηθούν εύλογη επένδυση, η οποία παρήγαγε υγιείς αποδόσεις υπό τη μορφή συνεργειών. Το ολλανδικό δημόσιο εκτίμησε τις εν λόγω συνέργειες σε περίπου 1,1 δισεκατ. ευρώ ετησίως (προ φόρων), ενώ τα αρχικά έξοδα ενοποίησης ανέρχονται σε 1,2 δισεκατ. ευρώ (μετά τους φόρους). Κατά το ολλανδικό δημόσιο, η συνολική ΚΠΑ της συγχώνευσης (λαμβάνοντας υπόψη τις

⁽⁷⁷⁾ EE C 72 της 26.3.2009, σ. 1.

⁽⁷⁸⁾ Στην έκθεση Fitch της 2ας Φεβρουαρίου 2010 σχετικά με τα ολλανδικά ενυπόθηκα δάνεια αναφέρονται τα εξής: «Τα χαρτοφυλάκια ενυπόθηκων δανείων στις Κάτω Χώρες κατέγραψαν αμελητέες ζημίες και χαμηλά επίπεδα αθέτησης σε σύγκριση με εκείνα των περισσότερων άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Επί του παρόντος, οι Κάτω Χώρες εμφανίζουν ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά κατασχέσεων και ζημιών στην Ευρώπη».

συνέργειες, τα έξοδα ενοποίησης και το κόστος του διορθωτικού μέτρου για τη συγχώνευση) αναμένεται να είναι θετική και να ανέλθει σε 2,88 δισεκατ. ευρώ ⁽⁷⁹⁾.

- (198) Κατά το ολλανδικό δημόσιο, η μετατροπή κεφαλαίων κατηγορίας 2 σε κεφάλαια κατηγορίας 1 (Μέτρο Γ) δεν ενύθησε επιλεκτικά την FBN. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η μετατροπή ήταν προς το συμφέρον του ολλανδικού δημοσίου, καθώς μπόρεσε να μετατρέψει δάνεια με μέσο τοκομερίδιο 2,976 % σε μετοχές, οι οποίες, κατά την άποψή του, είχαν ελκυστική απόδοση. Συναφώς, το ολλανδικό δημόσιο παρέπεμψε στην προβλεπόμενη για το 2012 κανονικοποιημένη απόδοση ιδίων κεφαλαίων του ABN AMRO Group, η οποία εκτιμάται σε περίπου [...] %, όπως αναφέρεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009.
- (199) Εάν η Επιτροπή θεωρήσει ότι το Μέτρο Γ συνιστά κρατική ενίσχυση, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να θεωρήσει κρατική ενίσχυση όλα τα δάνεια από τα οποία παρατήθηκε το ολλανδικό δημόσιο. Εξήγησε ότι η μετατροπή μπορεί να αναλυθεί σε αποπληρωμή κεφαλαίων κατηγορίας 2 στην ονομαστική αξία τους σε συνδυασμό με εισφορά βασικών κεφαλαίων κατηγορίας 1 (χωρίς συντέπειες καθαρών κεφαλαίων). Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι δεν θα μπορούσε να αναμένει εύλογα αποπληρωμή κεφαλαίων κατηγορίας 2 σε ονομαστική αξία την εποχή εκείνη, καθώς συγκρίσιμα μέσα άλλων τραπεζών αποτελούσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από την ονομαστική αξία τους, αντικατοπτρίζοντας τις αβέβαιες συνθήκες της αγοράς. Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι η έκπτωση [135 - 405] εκατ. ευρώ ήταν δικαιολογημένη, βάσει συγκρίσιμων στοιχείων.
- (200) Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι η πληρωμή 740 εκατ. ευρώ (Μέτρο Δ) ήταν μια από τις υποχρεώσεις του, η οποία απέρρεε από τη ΣΜΚ. Επιπλέον, το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι πραγματοποιήθηκαν πληρωμές μόνον στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας και όχι στην ABN AMRO N, επομένως δεν χορηγήθηκε επίσης καμία κρατική ενίσχυση στην ABN AMRO N.
- (201) Όσον αφορά το Μέτρο Ε, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η ABN AMRO II δεν επωφελήθηκε της αντεγγύησης (περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 126), αλλά ότι το Μέτρο Ε επέτρεψε απλώς στην ABN AMRO II να παράσχει αντεγγύηση στην Deutsche Bank. Ισχυρίστηκε ότι η αντεγγύηση δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από την τράπεζα για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και, επομένως, δεν θα συνεπαγόταν καμία στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- (202) Το ολλανδικό δημόσιο θεώρησε ότι η αντεγγύηση είναι σύμφωνη προς την ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση που εξέδωσε η Επιτροπή. Το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι είχε βασίσει την τιμολόγησή του στη σύσταση για την ανακεφαλαιοποίηση της ΕΚΤ.

⁽⁷⁹⁾ Κατά το ολλανδικό δημόσιο, η ΚΠΑ των καθαρών συνεργειών (συγκεκριμένα, ακαθάριστες συνέργειες ύψους 1,1 δισεκατομμυρίου ευρώ ετησίως προ φόρων μείον έξοδα ενοποίησης ύψους 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ μετά τους φόρους) θα ανέλθει σε 4 δισεκατ. ευρώ, ενώ το διορθωτικό μέτρο για τη συγχώνευση κοστίζει περίπου 1,12 δισεκατ. ευρώ. Ως εκ τούτου, το ολλανδικό δημόσιο εκτιμά ότι η συγχώνευση θα έχει θετική ΚΠΑ ύψους περίπου 2,88 δισεκατ. ευρώ.

- (203) Το ολλανδικό δημόσιο σχολίασε επίσης την υπόνοια της Επιτροπής ότι οι προνομιούχοι μέτοχοι της FBN ⁽⁸⁰⁾ δεν είχαν συνεισφέρει επαρκώς όσον αφορά τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων. Το ολλανδικό δημόσιο εξήγησε ότι οι επενδυτές σε προνομιούχες μετοχές δεν είχαν εισπράξει μερίσματα το 2008 (ούτε τοις μετρητοίς ούτε σε δεδουλευμένη βάση) και ότι οι προνομιούχες μετοχές αποτελούσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής αξίας τους. Το ολλανδικό δημόσιο πρόσθεσε ότι η ικανότητα της FBN να καταβάλει ή να σχηματίζει αποθεματικό για καθορισμένα μερίσματα στο μέλλον εξαρτάται από την ύπαρξη επαρκών κερδών της FBN βάσει των ΔΠΧΠ. Το ολλανδικό δημόσιο σημείωσε ότι η ρήτρα περί μερισμάτων που εφαρμόζεται στις προνομιούχες μετοχές της FBN περιλαμβάνει όρους αναστολής/καταβολής μερισμάτων ⁽⁸¹⁾ και ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την πολιτική μερισμάτων του ABN AMRO Group μειώνει την άνεση που μπορεί να αντλούν οι επενδυτές σε προνομιούχες μετοχές από τις ρήτρες αναστολής/καταβολής.
- (204) Όσον αφορά το κατά πόσον το κεφάλαιο θα αποπληρωθεί όταν θα εκλείψουν οι (προσωρινές) κεφαλαιακές ανάγκες, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι προτιμάται να χρησιμοποιήσει την πολιτική μερισμάτων του ABN AMRO Group κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο ABN AMRO Group να μην διαθέτει οποιοδήποτε πλεόνασμα κεφαλαίου το οποίο μπορεί να συνεπάγεται στρέβλωση του ανταγωνισμού ⁽⁸²⁾.
- (205) Όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι δεν συμφωνεί με την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η ABN AMRO N και η FBN ενισχύθηκαν στις Κάτω Χώρες ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης ούτε ότι η εξέλιξη αυτή απειλούσε να δημιουργήσει αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Πιστεύει ότι ισχύει μάλλον το αντίθετο και επισήμανε συναφώς το γεγονός ότι ο διαχωρισμός της FBN και της ABN AMRO N από τις αντίστοιχες μητρικές εταιρείες τους και η επακόλουθη συγχώνευση ήταν πράξεις υψηλής έντασης εργασίας και σήμαιναν ότι οι διοικήσεις της FBN και της ABN AMRO N μπορούσαν να αφιερώσουν λιγότερο χρόνο στις καθημερινές επιχειρηματικές δραστηριότητες και, επομένως, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι ο διαχωρισμός και η επακόλουθη συγχώνευση είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστική θέση της FBN και της ABN AMRO N (ή ABN AMRO Group μετά τη συγχώνευση).

5.3. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων

5.3.1. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί της επιστολής της καταγγέλλουσας της 6ης Μαΐου 2009

- (206) Γενικά, το ολλανδικό δημόσιο υπογράμμισε ότι, κατά την άποψή του, τα μέτρα υπέρ της FBN και της ABN AMRO

⁽⁸⁰⁾ Βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 60.

⁽⁸¹⁾ Η ρήτρα καταβολής μερισμάτων απαιτεί από τον εκδότη να καταβάλει τα τοκομερίδιά του για υβριδικά μέσα, εάν έχει καταβάλει μερίσματα για τις κοινές μετοχές του, σύμφωνα με την κατάταξη της κεφαλαιακής δομής του. Η ρήτρα αναστολής μερισμάτων απαγορεύει στον εκδότη να καταβάλει μερίσματα σε οποιοδήποτε διάστημα κατά το οποίο ο εκδότης παραλείπει την πληρωμή σε κατόχους υβριδικών μέσων.

⁽⁸²⁾ Αργότερα, ο ABN AMRO Group και το ολλανδικό δημόσιο συμφώνησαν ότι η πολιτική μερισμάτων του ABN AMRO Group θα βασίζεται σε καταβολή μερισμάτων σε ποσοστό 40 %, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 75.

Ν δεν πληρούν τον ορισμό της κρατικής ενίσχυσης της Ένωσης και, επομένως, δεν έχουν αποτελέσματα στρέβλωσης. Θεωρεί ότι η συμπεριφορά αγοράς της FBN και της ABN AMRO N στην αγορά αποταμίευσης και καταθέσεων ήταν σύμφωνη προς εκείνη ενός συντετού παράγοντα της αγοράς ο οποίος προστατεύει τα εμπορικά του συμφέροντα. Το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει ότι τα επιτόκια που προσέφεραν η FBN και η ABN AMRO N δεν είχαν αποτελέσματα στρέβλωσης. Ως εκ τούτου, ισχυρίστηκε ότι δεν υπάρχει παραβίαση του δικαιού περι ανταγωνισμού της Ένωσης.

- (207) Το ολλανδικό δημόσιο παρουσίασε διάφορους συγκριτικούς πίνακες με τα επιτόκια που προσέφερε σε συγκεκριμένα προϊόντα καταθέσεων και αποταμίευσης. Το ολλανδικό δημόσιο αρνήθηκε ότι η FBN και η ABN AMRO N προσέφεραν συστηματικά τα υψηλότερα επιτόκια, ιδίως σε σύγκριση με μικρότερες ολλανδικές τράπεζες, όπως οι SNS, NIBC και DSB. Το ολλανδικό δημόσιο επισήμανε επίσης ότι τα επιτόκια στους λογαριασμούς αποταμίευσης ήταν ήδη υψηλά στις Κάτω Χώρες πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση, εν μέρει λόγω της συμπεριφοράς μικρότερων τραπεζών με επιθετική πολιτική τιμολόγησης. Το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει ότι, κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση, οι τράπεζες προσπάθησαν να προστατεύσουν τις ενοποιημένες παρουσίες αποταμίευσης που διαθέτουν προσφέροντας σχετικά υψηλά επιτόκια σε προϊόντα καταθέσεων για τους πελάτες τους.
- (208) Το ολλανδικό δημόσιο σχολίασε επίσης τη στρατηγική τιμολόγησης της MoneYou, της διαδικτυακής επωνυμίας της ABN AMRO N, η οποία έκανε την εμφάνισή της στην αγορά τον Σεπτέμβριο του 2008. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι η MoneYou είναι ειδικό διαδικτυακό προϊόν, το οποίο διαφέρει σημαντικά από πιο παραδοσιακά προϊόντα όσον αφορά τη βάση κόστους και το επίπεδο εξυπηρέτησης. Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι η MoneYou έπρεπε να καλλιεργήσει την αναγνώριση της επωνυμίας της κατά τους πρώτους έξι μήνες της υπάρξεώς της και, επομένως, έπρεπε να προσφέρει επιτόκια τα οποία ήταν κυρίως ελαφρώς κατώτερα ή ίσα με εκείνα που προσέφεραν παρόμοιοι παράγοντες της αγοράς διαδικτυακής τραπεζικής⁽⁸³⁾. Από το δεύτερο τρίμηνο του 2009, τα επιτόκια που προσέφερε η MoneYou μειώθηκαν και η MoneYou κατέλαβε θέση στο τμήμα της μεσαίας κατηγορίας της αγοράς⁽⁸⁴⁾. Όσον αφορά την MoneYou, το ολλανδικό δημόσιο πρόσθεσε ότι άντλησε περιορισμένους μόνον όγκους κεφαλαίων (συγκεκριμένα [0 - 5] δισεκατ. ευρώ), τα οποία αντιπροσώπευαν περίπου [0 - 5] % του συνολικού όγκου της ολλανδικής αγοράς αποταμίευσης. Το ολλανδικό δημόσιο πρόσθεσε ότι οι πρώην πελάτες της Van Lanschot αντιπρόσωπευαν μικρό μόνο τμήμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας της MoneYou (συγκεκριμένα [0 - 5 000] λογαριασμούς, ήτοι [0 - 5] % των λογαριασμών της MoneYou).
- (209) Το ολλανδικό δημόσιο αρνήθηκε επίσης ότι η ABN AMRO N και η FBN στηρίζονταν αποκλειστικά στην ολλανδική αγορά αποταμίευσης για τη χρηματοδότησή τους. Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε νέες πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες η ABN AMRO N είχε εκδώσει καλυμμένο ομόλογο αξίας 2 δισεκατ. ευρώ στις 6 Ιουλίου 2009 και ότι η FBN

είχε εκδώσει εγγυημένα από το κράτος χρεόγραφα αξίας 15,5 δισεκατ. ευρώ. Σύμφωνα με το ολλανδικό δημόσιο, οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας ήταν εσφαλμένοι και πρόωροι. Ανέφερε ότι η FBN χρειαζόταν απλώς κάποιο χρόνο για να οργανώσει πράξεις διαχείρισης διαθεσίμων και να εκδώσει χρεόγραφα εγγυημένα από το κράτος. Το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε επίσης ότι τα προϊόντα καταθέσεων και αποταμίευσης είναι σημαντικά για την εγκαθίδρυση πελατειακής σχέσης και ότι έχουν διαφορετικό και ευρύτερο σκοπό από εκείνον άλλων χρηματοδοτικών μέσων. Συναφώς, το ολλανδικό δημόσιο επισήμανε ότι η απόλεια μεριδίου αγοράς στην αγορά αποταμίευσης και καταθέσεων μπορεί να συνεπάγεται για την τράπεζα απόλεια μεριδίων αγορών σε άλλα τραπεζικά προϊόντα.

- (210) Το ολλανδικό δημόσιο αρνήθηκε επίσης ότι οι πελάτες και οι συμμετέχοντες στην αγορά αντιλαμβάνονται την ABN AMRO N και την FBN ως ασφαλέστερες τράπεζες σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους. Παρέπεμψε στις αξιολογήσεις της FBN και της ABN AMRO N από οργανισμούς αξιολόγησης, οι οποίες είναι κατώτερες της αξιολόγησης AAA της Rabobank, για παράδειγμα. Παρόμοια συμπεράσματα μπορούν να συναχθούν από σχετικά περιθώρια των CDS τους. Το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει επίσης ότι το γεγονός ότι είναι κρατικές τράπεζες δεν καθιστά τη ABN AMRO N ή την FBN ασφαλέστερες στα μάτια των καταναλωτών και των συμμετεχόντων στην αγορά. Συναφώς, επισήμανε ότι οι πολλές ad hoc κρατικές παρεμβάσεις κατέδειξαν ότι το ολλανδικό δημόσιο θα παρέμβει, εφόσον αυτό είναι εφικτό, σε σχέση με κάθε ιδιωτική τράπεζα. Ως εκ τούτου, το ολλανδικό δημόσιο πιστεύει ότι εκ των πραγμάτων δεν υπάρχει αισθητή διαφορά μεταξύ της ασφάλειας που προσφέρουν οι ολλανδικές ιδιωτικές τράπεζες σε σύγκριση με εκείνη που προσφέρουν οι ολλανδικές κρατικές τράπεζες.
- (211) Για να υπολογισθεί κατά πόσον τα επιτόκια προϊόντων αποταμίευσης προσφέρονταν επί ζημία, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι αυτά δεν έπρεπε να συγκριθούν με τα επιτόκια Euribor, αλλά μάλλον με τα επιτόκια που προκύπτουν από τη «μέθοδο αναπαραγωγής χαρτοφυλακίου»⁽⁸⁵⁾. Χρησιμοποιώντας τη συγκεκριμένη μέθοδο, το ολλανδικό δημόσιο αναγνώρισε ότι, για ορισμένα προϊόντα, υπήρχε προσωρινά αρνητικό περιθώριο. Ωστόσο, ισχυρίστηκε ότι επρόκειτο για εύλογο συμπεριφορά στην αγορά, σύμφωνη με τη συμπεριφορά στην αγορά (ιδιωτικών) ανταγωνιστών κατά τον συγκεκριμένο χρόνο.
- 5.3.2. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί των επιχειρημάτων της καταγγέλλουσας της 21ης και της 28ης Αυγούστου 2009
- (212) Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι οι προηγούμενες παρατηρήσεις του, οι οποίες συνοψίζονται στις αιτιολογικές σκέψεις 206 έως 211, σχετικά με την καταγγέλλουσα εξακολουθούν να ισχύουν.

⁽⁸³⁾ Το ολλανδικό δημόσιο και η ABN AMRO N περιλαμβάνουν στον κατάλογο των ομολόγων τους με ημερομηνία 1ης Σεπτεμβρίου 2008 τους εξής: [...].

⁽⁸⁴⁾ Το ολλανδικό δημόσιο και η ABN AMRO N παραπέμπουν συναφώς στη SNS, στη DSB και σε ασφαλιστές όπως η Aegon.

⁽⁸⁵⁾ Η μέθοδος αναπαραγωγής χαρτοφυλακίου βασίζεται σε ένα μοντέλο το οποίο αντικατοπτρίζει για πόσο διάστημα παραμένουν κατά μέσον όρο στην τράπεζα οι καταθέσεις και οι αποταμιεύσεις. Η μέθοδος βασίζεται στο ιστορικό μοντέλο καταθέσεων και αναλήψεων και επικαιροποιείται συνεχώς. Η εφαρμογή της μεθόδου υποθέτει ότι οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις και οι αποταμιεύσεις επενδύονται από την τράπεζα σε ένα εικονικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο αποτελείται από βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αλλά και από πιο μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Αποτέλεσμα της μεθόδου είναι ένα περιθώριο αποταμίευσης, το οποίο δεν εξαρτάται μόνον από τα επιτόκια Euribor, αλλά και από τις αποδόσεις πιο μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε πιο μακροχρόνια βάση.

- (213) Επιπλέον, το ολλανδικό δημόσιο σημείωσε ότι ο ισχυρισμός της καταγγέλλουσας ότι το μερίδιο αγοράς της ABN AMRO N και της FBN είχε αυξηθεί βασιζόταν σε εσφαλμένα στατιστικά στοιχεία. Όσον αφορά την εικαζόμενη αύξηση κατά 21 δισεκατ. ευρώ στις καταθέσεις που συγκέντρωσε η ABN AMRO N, το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίστηκε ότι μόνον 5,1 δισεκατ. ευρώ οφειλόνταν στις ολλανδικές αποταμιεύσεις λιανικής, ενώ το υπόλοιπο οφειλόταν κυρίως σε αποταμιεύσεις εταιρικών πελατών και σε αλλοδαπές καταθέσεις. Το ολλανδικό δημόσιο παρέσχε επίσης δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία μεγάλο μέρος της αύξησης του όγκου των καταθέσεων και των αποταμιεύσεων της FBN προερχόταν από την εταιρική τραπεζική και όχι από τη λιανική και την ιδιωτική τραπεζική.
- (214) Το ολλανδικό δημόσιο παρατήρησε ότι οι ολλανδοί πελάτες είχαν επενδύσει περισσότερο στις αποταμιεύσεις τους λόγω του αβέβαιου μακροοικονομικού περιβάλλοντος. Επισήμανε δεδομένα της Κεντρικής Στατιστικής Υπηρεσίας (στο εξής η «CBS»), σύμφωνα με τα οποία οι αποταμιεύσεις αυξήθηκαν κατά 7,7 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Οι αποταμιεύσεις πελατών της ABN AMRO N αυξήθηκαν κατά 7,5 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, πράγμα που υποδεικνύει ότι το μερίδιο αγοράς της ABN AMRO N μάλλον μειώθηκε. Η FBN παρουσίασε επίσης στοιχεία σύμφωνα με τα οποία οι αποταμιεύσεις των πελατών της εξελίχθηκαν σύμφωνα με την αγορά.

5.3.3. Παρατηρήσεις του ολλανδικού δημοσίου επί των παρατηρήσεων της ABN AMRO Bank

- (215) Το ολλανδικό δημόσιο επιβεβαίωσε ότι δεν χορήγησε διευκόλυνση ρευστότητας στην ABN AMRO N, επιβεβαιώνοντας έτσι ευρέως τα επιχειρήματα της ABN AMRO Bank.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

6.1. Ύπαρξη ενίσχυσης

- (216) Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της συνθήκης ορίζει ότι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ένα κρατικό μέτρο χαρακτηρίζεται κρατική ενίσχυση εάν πληροί (σφραγιστικά) τα ακόλουθα τέσσερα κριτήρια:

- κρατικοί πόροι·
- επιλεκτικό πλεονέκτημα,
- συνέπεια στρέβλωσης του ανταγωνισμού, και
- συνέπειες στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

- (217) Το πρώτο κριτήριο πληρούται για τα Μέτρα (Y1) έως (E) στον Πίνακα 4 στην αιτιολογική σκέψη 128, καθώς όλα τα εν λόγω Μέτρα χρηματοδοτούνται άμεσα από πόρους του ολλανδικού δημοσίου.
- (218) Το κατά πόσον ένα μέτρο συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ της FBN, της ABN AMRO N ή του ABN AMRO Group μετά τη συγχώνευση (δεύτερο κριτήριο) αναλύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 220 έως 278, όπου κάθε μέτρο εξετάζεται χωριστά.
- (219) Εάν υπάρχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στην περίπτωση αυτή, θα πληρούνται επίσης το τρίτο και το τέταρτο κριτήριο. Όλα τα μέτρα στρεβλώνουν ή απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό, καθώς τοποθετούν την FBN, την ABN AMRO N ή τον ABN AMRO Group μετά τη συγχώνευση σε ευνοϊκή θέση σε σχέση με άλλες ανταγωνιστικές τράπεζες (τρίτο κριτήριο). Επιπλέον, τα μέτρα έχουν επίσης συνέπειες στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η FBN, η ABN AMRO N και ο ABN AMRO Group μετά τη συγχώνευση είναι τράπεζες με διεθνή προσανατολισμό με δραστηριότητες εκτός των Κάτω Χωρών, ενώ επίσης ανταγωνίζονται στην εγχώρια αγορά τους θυγατρικές αλλοδαπών τραπεζών (τέταρτο κριτήριο).

6.1.1. Μέτρα Y1 και Y2 της 3ης Οκτωβρίου 2008

- (220) Αξίζει να υπενθυμισθεί ότι η παρούσα απόφαση αξιολογεί μόνον την ενδεχόμενη ενίσχυση υπέρ της FBN, της ABN AMRO N ή του ABN AMRO Group μετά τη συγχώνευση. Η ενδεχόμενη ενίσχυση υπέρ της Fortis Bank SA/NV, η οποία προκύπτει από τα Μέτρα Y1 και Y2, αξιολογήθηκε στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008.
- (221) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 52 της απόφασης της 3ης Δεκεμβρίου 2008⁽⁸⁶⁾ και στην αρχική αξιολόγηση ενίσχυσης των εν λόγω μέτρων στην απόφαση της 8ης Απριλίου 2009, τα μέτρα που λήφθηκαν στις 3 Οκτωβρίου 2008 (συγκεκριμένα τα Μέτρα X, Y1 και Y2) είναι αλληλένδετα μεταξύ τους. Το ολλανδικό δημόσιο διαχώρισε την FBN και την ABN AMRO N από τη μητρική τους εταιρεία που αντιμετώπιζε προβλήματα ρευστότητας μέσω της εξαγοράς της FBN, αλλά, προκειμένου να απομονώσει πλήρως την FBN από τα προβλήματα ρευστότητας της μητρικής εταιρείας της, το ολλανδικό δημόσιο χρειάστηκε επίσης να αναλάβει τον ρόλο του χρηματοδότη της FBN. Ο στόχος αυτός έλαβε τη μορφή των Μέτρων Y1 και Y2. Επιπλέον, στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο ανέλαβε τις υποχρεώσεις της Fortis SA/NV στη ΣΜΚ.
- (222) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 50 της απόφασης της 3ης Δεκεμβρίου 2008, η Επιτροπή δεν μπορεί να δεχθεί ότι η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς τηρείται όσον αφορά τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 με τις οποίες το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την FBN (συμπεριλαμβανομένης της ABN AMRO N) έναντι 12,8 δισεκατ. ευρώ και χορήγησε επίσης στην FBN ένα πολύ υψηλό ποσό χρηματοδότησης. Λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά, κανένας αγοραστής δεν θα ήταν σε θέση ούτε θα ήταν

⁽⁸⁶⁾ ΕΕ C 80 της 3.4.2009, σ. 8.

- διατεθειμένος να προσφέρει τόσα για τη διάσωση της FBN⁽⁸⁷⁾. Επιπλέον, πρόσθετες πληροφορίες τις οποίες υπέβαλε το ολλανδικό δημόσιο επιβεβαίωσαν ότι, στις 3 Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο συμφώνησε επίσης να αποζημιώσει τη Fortis SA/NV για τις υποχρεώσεις της που απέρρεαν από τη ΣΜΚ. Η συγκεκριμένη ΣΜΚ θα καθιστούσε τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 ακόμη λιγότερο αποδεκτές για έναν επενδυτή στην οικονομία της αγοράς. Χωρίς κατάλληλο έλεγχο δέουσας επιμέλειας, κανένας επενδυτής δεν θα αναλάμβανε τις υποχρεώσεις της Fortis SA/NV βάσει της ΣΜΚ, οι οποίες συνεπαγόταν σημαντικές υποχρεώσεις σε μεταγενέστερο στάδιο (τις οποίες το ολλανδικό δημόσιο γνώριζε εν μέρει ήδη στις 3 Οκτωβρίου 2008).
- (223) Για το ολλανδικό δημόσιο, οι ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 ήταν αναγκαίες για την αποφυγή σημαντικών αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων στο ολλανδικό τραπεζικό σύστημα και στην ολλανδική οικονομία⁽⁸⁸⁾. Ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς δεν λαμβάνει συνήθως υπόψη τέτοιες δευτερογενείς επιπτώσεις.
- (224) Η επιθυμία αποφυγής σοβαρής διαταραχής του ολλανδικού τραπεζικού συστήματος και της ολλανδικής οικονομίας εξηγεί επίσης γιατί το ολλανδικό δημόσιο έλαβε τις αποφάσεις του τόσο γρήγορα. Ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς θα χρειαζόταν πολύ περισσότερο χρόνο για να αξιολογήσει την ενδεχόμενη αναγκαιότητα για πρόσθετες εισφορές κεφαλαίου και θα είχε ερευνηθεί λεπτομερέστερα την οικονομική κατάσταση των εταιρειών. Ως εκ τούτου, ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς –με επαρκή χρόνο για να διενεργήσει κατάλληλο έλεγχο δέουσας επιμέλειας– θα είχε καλύτερη άποψη για τις επακόλουθες επενδύσεις και θα είχε λάβει υπόψη τις πληροφορίες αυτές κατά την αποτίμησή του. Το ολλανδικό δημόσιο έπρεπε να ενεργήσει γρήγορα για να διατηρήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στις Κάτω Χώρες και δεν μπορούσε να συμπεριφερθεί ως επενδυτής στην οικονομία της αγοράς και να διαθέσει περισσότερο χρόνο για να εξετάσει αναλυτικότερα τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 και τις υποχρεώσεις που σχετίζονταν με τη ΣΜΚ.
- (225) Επομένως, η Επιτροπή επιβεβαιώνει την εκτίμησή της ότι οι ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 δεν ήταν σύμφωνες προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονο-
- μία της αγοράς (το συμπέρασμα αυτό διατυπώθηκε ήδη στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008, η οποία έκρινε ότι οι εν λόγω πράξεις συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της Fortis Bank SA/NV).
- (226) Όσον αφορά την ύπαρξη πλεονεκτήματος, τα μέτρα της 3ης Οκτωβρίου 2008 επέτρεψαν από κοινού τον διαχωρισμό της FBN και της ABN AMRO N από τη Fortis SA/NV και, επομένως, χορήγησαν σημαντικό επιλεκτικό πλεονέκτημα στην FBN, η οποία ήταν ιδιαίτερα ενωματωμένη στη Fortis Bank SA/NV και ειδικότερα εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τη χρηματοδότηση της Fortis Bank SA/NV. Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009 (βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 78), το ολλανδικό δημόσιο παραδέχθηκε ότι, εάν δεν είχε παρέμβει, η FBN θα είχε παρασυρθεί από τη Fortis SA/NV στην κατάρρευσή της. Χωρίς τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης, η FBN θα είχε παραμείνει εκτεθειμένη στις υποχρεώσεις της Fortis SA/NV, η οποία βρισκόταν στα πρόθυρα της πτώχευσης, και η έκθεση αυτή θα είχε παρεμποδίσει σημαντικά τις δραστηριότητες της FBN. Διαχωρίζοντας τις δραστηριότητες της από τη Fortis SA/NV, η FBN μπόρεσε να αποφύγει σε μεγάλο βαθμό τα προβλήματα και τα έξοδα που επιβαρύνουν συνήθως μια (χρηματοπιστωτική) εταιρεία σε δυσχερή θέση (για παράδειγμα, υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης, χειρότεροι όροι πληρωμής από προμηθευτές και αντισυμβαλλομένους, υψηλότερα έξοδα προσωπικού για τη διατήρηση υπαλλήλων, μείωση των δραστηριοτήτων και των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού για τη διατήρηση του κεφαλαίου)⁽⁸⁹⁾. Παρότι η ABN AMRO N παρέμεινε σε επιχειρησιακό επίπεδο χωριστή εταιρεία, το ολλανδικό δημόσιο φοβόταν την επέκταση των προβλημάτων, επειδή οι αγορές μπορεί να συνέδεαν τη ABN AMRO N με τον μελλοντικό ιδιοκτήτη της, τη Fortis SA/NV.
- (227) Το Μέτρο Y1 –σημαντικό σκέλος των ενοποιημένων πράξεων της 3ης Οκτωβρίου 2008– παρείχε επίσης σημαντικό πλεονέκτημα στην FBN, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της πράξης και τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά.
- (228) Η υψηλή διευκόλυνση ρευστότητας 45 δισεκατ. ευρώ⁽⁹⁰⁾ χορηγήθηκε όταν οι αγορές χονδρικής ήταν ουσιαστικά κλειστές, ιδίως για μεγάλα ποσά και για εταιρείες με σχετικά υψηλό λόγο δανείων-καταθέσεων, όπως η FBN. Το γεγονός ότι ένα τόσο υψηλό ποσό ρευστότητας δεν ήταν άμεσα διαθέσιμο στην αγορά επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι
- (87) Στην ανακοίνωσή του προς το ολλανδικό Κοινοβούλιο της 6ης Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο ανέφερε ότι είχε αξιολογήσει άλλες εναλλακτικές δυνατότητες, όπως την πώληση της FBN ή/και της ABN AMRO N –ή τμημάτων των εταιρειών αυτών– σε έναν εύρωστο αγοραστή, αλλά είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της αγοράς και την έλλειψη χρόνου, αυτές οι εναλλακτικές δυνατότητες δεν ήταν εφικτές ούτε επαρκείς για τη διατήρηση της σταθερότητας της FBN και της ABN AMRO N. Βλέπε το πλήρες κείμενο στη διεύθυνση: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kredietcrisis/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/03/10/staatsdeelnemingen-fortis-en-abn-amro.html>.
- (88) Η αξιολόγηση αυτή επιβεβαιώνεται από τις παρατηρήσεις του ολλανδού υπουργού Οικονομικών, ο οποίος ισχυρίστηκε πάντοτε ότι το ολλανδικό δημόσιο παρενέβη για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Πρόσθεσε ότι δεν ήταν πρώτος στόχος –αλλά μόνον φιλοδοξία– του ολλανδικού δημοσίου να επανακτήσει την επένδυσή του.
- (89) Επίσης, η FBN ανέφερε στο υλικό μάρκετινγκ για τους επενδυτές σε χρεόγραφα, ότι η κρατική ιδιοκτησία αποτελούσε θετικό στοιχείο, «το οποίο παρείχε εμπιστοσύνη σε καταθέτες και πιστωτές»· περιοδεύουσα παρουσίαση, Απρίλιος 2009 σ. 3, προτελευταία κουκίδα· περιοδεύουσα παρουσίαση, Ιούνιος 2009 (Παρίσι), σ. 3, προτελευταία κουκίδα (όλα τα έγγραφα είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό στον δικτυακό τόπο της εταιρείας: <http://www.abnAMRO.com/en/investor-relations/latest-presentations/index.html>).
- (90) Για σκοπούς σύγκρισης, στο τέλος του 2008 το συνολικό ενεργητικό της FBN ανερχόταν σε 185 δισεκατ. ευρώ, επομένως η διευκόλυνση ρευστότητας αντιπροσώπευε περίπου 25 % του συνολικού ισολογισμού.

πέρασαν αρκετά τρίμηνα έως ότου να αντικαταστήσει η FBN τη βραχυπρόθεσμη ρευστότητα διευκόλυνσης με άλλες πηγές χρηματοδότησης. Τελικά, η FBN αποπλήρωσε το σύνολο της βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης που είχε λάβει από το ολλανδικό δημόσιο τον Ιούνιο του 2009, εννέα μήνες μετά τη χορήγηση της ρευστότητας. Η αναχρηματοδότηση πραγματοποιήθηκε εν μέρει μέσω εκδόσεων χρεογράφων εγγυημένων από το κράτος⁽⁹¹⁾.

- (229) Επομένως, συμπεραίνεται ότι το Μέτρο Y1 συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς παρέσχε στην FBN πλεονέκτημα υπό μορφή χρηματοδότησης την οποία δεν θα μπορούσε να είχε βρει στην αγορά υπό τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά.
- (230) Όσον αφορά το Μέτρο Y2, την υποκατάσταση του ολλανδικού δημοσίου στα μακροπρόθεσμα δάνεια που είχε συνάψει η Fortis Bank SA/NV, η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω μέτρο παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στην FBN. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε το ολλανδικό δημόσιο, η Fortis Bank SA/NV είχε δικαίωμα άμεσης εξόφλησης των μακροπρόθεσμων δανείων σταθερού επιτοκίου (ονομαστικής αξίας 7,9 δισεκατ. ευρώ), λόγω της αλλαγής ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην FBN. Χάρη στο Μέτρο Y2, η FBN δεν χρειάστηκε να βρει να χρηματοδοτήσει στην αγορά προκειμένου να αποπληρώσει τα εν λόγω μακροπρόθεσμα δάνεια. Συνέχισε να επωφελείται από τα υφιστάμενα δάνεια με τα επιτόκια που ίσχυαν πριν από την κρίση.
- (231) Αποδεχόμενο να υποκαταστήσει τη Fortis Bank SA/NV, το ολλανδικό δημόσιο χορήγησε στην FBN μακροπρόθεσμο δάνειο με τα επιτόκια που ίσχυαν προ της κρίσης. Ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς δεν θα είχε χορηγήσει τα εν λόγω δάνεια με τα επιτόκια που ίσχυαν προ της κρίσης, αλλά θα είχε διαπραγματευθεί επιτόκια τα οποία θα αντικατόπτριζαν καλύτερα τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην αγορά, ιδίως λόγω του σημαντικού ύψους των δανείων.
- (232) Επομένως, συμπεραίνεται ότι το Μέτρο Y2 συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN, καθώς παρέσχε επιλεκτικό πλεονέκτημα στην FBN υπό μορφή δανείου με τα επιτόκια που ίσχυαν προ της κρίσης. Το ολλανδικό δημόσιο δεν επιχείρησε να εναρμονίσει τα επιτόκια των δανείων που έπρεπε να αποπληρωθούν με τα επιτόκια που είχαν διαμορφωθεί μετά την κρίση, επομένως δεν συμπεριφέρθηκε όπως ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς.
- (233) Η Επιτροπή έλαβε επαρκείς πληροφορίες ώστε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ABN AMRO N δεν έλαβε χρηματοδότηση μέσω των Μέτρων Y1 και Y2. Επομένως, δεν άντλησε πλεονέκτημα από τα εν λόγω μέτρα.

Συμπέρασμα

- (234) Επομένως, οι ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008 δεν είναι σύμφωνες προς την αρχή του ιδιώτη επεν-

δυτή στην οικονομία της αγοράς και παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην FBN. Τα εν λόγω μέτρα επέτρεψαν στην FBN να παραμείνει στην αγορά και να συνεχίσει τις δραστηριότητές της, χωρίς να επηρεασθεί περαιτέρω από τα προβλήματα της μητρικής εταιρείας της. Η FBN έλαβε επίσης πολύ υψηλό ποσό χρηματοδοτικής ενίσχυσης, το οποίο δεν ήταν διαθέσιμο στην αγορά σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Ως εκ τούτου, τα Μέτρα Y1 και Y2 συνιστούν κρατική ενίσχυση, ενώ, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 32 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009, το Μέτρο X δεν συνιστά αφ' εαυτού κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN, αλλά εντάσσεται σε μια ευρύτερη πράξη –τον διαχωρισμό της FBN από τη Fortis Bank SA/NV– η οποία περιελάμβανε κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN.

6.1.2. Εφαρμογή της αρχής του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς στα μέτρα που εφαρμόστηκαν μετά την αρχική ενίσχυση της 3ης Οκτωβρίου 2008

- (235) Το ολλανδικό δημόσιο έλαβε πολλά μέτρα υπέρ της FBN και της ABN AMRO N, τα οποία εκτείνονται σε διάστημα περίπου 18 μηνών. Το ολλανδικό δημόσιο ισχυρίζεται ότι ο κανόνας της αρχής του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς πρέπει να εφαρμοσθεί σε καθένα από τα εν λόγω μέτρα μεμονωμένα (και ιδίως στα σχετιζόμενα με τη συγχώνευση Μέτρα B4 και B5). Ωστόσο, βάσει της χρονολογικής σειράς των μέτρων (I), του κοινού σκοπού των μέτρων (II) και της κατάστασης των εταιρειών όταν λήφθηκε καθένα από τα μέτρα (III), η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν είναι επαρκώς διακριτά ώστε να αξιολογηθούν αυτοτελώς ως προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς. Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλα τα μέτρα εντάσσονται στην ίδια μακροχρόνια διαδικασία αναδιάρθρωσης⁽⁹²⁾,⁽⁹³⁾.
- (236) Η χρονολογική σειρά των μέτρων (I), η οποία περιγράφηκε ανωτέρω στην ενότητα 2.1 και στην ενότητα 2.4 της παρούσας απόφασης, δείχνει ότι όλα τα μέτρα είναι αλληλένδετα και λήφθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- (237) Επιπλέον, τα μέτρα που σχετίζονται με τη συγχώνευση συνδέονται σαφώς με τις προηγούμενες παρεμβάσεις. Όταν το ολλανδικό δημόσιο αποφάσισε στις 21 Νοεμβρίου 2008 –λίγο περισσότερο από έξι εβδομάδες μετά την παρέμβαση διάσωσης της 3ης Οκτωβρίου 2008– να συγχωνεύσει την FBN και την ABN AMRO N, μπορούσε να πράξει κάτι τέτοιο επειδή μόλις είχε διασώσει τις δύο εταιρείες από την πτώχευση. Με άλλα λόγια, σε ένα αντιπαράδειγμα χωρίς την παρέμβαση της 3ης Οκτωβρίου 2008, η υλοποίηση της συγχώνευσης δεν θα αποτελούσε εναλλακτική δυνατότητα καθώς είτε οι δύο εταιρείες δεν θα υπήρχαν πλέον ή θα υπήρχαν μόνον σε σημαντικά μειωμένη μορφή, η οποία θα συνεπαγόταν μια πολύ μικρότερη και λιγότερο ελκυστική συγχωνευμένη οντότητα, όπως παραδέχεται επίσης το ολλανδικό δημόσιο στο σχέδιο αναδιάρθρωσης που παρουσίασε τον Δεκέμβριο του 2009 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 78).

⁽⁹²⁾ Υπόθεση T-11/95 BP Chemicals Ltd κατά Επιτροπής Συλλογή 1998, σ. II-3235.

⁽⁹³⁾ Βλέπε επίσης άλλες τραπεζικές υποθέσεις, όπως Northern Rock, EE L 112 της 5.5.2010, σ. 38, και Bank of Ireland, EE C 40 της 9.2.2011, σ. 9.

⁽⁹¹⁾ Η FBN εξέδωσε τίτλους εγγυημένους από το κράτος συνολικού ύψους 18,8 δισεκατ. ευρώ.

(238) Κοινός στόχος (II) όλων των μέτρων ήταν να αποκατασταθεί πλήρως η βιωσιμότητα της FBN και της ABN AMRO N. Αμέσως μετά τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008, ήταν σαφές ότι το ολλανδικό δημόσιο είχε απλώς σταθεροποιήσει την κατάσταση, ενώ σημαντικά επιχειρησιακά προβλήματα παρέμεναν ακόμη ανεπίλυτα, συγκεκριμένα λόγω του διαχωρισμού κάθε οντότητας από την πρώτη μητρική της εταιρεία.

(239) Επιπλέον, η συγχώνευση ήταν ένα μέτρο αναγκαίο για την επίτευξη του ως άνω κοινού στόχου, δηλαδή της πλήρους αποκατάστασης της βιωσιμότητας. Σε αυτοτελή βάση, η χρηματοδοτική θέση της FBN ήταν αδύναμη, καθώς διέθετε σχετικά μικρή ενοποιημένη παρουσία λιανικής και εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τη χρηματοδότηση χονδρικής⁽⁹⁴⁾. Η ABN AMRO N είχε απολέσει σημαντικές ιδιότητες προϊόντων και μεγάλο μέρος του διεθνούς δικτύου της. Αμφότερες οι εταιρείες αντιμετώπιζαν επιχειρησιακά προβλήματα, τα οποία σχετιζόνταν, για παράδειγμα, με την πληροφορική, τη φορολογία και τη διαχείριση κινδύνων, και ήταν επίσης αβέβαιο κατά πόσον διέθεταν επαρκή κλίμακα σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες στις οποίες δραστηριοποιούνταν. Το ολλανδικό δημόσιο εξέτασε ορισμένες εναλλακτικές δυνατότητες και αποφάσισε γρήγορα ότι η συγχώνευση σε συνδυασμό με πρόσθετες αυξήσεις κεφαλαίου ήταν ο καλύτερος τρόπος για την πλήρη αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Στο σενάριο της συγχώνευσης, οι δραστηριότητες λιανικής της ABN AMRO N με τις πολλές καταθέσεις της αντιστάθμιζαν την αδύναμη χρηματοδοτική θέση της FBN, ενώ η FBN μπορούσε να προσδώσει μεγαλύτερο μέγεθος και διεθνή καταστήματα στην ABN AMRO N. Επιπλέον, η συνδυασμένη οντότητα ήταν καλύτερα σε θέση να αντιμετωπίσει πρακτικά προβλήματα και μπορούσε επίσης να επωφεληθεί πρόσθετων οικονομιών κλίμακας. Με τη συγχώνευση αποφευγόταν η ανοικοδόμηση κάθε οντότητας χωριστά.

(240) Όσον αφορά την κατάσταση των εταιρειών κατά τη λήψη κάθε μέτρου (III), η Επιτροπή σημειώνει ότι η βιωσιμότητα των εταιρειών αποκαταστάθηκε πλήρως μόνον όταν εφαρμόσθηκαν όλα τα μέτρα. Οι εταιρείες δεν ήταν βιώσιμες σε ενδιάμεσο στάδιο, όπως στις 21 Νοεμβρίου 2008 όταν λήφθηκε η απόφαση της συγχώνευσης. Συναφώς, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, στα τέλη του Δεκεμβρίου του 2008, και μετά την απόφαση συγχώνευσης, η FBN κινδύνευσε να πέσει κάτω από τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις της DNB, λόγω της υποτίμησης της ABN AMRO N. Η ABN AMRO N παρέμενε στα λογιστικά βιβλία της FBN με αποτίμηση η οποία δεν ήταν πλέον ρεαλιστική⁽⁹⁵⁾ μετά την αποτίμηση που χρησιμοποιήθηκε στο Μέτρο X και, επομένως, η υποτίμηση είχε καταστεί αναπόφευκτη. Για την επίλυση του κεφαλαιακού προβλήματος της FBN, το ολλανδικό δημόσιο αγόρασε την ABN AMRO N από την FBN έναντι 6,5 δισεκατ. ευρώ και έλαβε πρόσθετα διορθωτικά κεφαλαιακά μέτρα στα τέλη του 2009 με τη μετατροπή κεφαλαίων κατηγορίας 2 σε κεφάλαια κατηγορίας 1 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 121 και υποσημείωση 52 της παρούσας απόφασης). Δηλώσεις του ολλανδικού δημοσίου, [...] και [...] επιβεβαιώνουν ότι η

FBN και η ABN AMRO N συνέχισαν να αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα βιωσιμότητας μετά τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008⁽⁹⁶⁾.

(241) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το ολλανδικό δημόσιο υπέβαλε πλήρως αναπτυγμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης μόνον αφού είχαν αποφασισθεί όλα τα μέτρα, πράγμα που σημαίνει ότι μόνον τότε αποκαταστάθηκε πλήρως η βιωσιμότητα. Κατά τη διαδικασία, η Επιτροπή ζήτησε κατ'επανάληψη την παροχή αναλυτικού σχεδίου αναδιάρθρωσης (βλέπε, για παράδειγμα, αιτιολογική σκέψη 137), το οποίο ήταν απαραίτητο για να αξιολογηθεί κατά πόσον έχει αποκατασταθεί πλήρως η βιωσιμότητα μιας εταιρείας στην οποία χορηγήθηκε ενίσχυση.

(242) Το ολλανδικό δημόσιο υπέβαλε στις 4 Δεκεμβρίου 2009 το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου του 2009, αλλά το συγκεκριμένο πρώτο σχέδιο εξακολουθούσε να μην περιέχει σημαντικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στην ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση, όπως οικονομικές προβλέψεις για το πλέον δυσμενές σενάριο. Τα αναγκαία συμπληρωματικά στοιχεία λήφθηκαν στις 23 Μαρτίου 2010. Το ολλανδικό δημόσιο απάντησε σε προηγούμενα αιτήματα της Επιτροπής για την υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης ότι η συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N διαδραμάτισε κρίσιμο ρόλο στην αναδιάρθρωση των εν λόγω εταιρειών. Κατά το ολλανδικό δημόσιο, η μεταβατική ομάδα διαχείρισης της ABN AMRO Group χρειαζόταν χρόνο για να εκπονήσει ένα σχέδιο και δεν μπορούσε να έχει πλήρη εικόνα της μελλοντικής μορφής του ομίλου προτού υλοποιηθεί η συγχώνευση.

6.1.3. Ύπαρξη πλεονεκτήματος και συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης για τα μέτρα που υλοποιήθηκαν μετά τις ενοποιημένες πράξεις της 3ης Οκτωβρίου 2008

Μέτρο της 24ης Δεκεμβρίου 2008 (Μέτρο Z)

(243) Το Μέτρο Z ήταν απαραίτητο για την αποφυγή της μείωσης του λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων της FBN κάτω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις.

(244) Το κεφαλαιακό πρόβλημα της FBN οφειλόταν στην υψηλή αποτίμηση της ABN AMRO N στους λογαριασμούς της.

⁽⁹⁴⁾ Στο τέλος του 2008, ο λόγος δανείων-καταθέσεων της FBN ήταν 237 %.

⁽⁹⁵⁾ Η συμμετοχή εξακολουθούσε να αντιπροσωπεύει περίπου 24 δισεκατ. ευρώ.

⁽⁹⁶⁾ Βλέπε, για παράδειγμα τις παρατηρήσεις [...] καθώς και τις παρατηρήσεις του υπουργού Οικονομικών σε επιστολή προς το ολλανδικό Κοινοβούλιο με ημερομηνία 19 Νοεμβρίου 2009: «Ένα σενάριο αυτοτέλειας, θα δημιουργήσει ελάχιστη αξία. Η FBN μπόρεσε να εμφανίσει ικανοποιητικά κέρδη τα τελευταία έτη, αλλά είναι πολύ μικρή για να αναπτυχθεί μακροπρόθεσμα και να παραμείνει ανταγωνιστική. Η ABN AMRO II διαθέτει επαρκώς μεγάλο μερίδιο αγοράς στη λιανική τραπεζική, αλλά της λείπουν εμπορικοί πελάτες μετά τον διαχωρισμό» (πρωτότυπο κείμενο στα ολλανδικά, μετάφραση της Επιτροπής). Το πλήρες κείμενο είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2009/11/20/ec-remedy-en-herkapitalisatie-abn-amro-en-fortis-bank-nederland.html>.

Προσομοιώσεις στην έκθεση δέουσας επιμέλειας της [...] δείχνουν ότι η μείωση της ονομαστικής αξίας της ABN AMRO N στα 6,5 δισεκατ. ευρώ θα οδηγούσε σε λόγους κεφαλαίων κατηγορίας 1 και συνόλου κεφαλαίων-υποχρεώσεων ύψους 3,8 % και 7,6 % αντίστοιχα για την FBN⁽⁹⁷⁾. Με άλλα λόγια, υπήρχε ο κίνδυνος η FBN να πέσει κάτω από τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις που επιβάλλουν ελάχιστο σύνολο λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων ύψους 8 % (εκ του οποίου μέχρι το ήμισυ το πολύ κεφάλαια κατηγορίας 2). Σύμφωνα με την έκθεση-..., η πώληση της ABN AMRO N στο ολλανδικό δημόσιο έναντι 6,5 δισεκατ. ευρώ αύξησε τους δείκτες κεφαλαίων κατηγορίας 1 και το σύνολο λόγου κεφαλαίων-υποχρεώσεων στο 7,8 % και 15,7 % αντίστοιχα, διευθετώντας έτσι το κεφαλαιακό πρόβλημα της FBN και επιτρέποντας την παραμονή της εταιρείας στην αγορά.

- (245) Το μέτρο παρείχε στην FBN ένα πλεονέκτημα υπό τη μορφή κεφαλαίου το οποίο δεν θα ήταν δυνατό να βρεθεί στις αγορές. Η εταιρεία επίσης δεν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει εσωτερικώς δημιουργηθέντα υποκείμενα κέρδη για να διευθετηθεί (εν μέρει) το πρόβλημα, εν μέρει γιατί το 2008 υπέστη ζημίες ύψους 922 εκατ. ευρώ ως απόρροια της από της Madoff. Εφόσον η FBN αντιμετώπιζε τον κίνδυνο πτώσης κάτω από το ελάχιστο όριο των κεφαλαιακών απαιτήσεων, το μέτρο παρείχε στην εταιρεία τη δυνατότητα να συμμορφωθεί με τις κανονιστικές απαιτήσεις και να συνεχίσει τις δραστηριότητές της.
- (246) Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αγορά της ABN AMRO N από το ολλανδικό δημόσιο δεν πραγματοποιήθηκε σε συνθήκες αγοράς για τους εξής λόγους.
- (247) Ένας ιδιώτης επενδυτής στην οικονομία της αγοράς⁽⁹⁸⁾ που θα τον ενδιέφερε η αγορά της ABN AMRO N κατά τον Δεκέμβριο 2008 θα είχε χρησιμοποιήσει αγοραία τιμή, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες που επικρατούσαν στην αγορά τη δεδομένη στιγμή. Στην έκθεση [...], το ολλανδικό δημόσιο είχε πραγματοποιήσει δύο αποτιμήσεις: μια αποτίμηση «κυκλικής βάσης» ύψους [5 - 9] δισεκατ. ευρώ που προϋ-

πέθετε μια εξομάλυνση των αγορών και μια αποτίμηση «βάσει των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς» ύψους [4 - 6,5] δισεκατ. ευρώ βάσει των συνθηκών που επικρατούσαν στην αγορά κατά τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου 2008⁽⁹⁹⁾. Ένας επενδυτής στην οικονομία της αγοράς θα είχε χρησιμοποιήσει την αποτίμηση «βάσει τρεχουσών συνθηκών της αγοράς» ως αφετηρία.

- (248) Σε κάθε περίπτωση, θα ήταν απαραίτητη η διόρθωση της αποτίμησης της αγοράς «βάσει τρεχουσών συνθηκών» προκειμένου να ληφθεί υπόψη η επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς μεταξύ της 3ης Οκτωβρίου 2008 (ιδίως της ημερομηνίας της έκθεσης της [...]) και της ημερομηνίας κατά την οποία αποφασίστηκε η εξαγορά της ABN AMRO N από το ολλανδικό δημόσιο. Κατά την περίοδο αυτή, ο δείκτης ευρώ Stoxx 50 σημείωσε πτώση κατά 22,2 % ενώ ο δείκτης ευρώ Stoxx Banks σημείωσε πτώση κατά 45,3 %.
- (249) Ο ισχυρισμός του ολλανδικού δημοσίου ότι δεν απαιτείται διόρθωση δεδομένου του συντηρητικού προφίλ κινδύνου της ABN AMRO N (δηλαδή απουσία τοξικών περιουσιακών στοιχείων, καλή χρηματοδοτική θέση κ.λπ.) δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Η πτώση της αγοράς ήταν εκτεταμένη, ιδιαίτερα δε για τις μετοχές των τραπεζών, ένδειξη ότι δεν συνδεόταν τόσο με συγκεκριμένες μετοχές αλλά μάλλον με την επιδείνωση της οικονομίας και των συνθηκών στη χρηματοπιστωτική αγορά και με τη συνδεδεμένη αύξηση στα απαιτούμενα ασφάλιστρα κινδύνου. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι απαραίτητη η αναπροσαρμογή προς τα κάτω της αποτίμησης «βάσει των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς» της 3ης Οκτωβρίου προκειμένου να καταλήξουμε σε μια εύλογη εκτίμηση της αξίας της ABN AMRO N κατά την 14η Δεκεμβρίου 2008. Εφαρμόζοντας τις σημειωθείσες ποσοστιαίες πτώσεις του δείκτη ευρώ Stoxx 50 και του δείκτη ευρώ Stoxx Banks index (22,2 % και 45,3 %) καταλήγουμε σε ένα εύρος αγοραίας τιμής για τον Δεκέμβριο 2008 μεταξύ [2,2 - 3,6] δισεκατ. ευρώ και [3,1 - 5,1] δισεκατ. ευρώ (δηλαδή [4 - 6,5] δισεκατ. ευρώ μειωμένα κατά 22,2 % και κατά 45,3 %)⁽¹⁰⁰⁾.
- (250) Η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ότι, όπως ισχυρίζονται οι ολλανδικές αρχές, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί διόρθωση προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν πλήρωσε την πράξη τοις μετρητοίς. Ως

⁽⁹⁷⁾ Βλέπε [...] έκθεση δέουσας επιμέλειας: Ενότητα 2 Fortis Bank Netherlands σ. 44 και ενότητα 5 στα Υπομνήματα σχετικά με το θέμα σ. 65 και επόμενες. Εφόσον η FBN είχε καταχωρίσει την ABN AMRO N στην κατηγορία «συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», οι κανόνες προληπτικού φίλτρου απαιτούσαν η FBN να αφαιρέσει την αξία της ABN AMRO N από το κεφάλαιό της, 50 % από το κεφάλαιο κατηγορίας 2 (εφόσον υπήρχαν επαρκή κεφάλαια κατηγορίας 2) και 50 % (ή περισσότερο σε περίπτωση ανεπάρκειας κεφαλαίων κατηγορίας 2) από τα κεφάλαια κατηγορίας 1. Η υποτίμηση της ABN AMRO N έπρεπε να πραγματοποιηθεί μέσω διαθέσιμων αποθεμάτων μειώνοντας έτσι τα κεφάλαια κατηγορίας 1. Με την υποτίμηση και την άμεση πώληση της συμμετοχής, η FBN δεν όφειλε πλέον να εφαρμόσει το προληπτικό φίλτρο για συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης για τα κεφάλαια της κατηγορίας 1 και 2.

⁽⁹⁸⁾ Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι κανένας ιδιώτης επενδυτής δεν είχε υποβάλει προσφορά για την ABN AMRO N. Η Επιτροπή έμαθε ότι η ING εξέτασε με τον φάκελο αλλά αποφάσισε έπειτα από προσεκτική εξέταση ότι η πράξη δεν ανταποκρινόταν στις οικονομικές της απαιτήσεις. Η εταιρεία υπογράμμισε ότι πάνω από όλα η ευθύνη της έγκειται έναντι των μετόχων της (κάτι που προφανώς συνιστά σημαντική διαφορά σε σχέση με το ολλανδικό δημόσιο, το οποίο πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη το δημόσιο συμφέρον). Βλέπε δελτίο τύπου της 29ης Σεπτεμβρίου 2008: http://www.ing.com/group/showdoc.jsp?docid=343126_EN&menopt=prmlpre.

⁽⁹⁹⁾ Η αποτίμηση βάσει των τρεχουσών συνθηκών της αγοράς βασίστηκε σε δύο μεθοδολογικές προσεγγίσεις αποτίμησης: ανάλυση από ομότιμους ειδικούς του λόγου τιμής/κερδών και μέθοδος προεξοφληθέντων μελλοντικών μερισμάτων. Και οι δύο μεθοδολογικές προσεγγίσεις είχαν ως αποτέλεσμα την αποτίμηση ύψους [4 - 6,5] δισεκατ. ευρώ (βλέπε σ. 7 της έκθεσης αποτίμησης [...]).

⁽¹⁰⁰⁾ Δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος αύξησης της αξίας της ABN AMRO N μέσω των συνεργιών μιας δυνητικής συγχώνευσης της οποίας το ολλανδικό δημόσιο ήταν ήδη ιδιοκτήτης από την πράξη της 3ης Οκτωβρίου 2008. Το Μέτρο Z έβγαλε την ABN AMRO N από τον ισολογισμό της FBN και δεν υπήρξε άλλος δυνητικός επενδυτής με τη δυνατότητα πραγματοποίησης συνεργιών τέτοιου μεγέθους και με τη θύληση να ενσωματώσει τέτοιες συνέργειες στην τιμή προσφοράς. Επομένως, το ολλανδικό δημόσιο αν ενεργούσε ως ιδιώτης επενδυτής στην οικονομία της αγοράς και επιχειρώντας να προβεί σε εξαγορά στη χαμηλότερη δυνατή τιμή, δεν θα συμπεριελάμβανε τέτοιες συνέργειες στην τιμή προσφοράς. Επιπλέον, ως δευτερεύον επιχείρημα, θα πρέπει να τονιστεί ότι η πράξη αποσκοπούσε κυρίως στη διατήρηση των λόγων κεφαλαίων-υποχρεώσεων της FBN πάνω από τα ελάχιστα απαιτούμενα όρια. Η κεφαλαιακή θέση της FBN ήταν πράγματι πολύ δυσχερής και η εταιρεία δεν ήταν σε θέση να προ-χρηματοδοτήσει η ίδια τη συγχώνευση. Σε ένα σενάριο χωρίς το Μέτρο Z, η FBN θα είχε αντιμετωπίσει οικονομικές δυσκολίες και θα ήταν αδύνατο να πραγματοποιήσει η ίδια τη συγχώνευση και τις συνδεδεμένες συνέργειες.

αποτέλεσμα του Μέτρου Υ2, το ολλανδικό δημόσιο απέκτησε οφειλές της FBN και έπειτα πλήρωσε την FBN για την ABN AMRO N με παραίτηση από εισπραχθέντα μέρους των οφειλών αυτών ονομαστικής αξίας 6,5 δισεκατ. ευρώ. Εφόσον τη δεδομένη στιγμή η διαπραγμάτευση των χρεωστικών τίτλων που εξέδιδαν άλλες τράπεζες πραγματοποιούνταν σε τιμή χαμηλότερη της ονομαστικής τους αξίας, η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ότι η αξία των χρεωστικών μέσων από τα οποία παραιτήθηκε το ολλανδικό δημόσιο ήταν χαμηλότερη από την ονομαστική τους αξία. Βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών αγοράς, η Επιτροπή θα μπορούσε να δεχτεί την εφαρμογή διόρθωσης της τάξης του [10 - 30] % που αντιστοιχεί σε [0,65 - 1,95] δισεκατ. ευρώ. Αυτό θα σήμαινε πραγματική τιμή πράξης ύψους [4,55 - 5,85] δισεκατ. ευρώ (6,5 δισεκατ. ευρώ μείον [0,65 - 1,95] δισεκατ. ευρώ), αντί του ποσού των 6,5 δισεκατ. ευρώ⁽¹⁰¹⁾.

(251) Το ποσό της ενίσχυσης στο Μέτρο Ζ θα ήταν, επομένως, η διαφορά μεταξύ του καταβληθέντος τιμήματος και της αγοραίας αξίας της ABN AMRO N. Θα κυμαίνονταν, επομένως, μεταξύ του ποσού των [0 - 2,75] δισεκατ. ευρώ ([4,55 - 5,85] δισεκατ. ευρώ μείον [3,1 - 5,1] δισεκατ. ευρώ) και του ποσού των [0,95 - 3,65] δισεκατ. ευρώ ([4,55 - 5,85] δισεκατ. ευρώ μείον [2,2 - 3,6] δισεκατ. ευρώ).

(252) Η Επιτροπή δεν θεωρεί βάσιμους τους ισχυρισμούς του ολλανδικού δημοσίου ότι η ορθότητα της αποτίμησής του, ύψους 6,5 δισεκατ. ευρώ, επιβεβαιώνεται πειστικά από την έγκριση των άλλων μελών της κοινοπραξίας και από την αναφορά [...]. Η καταβολή υπερβολικού τιμήματος για την ABN AMRO N δεν επηρέασε τα άλλα μέλη της κοινοπραξίας, γεγονός που σημαίνει ότι η έγκρισή τους σχετικά με την πώληση δεν συνιστά έγκριση της ίδιας της αποτίμησης. Επίσης, δεν υπάρχει ένδειξη ότι τα μέλη της κοινοπραξίας διενέργησαν τα ίδια νέα αποτίμηση. Η επιστολή [...] επίσης δεν αποτελεί έρεισμα για τον ισχυρισμό του ολλανδικού δημοσίου. [...] απλώς επαλήθευσε τη μεθοδολογία και τη διαδικασία, και η σύντομη έκθεσή του δεν μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη διενέργεια αποτίμησης. Η έκθεση [...] επίσης χρησιμοποίησε ως βάση το τίμημα που κατέβαλε το ολλανδικό δημόσιο για την FBN και την ABN AMRO N στις 3 Οκτωβρίου 2008. Όπως ειπώθηκε παραπάνω, η πράξη της 3ης Οκτωβρίου 2008 δεν συνιστά πράξη που βασίζεται στην αγορά. Μια πράξη που εμπεριέχει ενίσχυση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να παραγάγει αγοραία τιμή.

(253) Η έκθεση των εμπειρογνομόνων που εργάζονται για τους μετόχους της Fortis SA/NV επίσης δεν αποτελεί έρεισμα της υπόθεσης ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν κατέβαλε υπερβολικό τίμημα. Η έκθεση δεν αποτελεί παρά μια δευτερεύουσα ανάλυση των αποτιμήσεων και των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν στη διαδικασία και δεν αποτελεί διενέργεια νέας αποτίμησης. Επιπλέον, η έκθεση θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της. Οι μέτοχοι της Fortis SA/NV εξέφρασαν την ανησυχία ότι έλαβαν υπερβολικά χαμηλό τίμημα για τα περιουσιακά στοιχεία που εξαγόρασε

το ολλανδικό δημόσιο και η έκθεση εξετάζει κυρίως τον ισχυρισμό αυτόν, δηλαδή ότι το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε υπερβολικά χαμηλό τίμημα. Τέλος, θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι οι παράγραφοι στις οποίες παραπέμπει το ολλανδικό κράτος δεν αναφέρουν τίποτα μεμονωμένα για την ABN AMRO N, αλλά αναφέρονται στο πλήρες πακέτο των περιουσιακών στοιχείων που εξαγόρασε το ολλανδικό δημόσιο.

(254) Επομένως, θα πρέπει να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το Μέτρο Ζ συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της FBN καθώς παρέχει στην FBN κεφάλαια που της επιτρέπουν να παραμείνει στην αγορά. Το ποσό κρατικής ενίσχυσης έχει προσδιοριστεί ότι κυμαίνεται σε ένα εύρος τιμών μεταξύ [0 - 2,75] δισεκατ. ευρώ και [0,95 - 3,65] δισεκατ. ευρώ.

Μέτρο Α για την κάλυψη 1,7 δισεκατομμυρίου ευρώ του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z

(255) Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ήταν ευθύνη του ολλανδικού δημοσίου – και όχι της ABN AMRO N – να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z. Από την 3η Οκτωβρίου 2008, το ολλανδικό δημόσιο δεσμεύτηκε από τους όρους της ΣΜΚ. Συνεπώς, υποχρεώθηκε να υλοποιήσει το διαχωρισμό της ABN AMRO Holding υπό τους όρους της ΣΜΚ. Εφόσον η χρηματοπιστωτική εποπτική αρχή δεν επέτρεψε την έναρξη της διαδικασίας διαχωρισμού παρά μόνο αφού το κεφαλαιακό πρόβλημα της ABN AMRO Z είχε διευθετηθεί, το ολλανδικό δημόσιο και τα άλλα μέλη της κοινοπραξίας δεν είχαν άλλη επιλογή από το να καλύψουν το κεφαλαιακό έλλειμμα της ABN AMRO Z.

(256) Η ABN AMRO N ενήργησε απλώς ως ενδιάμεσος προκειμένου να δοθούν στην ABN AMRO Z, η οποία δεν πραγματοποιεί λειτουργικές δραστηριότητες, τα απαραίτητα κεφάλαια.

(257) Η Επιτροπή δεν ανακάλυψε στοιχεία έμμεσης ενίσχυσης στην ABN AMRO N. Οι διασαφηνίσεις που παρέιχε το ολλανδικό δημόσιο επιβεβαίωσαν ότι όλες οι ουσιαστικές οικονομικές συναλλαγές μεταξύ της ABN AMRO Z και της ABN AMRO N πραγματοποιήθηκαν σε συνθήκες αγοράς ή πριν την παρέμβαση του δημοσίου της 3ης Οκτωβρίου 2008.

(258) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 110, το CRI διατηρήθηκε μετά το διαχωρισμό της ABN AMRO II από την ABN AMRO Bank προκειμένου να καλυφθεί το προληπτικό περιθώριο ύψους 500 δισεκατ. ευρώ και τα έξοδα ενοποίησης ύψους 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ, ενώ μετρητά από μέσα MCS εισέρεαν στην ABN AMRO Z. Έτσι από την ημερομηνία διαχωρισμού της ABN AMRO II από την ABN AMRO Bank (και συγκεκριμένα από την 6η Φεβρουαρίου 2010) (μέχρι τη λήξη του CRI τον Οκτώβριο 2010), το CRI συνιστούσε κρατική ενίσχυση στην ABN AMRO II, ενώ το ποσό του 1,7 δισεκατομμυρίου ευρώ από μέσα MCS τα έσοδα των οποίων μεταβιβάστηκαν στην ABN AMRO Z έπαψε να αποτελεί ενίσχυση στην ABN AMRO N/ABN AMRO II κατά την ίδια ημερομηνία. Οι αλλαγές

⁽¹⁰¹⁾ Αρκετές τράπεζες εξαγόρασαν τις δικές τους δευτερεύουσες οφειλές με σημαντική έκπτωση στη διάρκεια της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης (η λεγόμενη «διαχείριση υποχρεώσεων»), με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να δημιουργήσουν βασικά κεφάλαια κατηγορίας 1 κατ' αναλογία της έκπτωσης.

αυτές επομένως δεν μεταβάλλουν ποσοτικά την ενίσχυση, αλλά μόνο τα μέσα με τα οποία η ενίσχυση παρασχέθηκε και τη διάρκειά της. Η εν λόγω αλλαγή στον τύπο δεν εγείρει κανένα ζήτημα που να πρέπει να εξεταστεί στο υπόλοιπο της παρούσας απόφασης.

- (259) Επομένως, θα πρέπει να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το Μέτρο Α δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Βάσει της CSA, η επίλυση των κεφαλαιακών ελλειμμάτων της ABN AMRO Z αποτελούσε συμβατική υποχρέωση του ολλανδικού δημοσίου ως διαδόχου της Fortis SA/NV. Επομένως, το μέτρο δεν συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα προς την ABN AMRO N και δεν την απαλλάσσει από κόστη που θα την επιβάρυναν συνήθως.

Μέτρο Β1 για παροχή 500 εκατ. ευρώ προς κάλυψη μέρους του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z

- (260) Εφόσον το CRI δεν ήταν επαρκές για την κάλυψη του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z, το ολλανδικό δημόσιο έπρεπε να εισφέρει επιπλέον κεφάλαιο μέσω MCS. Η συλλογιστική που διατυπώθηκε αναφορικά με το Μέτρο Α εφαρμόζεται επίσης και για το Μέτρο Β1.

- (261) Επομένως, θα πρέπει καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το Μέτρο Β1 δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς η χρηματοδότηση του κεφαλαιακού ελλείμματος της ABN AMRO Z αποτελούσε υποχρέωση του ολλανδικού δημοσίου βάσει της CSA και δεν παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στην ABN AMRO N.

Μέτρα Β2 και Β3: Ανακεφαλαιοποίηση για τη χρηματοδότηση των εξόδων διαχωρισμού

- (262) Το πλήρες ποσό του 1,08 δισεκατομμυρίου ευρώ (συγκεκριμένα τα Μέτρα Β2 και Β3 μαζί) περιλαμβάνει γενικά έξοδα διαχωρισμού ύψους 480 εκατ. ευρώ, έξοδα ύψους 90 εκατ. ευρώ για τη σύσταση υπηρεσίας χρηματαγοράς και κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας ύψους 500 εκατ. ευρώ. Είναι σημαντικό να γίνει η διάκριση μεταξύ του προληπτικού τόκου ύψους 500 εκατ. ευρώ και των άλλων εξόδων διαχωρισμού ύψους 580 εκατ. ευρώ.

- (263) Αναφορικά με τα άλλα έξοδα διαχωρισμού, η Επιτροπή δέχεται ότι η CSA υποχρέωσε το ολλανδικό δημόσιο να προβεί στο διαχωρισμό της ABN AMRO Holding σε τρία διακριτά μέρη, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της CSA. Με άλλα λόγια, τα έξοδα διαχωρισμού είναι απόρροια των συμβατικών βάσει CSA υποχρεώσεων του ολλανδικού δημοσίου ως διαδόχου της Fortis SA/NV. Σε καθαρή βάση, η κεφαλαιακή θέση της ABN AMRO N δεν θα βελτιωθεί από το μέτρο αυτό, καθώς το ολλανδικό δημόσιο εισφέρει κεφάλαιο το οποίο καταναλώνεται αμέσως από έξοδα διαχωρισμού.

- (264) Η συλλογιστική αυτή δεν ευσταθεί ωστόσο για το προληπτικό περιθώριο των 500 εκατ. ευρώ καθώς δεν υπήρχε συμβατική υποχρέωση του δημοσίου για την παροχή του. Εάν το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε παράσχει αυτή τη συνδρομή, η ABN AMRO N θα βρισκόταν σε χειρότερη οικονομική θέση και θα είχε υποχρεωθεί για παράδειγμα να μειώσει τα RWA της προκειμένου να αποδεσμεύσει κεφάλαια. Με άλλα λόγια, το προληπτικό περιθώριο συνιστά επιλεκτικό

πλεονέκτημα το οποίο βελτίωσε την ανταγωνιστική θέση της ABN AMRO N σε σύγκριση με ένα σενάριο στο οποίο το μέτρο δεν θα είχε υλοποιηθεί.

- (265) Επομένως, θα πρέπει να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι, παρόλο που τα γενικά έξοδα διαχωρισμού δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, το προληπτικό περιθώριο των 500 εκατ. ευρώ (που συγκεκριμένα αποτελεί τμήμα του Μέρους Β3) αντίθετα είναι. Παρέχει στην ABN AMRO N επιπλέον κεφάλαιο και συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα.

Μέτρο Β4: Ανακεφαλαιοποίηση για την κάλυψη του κεφαλαιακού ελλείμματος που συνδέεται με την εκποίηση της New HBU και το Μέτρο Β5: Ανακεφαλαιοποίηση για την κάλυψη των εξόδων ενοποίησης

- (266) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν υπήρχε συμβατική ή οικονομική υποχρέωση για τη συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N όταν το ολλανδικό δημόσιο εξαγόρασε τις εταιρείες αυτές. Το τμήμα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων της ABN AMRO N είχε πράγματι ενσωματωθεί εντός της Fortis Bank SA/NV, αλλά το εν λόγω τμήμα δεν αποτελεί υποχρεωτική επιχειρηματική δραστηριότητα για τις τράπεζες καθώς πολλές άλλες τράπεζες αντλούν τα προϊόντα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων από ειδικευμένους εξωτερικούς παρόχους. Ήταν το ίδιο το ολλανδικό δημόσιο που αποφάσισε στις 21 Νοεμβρίου 2008 τη συγχώνευση της ABN AMRO N και της FBN καθώς προτίμησε την επιλογή αυτή από άλλες εναλλακτικές αναδιάρθρωσης όπως μια μεμονωμένη στρατηγική για τις δύο τράπεζες, τη γρήγορη πώληση της μιας ή και των δύο εταιρειών ή τη γρήγορη πώληση κύριων θυγατρικών.

- (267) Η FBN και η ABN AMRO N δεν ήταν σε θέση να καταβάλλουν οι ίδιες τα έξοδα ενοποίησης της συγχώνευσης. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ολλανδικό δημόσιο υποστήριξε δημόσια τη συγχώνευση δηλώνοντας ότι «οι δύο τράπεζες μαζί είναι πιο δυνατές από ότι μόνες τους»⁽¹⁰²⁾. Η συγχώνευση αναμένεται πράγματι να δημιουργήσει σημαντικά πλεονεκτήματα υπό τη μορφή συνεργιών (εκτιμώμενο όφελος 1,1 δισεκατ. ευρώ προ φόρων ετησίως) και να οδηγήσει σε ισχυρότερη ανταγωνιστική θέση (για παράδειγμα, υψηλότερα μερίδια αγοράς, καλύτερη χρηματοδοτική βάση κ.λπ.)

- (268) Για να εωφεληθούν από τη συγχώνευση, η FBN και η ABN AMRO N χρειάστηκε να υποστούν διάφορα έξοδα (και συγκεκριμένα, έξοδα που αφορούν την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων για τη συγχώνευση και έξοδα ενοποίησης). Το ολλανδικό δημόσιο κατέβαλε τα εν λόγω έξοδα μέσω ανακεφαλαιοποίησης (σε μια περίοδο όπου η εξεύρεση κεφαλαίων ήταν ακόμη δύσκολη), ενώ η FBN και η ABN AMRO N αποκόμιζαν όλα τα οφέλη. Επομένως, η συγχώνευση παρέχει ξεκάθαρο πλεονέκτημα στην FBN και στην ABN AMRO N.

⁽¹⁰²⁾ «Οι τράπεζες μαζί είναι πιο δυνατές από ότι μόνες τους. Οι τράπεζες έχουν θετικά στοιχεία που λειτουργούν ιδιαίτερα συμπληρωματικά. Η ABN AMRO διαθέτει καλές υπηρεσίες λιανικής τραπεζικής και τραπεζικής MME και η Fortis διαθέτει καλά στοιχεία εσωτερικής επενδυτικής. Καθώς η Fortis SA/NV δεν υφίσταται πλέον, και οι δύο τράπεζες έπρεπε να πραγματοποιήσουν νέες επενδύσεις. Οι επενδύσεις αυτές έχουν καλύτερη έκβαση εάν πραγματοποιηθούν μία φορά και όχι δύο». (πρωτότυπο κείμενο στην ολλανδική γλώσσα, μετάφραση από την Επιτροπή) (πηγή: «Vragen over de ingeslagen richting voor de bedrijven en de besluitvorming daartoe, het beloningsbeleid en de toekomstige rol van de Staat in deze bedrijven», δελτίο τύπου για την επεξήγηση της απόφασης του ολλανδικού δημοσίου της 21ης Νοεμβρίου 2008 να προβεί στη συγχώνευση της FBN και της ABN AMRO N).

(269) Σύμφωνα με το ολλανδικό δημόσιο, η συγχώνευση παρουσιάζει θετική καθαρή παρούσα αξία ⁽¹⁰³⁾. Ωστόσο, όπως ήδη αναλύθηκε εκτενώς στις αιτιολογικές σκέψεις 235 έως 242, τα Μέτρα B4 και B5 ακολουθούν άλλα μέτρα κρατικής ενίσχυσης και αποτελούν τμήμα ενός ευρύτερου σχεδίου αναδιάρθρωσης, και επομένως η αρχή του ιδιώτη επενδυτή σε συνθήκες οικονομίας της αγοράς δεν ισχύει.

(270) Επομένως, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι τα Μέτρα B4 και B5 συνιστούν πράγματι κρατική ενίσχυση ύψους 300 εκατ. ευρώ και 1,2 δισεκατομμυρίου ευρώ αντίστοιχα. Παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην FBN και στην ABN AMRO N μέσω της εισφοράς κεφαλαίων.

Μέτρο Γ: ανακεφαλαιοποίηση της FBN

(271) Το Μέτρο Γ παρέχει κεφάλαια στην FBN, επιτρέποντάς της με τον τρόπο αυτόν να συμμορφωθεί με τις ελάχιστες κανονιστικές απαιτήσεις της εποπτικής αρχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Εάν το ολλανδικό δημόσιο δεν είχε μετατρέψει τα κεφάλαια κατηγορίας 2 που είχε υπό την κατοχή του σε κεφάλαια κατηγορίας 1, η FBN θα έπρεπε να διακόψει τις δραστηριότητές της ή αλλιώς να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις, όπως τη μείωση των RWA της προκειμένου να αποδεσμεύσει κεφάλαια κατηγορίας 1. Χάρη στο μέτρο αυτό, η FBN κατέληξε με περισσότερα κεφάλαια και σε ισχυρότερη ανταγωνιστική θέση σε σύγκριση με ένα σενάριο που δεν θα προέβλεπε κρατική ενίσχυση.

(272) Το ολλανδικό δημόσιο μετέτρεψε χρεόγραφα κατηγορίας 2 με ονομαστική αξία 1,35 δισεκατ. ευρώ σε ίσης αξίας κεφάλαια κατηγορίας 1. Η μετατροπή αυτή παρήγαγε τις ίδιες ταμειακές ροές συγκριτικά με ένα σενάριο στο οποίο η FBN θα επαναγόραζε τα μέσα κατηγορίας 2 ιδιοκτησίας του δημοσίου σε τιμή ίση με τη λογιστική τους αξία, με ακόλουθη αύξηση κεφαλαίων κατά το ίδιο ποσό. Κατ' αναλογία με την αιτιολογική σκέψη 250, η Επιτροπή θα μπορούσε να αποδεχτεί ότι η αγοραία αξία των χρεογράφων από τα οποία παραιτήθηκε το ολλανδικό δημόσιο ήταν κατώτερη της ονομαστικής τους αξίας. Λαμβάνοντας υπόψη τις μειώσεις τιμών παρόμοιων μέσων από ομότιμες τράπεζες, μια μείωση ύψους [135 - 405] εκατ. ευρώ (ή [10 - 30] %) είναι δικαιολογημένη. Με άλλα λόγια, η FBN πλήρωσε έμμεσα [135 - 405] εκατ. ευρώ παραπάνω στο ολλανδικό δημόσιο επαναγοράζοντας σιωπηρώς τα χρεόγραφα στην ονομαστική τους τιμή. Το ποσό της ενίσχυσης επομένως ανέρχεται στο ποσό του [0,945 - 1,215] δισεκατομμυρίου ευρώ, αντί για το ποσό του 1,35 δισεκατομμυρίου ευρώ.

(273) Ο ισχυρισμός του ολλανδικού δημοσίου ότι το μέτρο είναι σύμφωνο με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Το μέτρο ακολουθεί άλλα μέτρα που επιμολύνονται από την κρατική ενίσχυση όπως επεξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 235 ως 242, με αποτέλεσμα να μην ισχύει η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς.

(274) Επομένως, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι το Μέτρο Γ συνιστά κρατική βοήθεια ύψους [0,945 - 1,215] δισεκατομμυρίου ευρώ καθώς παρέχει στην FBN πλεονέκτημα υπό τη μορφή επιπλέον κεφαλαίων.

⁽¹⁰³⁾ Έκθεση του ολλανδικού ελεγκτικού συνεδρίου διατυπώνει παρατηρήσεις σχετικά με τους υπολογισμούς του δημοσίου (βλέπε σύνδεσμο: http://www.rekenkamer.nl/Actueel/Onderzoeksrapporten/Bronnen/2009/12/Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy/Rapport_Verkoop_onderdelen_ABN_AMRO_als_EC_remedy).

Μέτρο Δ: Καταβολή μετρητών στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας

(275) Αναφορικά με τις πληρωμές στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι πληρωμές αποτελούν πράγματι μέρος των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τη CSA. Τα μέλη της κοινοπραξίας είχαν προβλέψει ότι θα παρουσιάζονταν αναπάντεχα προβλήματα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαχωρισμού και η CSA περιγράφει τις διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθηθούν για τη διευθέτηση των προβλημάτων αυτών. Η Επιτροπή δεν βρήκε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι πληρωμές που κατέβαλε το ολλανδικό δημόσιο στα άλλα μέλη της κοινοπραξίας είχαν ως αποτέλεσμα την επιπλέον μεταβίβαση καθαρών περιουσιακών στοιχείων στην ABN AMRO N ή οποιοδήποτε άλλο πλεονέκτημα για την εταιρεία.

(276) Επομένως, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι το Μέτρο Δ δεν συνιστά κρατική ενίσχυση καθώς το Μέτρο Δ αποτελούσε υποχρέωση του δημοσίου βάσει της CSA και όχι υποχρέωση της ABN AMRO N. Το Μέτρο δεν συνεπαγόταν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην ABN AMRO N.

Μέτρο Ε: Κρατική εγγύηση των οφειλών για τη διευθέτηση των σύνθετων υποχρεώσεων

(277) Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι σύνθετες υποχρεώσεις συνδέονται σε μεγάλο ποσοστό στο συγκεκριμένο πλαίσιο του διαχωρισμού της ABN AMRO N από τη μητρική της εταιρεία ABN AMRO Bank (νυν RBS NV). Σύμφωνα με το ολλανδικό εταιρικό δίκαιο, η Deutsche Bank υπό την ιδιότητά της ως αγοράστριας της New HBU παραμένει υπεύθυνη για τις οφειλές της ABN AMRO Bank σε περίπτωση που αυτή δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της. Επομένως, η Deutsche Bank επιθυμεί να αποζημιωθεί για τον κίνδυνο που διατρέχει έναντι της ABN AMRO Bank. Εάν η ABN AMRO N δεν είχε διαχωριστεί από την ABN AMRO Bank, οι εν λόγω σύνθετες υποχρεώσεις μεταξύ της New HBU και της ABN AMRO Bank δεν θα υφίσταντο. Το ολλανδικό δημόσιο επομένως παρέχει εγγύηση σε σύνθετη υποχρέωση η οποία υφίσταται αποκλειστικά εξαιτίας του διαχωρισμού της ABN AMRO N. Το ολλανδικό δημόσιο δεν παρέχει εγγύηση για τη σύνθετη υποχρέωση μεταξύ της New HBU και της ABN AMRO N.

(278) Επομένως, θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι μπορεί να γίνει δεκτό ότι το Μέτρο Ε δεν συνιστά κρατική ενίσχυση καθώς ο διαχωρισμός της ABN AMRO N από την ABN AMRO Bank αποτελεί υποχρέωση του ολλανδικού δημοσίου βάσει της CSA.

6.1.4. Ποσοτικοποίηση της κρατικής ενίσχυσης

(279) Ο όμιλος ABN AMRO (ή FBN και ABN AMRO N πριν τη συγχώνευση) επωφελήθηκαν από την ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης, το ύψος της οποίας τοποθετείται σε εύρος τιμών μεταξύ 4,2 και 5,45 δισεκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό με εύρος τιμών 2,75 %-3,5 % συγκρινόμενο με τα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού του ομίλου ABN AMRO.

- (280) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η FBN επωφελήθηκε επίσης από ένα πολύ σημαντικό ποσό ενίσχυσης ρευστότητας, τόσο σε σχετικούς και σε απόλυτους όρους.

Πίνακας 5

Κρατική ενίσχυση: Περιληπτικός πίνακας ενίσχυσης ανακεφαλαιοποίησης και ενίσχυσης ρευστότητας*Ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης*

(όλες οι τιμές δίνονται σε δισεκατ. ευρώ)	Ελάχιστη κρατική ενίσχυση	Μέγιστη κρατική ενίσχυση	RWA της συνδυασμένης οντότητας FBN-ABN AMRO N	ελάχιστο % RWA	μέγιστο % RWA
Μέτρο Ζ: Το ολλανδικό δημόσιο εξαγοράζει ΑΑ από την FBN	[0 - 2,75]	[0,95 - 3,65]	162,6 ⁽¹⁾	[0 - 1,7] %	[0,6 - 2,25] %
Μέτρο Β3: Έξοδα διαχωρισμού (προληπτικό περιθώριο)	0,5	0,5	149,5 ⁽²⁾	0,33 %	0,33 %
Μέτρο Β4: Κεφαλαιακό έλλειμμα σχετικό με την πώληση της HBU	0,3	0,3	149,5	0,20 %	0,20 %
Μέτρο Β5: Έξοδα ενοποίησης	1,2	1,2	149,5	0,80 %	0,80 %
Μέτρο Γ: Μετατροπή κεφαλαίων Κατηγορία 2 ==> Κατηγορία 1	[0,945 - 1,215]	[0,945 - 1,215]	149,5	[0,63 - 0,82] %	[0,63 - 0,82] %
Συνολική ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης	4,2	5,45		2,75 %	3,5 %

Χρηματοδότηση/Ενίσχυση ρευστότητας

Μέτρο Υ1: Βραχυπρόθεσμη διευκόλυνση ρευστότητας	45				
Μέτρο Υ2: Μακροπρόθεσμα δάνεια	7,9				
Έκδοση νέου εγγυημένου χρεογράφου βάσει του ολλανδικού προγράμματος εγγύησης καταθέσεων	18,8				
Συνολική χρηματοδότηση/ενίσχυση ρευστότητας	71,7 (ή 52,9 μετά από εφαρμογή διόρθωσης για διπλές εγγραφές) ⁽³⁾				

⁽¹⁾ Συνδυασμένα RWA των δύο οντοτήτων (συγκεκριμένα της FBN και της ABN AMRO N) στα τέλη του 2008.

⁽²⁾ Συνδυασμένα RWA των δύο οντοτήτων (συγκεκριμένα της FBN και της ABN AMRO N) στα τέλη του 2009.

⁽³⁾ Η εγγυημένη από το κράτος οφειλή χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή της χρηματοδότησης που αντίβηκε στα πλαίσια της βραχυπρόθεσμης διευκόλυνσης ρευστότητας ύψους 45 δισεκατ. ευρώ. Με άλλα λόγια, τα δύο αυτά μέτρα δεν εφαρμόστηκαν την ίδια χρονική περίοδο, αλλά το ένα μετά το άλλο. Η διόρθωση διπλών εγγραφών λαμβάνει αυτό το στοιχείο υπόψη.

6.2. Συμβατότητα των διαφόρων μέτρων ενίσχυσης

- (281) Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να κηρύξει συμβιβασίμες με την εσωτερική αγορά ενισχύσεις που προορίζονται για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους. Αναφορικά με την ολλανδική οικονομία, ο κίνδυνος σοβαρών διαταραχών επιβεβαιώθηκε από τις διάφορες εγκρίσεις της Επιτροπής για τα μέτρα που υιοθέτησαν οι ολλανδικές αρχές με σκοπό την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης όπως το πρόγραμμα εγγύησης καταθέσεων.

- (282) Είναι ωστόσο σημαντικό, στο θέμα αυτό, να επισημάνουμε ότι το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο τόνισε ότι το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης θα πρέπει να εφαρμόζεται περιοριστικά⁽¹⁰⁴⁾, έτσι ώστε ο αντίκτυπος της οικονομικής διαταραχής θα πρέπει να γίνεται αισθητός σε επίπεδο του κράτους μέλους στο σύνολό του και όχι απλά σε περιφερειακό επίπεδο. Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι ABN AMRO N και FBN είναι κορυφαίες ολλανδικές τράπεζες με εθνικής εμβέλειας δίκτυο υποκαταστημάτων και θέση στην κορυφή της αγοράς σε ευρύ φάσμα τμημάτων στην ολλανδική αγορά λιανικής τραπεζικής και τραπεζικής ΜΜΕ. Στο πλαίσιο των ποικίλων αβεβαιοτήτων που περιβάλλουν την ανάκαμψη από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, η παύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων των τραπεζών αυτών θα δημιουργούσε σοβαρή διαταραχή για την ολλανδική οικονομία και επομένως η κρατική ενίσχυση της ολλανδικής κυβέρνησης μπορεί να εκτιμηθεί ότι εντάσσεται στο άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης.
- (283) Η Επιτροπή διατύπωσε περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη συμβατότητα συγκεκριμένων μέτρων στην τραπεζική της ανακοίνωση, στην ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση και στην ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, και σχετικά με την απαιτούμενη αναδιάρθρωση στην ανακοίνωση αναδιάρθρωσης.
- (284) Τα μεμονωμένα μέτρα θα πρέπει να εξεταστούν εκ νέου με αντιπαραβολή έναντι των σχετικών ανακοινώσεων της Επιτροπής. Το μέσο της κεφαλαιακής αρωγής δεν καλύπτει απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και αποτελεί ένα *de facto* υποκατάστατο ενός μέτρου ανακεφαλαιοποίησης. Οι γενικές αρχές που διέπουν την ανακοίνωση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει ωστόσο να ισχύουν και για το μέσο της κεφαλαιακής αρωγής ώστε να είναι εναρμονισμένο με την εσωτερική αγορά. Προκειμένου να διατηρήσει ισότιμες συνθήκες ανταγωνισμού, η Επιτροπή χρειάστηκε να ελέγξει το ενδεχόμενο το CRI να χρησιμοποιήθηκε για τη μετακύλιση των αναμενόμενων ζημιών χαρτοφυλακίου στο δημόσιο. Το Μέτρο Α θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει επαρκή κίνητρα εξόδου και σε περίπτωση επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης, η ABN AMRO N θα έπρεπε και πάλι να υποστεί κάποια ζημία μέσω κάθετου μεριδίου. Τα μέτρα ενίσχυσης ρευστότητας (Μέτρα Y1 και Y2) θα πρέπει να αξιολογούνται κατ' αντιπαραβολή με την τραπεζική ανακοίνωση και τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης (και συγκεκριμένα τα Μέτρα Z, B4 και B5 καθώς και το προληπτικό περιθώριο των 500 εκατ. ευρώ το οποίο αποτελούσε μέρος των Μέτρων B3 και Γ) κατ' αντιπαραβολή με την ανακοίνωση ανακεφαλαιοποίησης.
- 6.2.1. Συμβατότητα των Μέτρων Y1 και Y2 σύμφωνα με την τραπεζική ανακοίνωση
- (285) Προκειμένου να είναι εναρμονισμένα με την τραπεζική ανακοίνωση, τα Μέτρα Y1 και Y2 θα πρέπει να είναι καλά στοχοθετημένα, αναλογικά και σχεδιασμένα έτσι ώστε να αποφεύγονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- (286) Η Επιτροπή επαναλαμβάνει το συμπέρασμα της αιτιολογικής σκέψης 51 της απόφασης της 8ης Απριλίου 2009 ότι το μέτρο για τη διακοπή όλων των δεσμών μεταξύ της FBN και της μητρικής της εταιρείας Fortis SA/NV που αντιμετώπιζε προβλήματα ρευστότητας ήταν απαραίτητο για την προστασία της FBN από τις τότε έντονες δυσκολίες που αντιμετώπιζε η μητρική της εταιρεία. Επομένως, τα μέτρα μπορούν να θεωρηθούν καλά στοχοθετημένα προκειμένου να επιτευχθεί η διάσωση της FBN.
- (287) Τα μέτρα Y1 και Y2 θα πρέπει επίσης να είναι αναλογικά και να μην προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Στο θέμα αυτό, η Επιτροπή βλέπει ευνοϊκά το σύστημα τιμολόγησης που έχει αναπτύξει το ολλανδικό δημόσιο, το οποίο αποσκοπούσε στη δημιουργία ισότιμων συνθηκών ανταγωνισμού με το πρόγραμμα εγγύησης καταθέσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 169). Αναφορικά με τα προγράμματα εγγύησης καταθέσεων, η Επιτροπή συστηματικά ζητά από τα κράτη μέλη να χρεώνουν ασφαλιστρο τουλάχιστον 50 μονάδων βάσης για εγγυήσεις μεγαλύτερες των τριών μηνών (και όχι μεγαλύτερες των 12 μηνών). Η Επιτροπή εκτιμά ότι το ολλανδικό δημόσιο δεν επέβαλε με συνέπεια επιτόκιο Euribor + 50 μονάδες βάσης για δάνεια διάρκειας άνω των τριών μηνών. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί να κηρύξει το Μέτρο Y1 συμβατό με την εσωτερική αγορά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιείται διορθωτική πληρωμή ύψους 18,2 εκατ. ευρώ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα δάνεια με διάρκεια μεγαλύτερη των τριών μηνών έχουν πράγματι επιτόκιο Euribor + 50 μονάδες βάσης. Η Επιτροπή σημειώνει ως θετικό το γεγονός ότι όλες οι διευκολύνσεις ρευστότητας αποπληρώθηκαν και έληξαν τον Ιούνιο 2009.
- (288) Αναφορικά με το Μέτρο Y2, η Επιτροπή παρατηρεί ότι εφόσον το ολλανδικό δημόσιο δεν μετέβαλε το επιτόκιο και τη διάρκεια των δανείων, η FBN επωφελήθηκε από σχετικά φτηνά δάνεια, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί να κηρύξει το μέτρο συμβατό με την τραπεζική ανακοίνωση μόνο εάν όλες οι προϋποθέσεις που ορίζονται ακολούθως στην παρούσα απόφαση και συγκεκριμένα τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού εφαρμόζονται σωστά.
- 6.2.2. Συμβατότητα των Μέτρων Z, B3 (συγκεκριμένα 500 εκατ. ευρώ), B4 και B5 και Γ σύμφωνα με την ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση
- (289) Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα εν λόγω μέτρα εφαρμόστηκαν με σκοπό την αντιμετώπιση μιας πραγματικής ανάγκης και ότι αποτελούσαν τα ελάχιστα δυνατά μέτρα που απαιτούνταν για την πλήρη αποκατάσταση της βιωσιμότητας των εν λόγω εταιρειών.
- (290) Αναφορικά με την έντοκη πληρωμή των δανείων, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το δημόσιο ήταν ήδη κάτοχος του 100 % των κοινών μετοχών της FBN (και εμμέσως του 100 % της ABN AMRO N). Όλα αυτά τα μέτρα ήταν απαραίτητα για τη διατήρηση της αξίας αυτών των μετοχών.
- (291) Ο όμιλος ABN AMRO Group θα πραγματοποιήσει απόδοση ιδίων κεφαλαίων περίπου της τάξης του [...] % το 2013, γεγονός που αποτελεί ένδειξη ότι χάρη σε όλες τις παρεμβάσεις του δημοσίου έχει δημιουργηθεί μια βιώσιμη και επικερδής οντότητα.

⁽¹⁰⁴⁾ Βλέπε συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-132/96 και T-143/96 *Freistaat Sachsen και Volkswagen AG κατά Επιτροπής* Συλλογή 1999, σ. II-3663, παράγραφος 167.

(292) Όλες οι διαθέσιμες αποτιμήσεις του ομίλου ABN AMRO Group είναι σημαντικά υψηλότερες από το ποσό της ενίσχυσης στα μέτρα Z, B3, B4, B5 και Γ (και συγκεκριμένα μεταξύ του ποσού των 4,2 δισεκατ. ευρώ και του ποσού των 5,45 δισεκατ. ευρώ). Επομένως το δημόσιο θα λάβει ικανοποιητική αποζημίωση για την ενίσχυση που χορήγησε στην ABN AMRO N και την FBN ⁽¹⁰⁵⁾.

(293) Υπό το φως των παραπάνω, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα Μέτρα Z, B3, B4, B5 και Γ είναι συμβατά με την ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση εφόσον οι προϋποθέσεις που ορίζονται ακολούθως στην παρούσα απόφαση εφαρμόζονται με ορθό τρόπο.

6.2.3. Συμβατότητα του μέσου κεφαλαιακής αρωγής με τις αρχές που διατυπώνονται στην ανακοίνωση για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία

(294) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το μέσο κεφαλαιακής αρωγής που εφάρμοσε το ολλανδικό δημόσιο διαφέρει από τα παραδοσιακά μέσα για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε άλλες περιπτώσεις. Ενώ άλλα μέτρα για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία είχαν στόχο την απαλλαγή των τραπεζών από απομειωμένα στοιχεία, το χαρτοφυλάκιο το οποίο προστάτευσε το CRI είναι ένα παραδοσιακό ολλανδικό χαρτοφυλάκιο ενυπόθηκων δανείων την απόδοση του οποίου ούτε η ABN AMRO N ούτε εξωτερικοί εμπειρογνώμονες ανέμεναν να επιδεινωθεί σε σημαντικό βαθμό.

(295) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι μια παραδοσιακή ανακεφαλαιοποίηση σε επίπεδο ABN AMRO N δεν ήταν πρόσφορη για το ολλανδικό δημόσιο, καθώς τη δεδομένη χρονική στιγμή δεν ήταν διακριτή νομική οντότητα και το ολλανδικό δημόσιο δεν θα ήταν σε θέση να διαχωρίσει τις κεφαλαιακές εισφορές του, γεγονός που θα επέφερε αρνητικές συνέπειες, ιδιαίτερα σε σενάρια οικονομικής δυσχέρειας. Επιπλέον, η εφαρμογή ιδιωτικών μέσων κεφαλαιακής αρωγής δεν ήταν εφικτή δεδομένου του μεγέθους της πράξης και τις πολυπλοκότητες που σχετίζονται με το διαχωρισμό της ABN AMRO Bank NV, της μητρικής εταιρείας των ABN AMRO N και ABN AMRO Z.

(296) Δεδομένων των συγκεκριμένων συνθηκών, η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ότι το CRI αποτελεί εναλλακτική σε μια παραδοσιακή αύξηση κεφαλαίου αντί για την προστασία από τοξικά περιουσιακά στοιχεία και επομένως είναι μέτρο απαραίτητο και κατάλληλο στοχοθετημένο για τη διευθέτηση του συγκεκριμένου κεφαλαιακού προβλήματος της ABN AMRO Z.

(297) Παρά το γεγονός ότι το μέτρο αποτελεί κυρίως ένα υποκατάστατο μέτρο ανακεφαλαιοποίησης, θα πρέπει να είναι εναρμονισμένο με άλλα προγράμματα κεφαλαιακής αρωγής, προστατεύοντας έτσι την εσωτερική αγορά όπως επεξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 284.

(298) Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ολλανδικό δημόσιο παρέιχε επαρκείς αποδείξεις για να καταδείξει ότι η αποτίμηση ήταν τέτοια που η ABN AMRO N ή ο νόμιμος

διάδοχος της θα επωμιστεί τις αναμενόμενες ζημιές. Δεδομένα αγοράς (και ιδίως εκθέσεις αξιολόγησης), ιστορικά δεδομένα και πρόσφατα στοιχεία από την ABN AMRO N δείχνουν ότι το ετήσιο τμήμα πρώτων ζημιών 20 μονάδων βάσης θα επαρκούσε για την κάλυψη των αναμενόμενων ζημιών.

(299) Η αποζημίωση που καταβάλει η ABN AMRO N δεν είναι κατώτερη από αυτήν που απαιτείται στην ανακοίνωση για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και στην ανακοίνωση για την ανακεφαλαιοποίηση. Η αποζημίωση συνεπάγεται ότι η ABN AMRO N θα καταβάλει πληρωμή ύψους 10 % επί του κεφαλαίου που εισφέρεται από την πράξη ως αποτέλεσμα μείωσης των RWA. Το επιτόκιο αυτό είναι πιο ευνοϊκό σε σύγκριση με τα ελάχιστα επιτόκια που παρατίθενται στο σημείο (27) της ανακοίνωσης για την ανακεφαλαιοποίηση. Δεδομένης της σχετικά υψηλής αποζημίωσης, το κάθετο μερίδιο του 5 % και οι μηχανισμοί ανάκτησης κεφαλαίων μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι σύμφωνα με το σημείο (24) και την υποσημείωση 15 της ανακοίνωσης για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία.

(300) Το Μέτρο Α περιέχει επίσης επαρκή κίνητρα εξόδου. Τα δικαιώματα αγοράς που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 107 αποτελούν ένδειξη ότι είναι εύκολο για την ABN AMRO N (ή πλέον για τον όμιλο ABN AMRO Group) να σταματήσει το μέτρο. Επιπλέον, η φύση της τιμολόγησης είναι τέτοια που το μέτρο γίνεται πιο ακριβό με το πέρασμα του χρόνου. Οι συμβατικοί όροι συνεπάγονται ότι η τιμολόγηση δεν αναπροσαρμόστηκε όταν ο όμιλος ABN AMRO Group άρχισε να υπολογίζει τις κεφαλαιακές του απαιτήσεις βάσει της Βασιλείας II. Αυτή η έλλειψη αναπροσαρμογής θα μειώσει το αποτέλεσμα της κεφαλαιακής αρωγής του μέτρου ενώ η αμοιβή της εγγύησης δεν θα μειωθεί. Επιπλέον, το τμήμα πρώτων ζημιών υπολογίζεται ως ποσοστό της αρχικής αξίας χαρτοφυλακίου, έτσι ώστε το τμήμα πρώτων ζημιών του υπολοίπου ποσού του χαρτοφυλακίου (συγκεκριμένα η αρχική αξία του χαρτοφυλακίου μετά από εφαρμογή διόρθωσης για, μεταξύ άλλων, αποπληρωμές) θα σημειώσει σταδιακή αύξηση.

(301) Δεδομένων των χαρακτηριστικών του CRI και του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 και του επικαιροποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 όπως περιγράφεται στον τίτλο 2.3. της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Μέτρο Α είναι συμβατό με τις γενικές αρχές του μέτρου για τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς όπως διατυπώνονται στην αιτιολογική σκέψη 284.

(302) Το γεγονός ότι ο όμιλος ABN AMRO Group ανακάλεσε το CRI σε μικρό χρονικό διάστημα μετά την υλοποίηση των απαιτήσεων της Βασιλείας II επιβεβαιώνει εκ των υστέρων την ανάλυση που πραγματοποιείται στις αιτιολογικές σκέψεις 294 ως 301.

6.3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης και του σχεδίου αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 και του επικαιροποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 βάσει της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση

(303) Δεδομένου του ποσού και του πεδίου εφαρμογής της ενίσχυσης όπως περιγράφεται στις προηγούμενες παραγράφους και ιδίως του γεγονότος ότι η ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης υπερβαίνει το 2 % των RWA, η Επιτροπή πιστεύει ότι απαιτείται σε βάθος αναδιάρθρωση, σύμφωνα με το σημείο (4) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση.

⁽¹⁰⁵⁾ Η αποτίμηση αυτή δεν συνεπάγεται ότι το δημόσιο θα κερδίσει επίσης αποζημίωση για τα ποσά που καταβλήθηκαν στις 3 Οκτωβρίου 2008 για την εξαγορά της FBN και της ABN AMRO N, τα οποία δεν λογαριάζονται ως ενίσχυση στην παρούσα απόφαση.

6.3.1. Βιωσιμότητα

- (304) Ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να καταδεικνύει ότι η στρατηγική της τράπεζας βασίζεται σε μια συνεκτική προσέγγιση και ότι η τράπεζα έχει αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της και δεν στηρίζεται πλέον στην κρατική στήριξη.
- (305) Όπως διαπιστώθηκε ήδη στην απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2010, τα επιχειρηματικά μοντέλα των FBN και ABN AMRO N δεν βασίζονταν σε υπερβολική ανάληψη κινδύνου ούτε σε μη βιώσιμες πρακτικές δανεισμού. Οι δύο οντότητες βρισκόνταν, ωστόσο, σε δυσχερή θέση και χωρίς τα κατάλληλα μέσα για να ανταπεξέλθουν σε ορισμένα βασικά πεδία λόγω του διαχωρισμού από τους αντίστοιχους μητρικούς τους ομίλους. Μετά τη διάλυση της μητρικής της εταιρείας, η ABN AMRO N είχε ανεπαρκή πρόσβαση σε μεγαλύτερες εταιρείες, δεν διέθετε πλέον διεθνές δίκτυο και παρουσίαζε σημαντικές ελλείψεις σε προϊόντα και δυνατότητες πληροφορικής. Η FBN επίσης επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από το διαχωρισμό της από τη μητρική της εταιρεία και η χρηματοδότηση της εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τις αγορές χονδρικής. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του ομίλου ABN AMRO Group του Δεκεμβρίου 2009 (καθώς επίσης και το επικαιροποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του 2010) δείχνει ότι η ενοποίηση της ABN AMRO N και της FBN μειώνει ουσιαστικά τις αδυναμίες κάθε μιας από τις μεμονωμένες οντότητες. Ο συνδυασμός των δυνάμεων της FBN και της ABN AMRO N συντέλεσε στην απομάκρυνση μέρους αυτών των προβληματισμών. Η ισχυρή παρουσία της ABN AMRO N στη λιανική και ιδιωτική τραπεζική παρουσίαζε υψηλό ποσοστό καταθέσεων, συντελώντας έτσι στη δημιουργία καλύτερου προφίλ χρηματοδότησης για τον ενοποιημένο όμιλο, καθώς η FBN επέλυσε μέρος του προβλήματος έλλειψης διεθνούς δικτύου που αντιμετώπιζε η ABN AMRO N και οι δύο όμιλοι μαζί ήταν σε καλύτερη θέση να επιλύσουν, για παράδειγμα, προβλήματα πληροφορικής (και συγκεκριμένα δεν χρειάστηκε να αναπτύξουν από την αρχή δύο ξεχωριστές πλατφόρμες πληροφοριακών συστημάτων και άλλα εργαλεία υποστήριξης).
- (306) Οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις δείχνουν ότι στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης η συνδυασμένη οντότητα θα πρέπει να είναι σε θέση να καλύψει τα έξοδά της και να πραγματοποιήσει μια κατάλληλη απόδοση ιδίων κεφαλαίων της τάξης του [...] %. Ακόμα και σε ένα σενάριο έντασης, η εταιρεία θα συνεχίσει να πραγματοποιεί κέρδη, ενώ οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας θα παραμένουν πάνω από τα ελάχιστα κανονιστικά όρια. Έτσι, το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας της εταιρείας φαίνεται ότι είναι επαρκές – μετά τις επανειλημμένες παρεμβάσεις του δημοσίου – για να αντέξει μελλοντικές δυσχερείς συγκυρίες χωρίς να χρειαστεί να στραφεί ξανά στο κράτος.
- (307) Όπως έδειξαν τα στοιχεία του δεύτερου εξαμήνου του 2008 και του πρώτου εξαμήνου του 2009, η πραγματοποίηση επαρκώς υψηλών καθαρών εισοδημάτων από τόκους είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία μιας πλήρως βιώσιμης εταιρείας. Επομένως, το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 και το επικαιροποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 μπορούν να κηρυχθούν συμβατά με τις απαιτήσεις βιωσιμότητας της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση μόνο υπό την προϋπόθεση ότι ο όμιλος ABN

AMRO Group θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να πραγματοποιήσει τα επικαιροποιημένα καθαρά έσοδα από τόκους που ορίζει το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει να υποβάλλει τακτικά αναφορές σχετικά με την πρόδοό του στην Επιτροπή – τουλάχιστον κάθε τρίμηνο. Σε περίπτωση που ο όμιλος ABN AMRO Group παρατηρήσει αποκλίσεις από τις προβλέψεις αυτές, θα πρέπει αμέσως να προβεί σε διορθωτικές ενέργειες.

- (308) Ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένες προβλέψεις με την απαραίτητη ανάλυση και η αναδιάρθρωση απαιτεί επίσης την παύση των δραστηριοτήτων που μεσοπρόθεσμα θα παρέμεναν διαρθρωτικά ζημιογόνες⁽¹⁰⁶⁾. Στην αιτιολογική σκέψη 120 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες για το αν τα προβλήματα βιωσιμότητας του τμήματος Prime Fund Solutions – το οποίο ανέφερε σημαντική ζημία σχετική με την απάτη Madoff το 2008 – αντιμετωπίστηκαν με τον κατάλληλο τρόπο. Με την πώληση της PFS στην Credit Suisse (βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 74), το πρόβλημα αυτό επιλύθηκε. Οι αναλυτικές προβλέψεις σε επίπεδο τμημάτων δείχνουν ότι τόσο σε ένα βασικό σενάριο όσο και σε ένα σενάριο έντασης, όλα τα τμήματα συντελούν θετικά στα αποτελέσματα. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υφίστανται άλλα τμήματα με προβλήματα διαρθρωτικής κερδοφορίας και, υπό το φως αυτής της διαπίστωσης, δεν απαιτούνται περαιτέρω επενδύσεις για τη βελτίωση της βιωσιμότητας της εταιρείας.

6.3.2. Καταμερισμός επιβαρύνσεων/Ελάχιστο απαραίτητο

- (309) Ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να καταδεικνύει με σαφήνεια ότι η ενίσχυση έχει περιοριστεί στο ελάχιστο απαραίτητο. Τα έξοδα που συνδέονται με την αναδιάρθρωση δεν θα πρέπει να επιβαρύνουν αποκλειστικά το δημόσιο, αλλά στο μέγιστο δυνατό βαθμό να συμμετέχουν και τα πρόσωπα που έχουν επενδύσει στην τράπεζα. Με άλλα λόγια, η τράπεζα και οι κάτοχοι κεφαλαίου της θα πρέπει να συμβάλλουν κατά το δυνατόν με ίδιους πόρους. Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης θα πρέπει να περιορίζεται στην κάλυψη των εξόδων που απαιτούνται για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει να χορηγούνται σε μια επιχείρηση δημόσιοι πόροι που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και οι οποίες δεν συνδέονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης όπως, για παράδειγμα, εξαγορές⁽¹⁰⁷⁾.
- (310) Η ανακοίνωση αναδιάρθρωσης υπενθυμίζει ότι η απαγόρευση εξαγοράς είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ενίσχυσης στο ελάχιστο απαραίτητο. Το σημείο (23) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση αναφέρει ρητώς ότι «δεν πρέπει να χορηγούνται σε μια επιχείρηση δημόσιοι πόροι που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και οι οποίες δεν συνδέονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης. Παραδείγματος χάρι, η αγορά μετοχών σε άλλες εταιρείες ή οι νέες

⁽¹⁰⁶⁾ Βλέπε επίσης σημείο (12) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση.

⁽¹⁰⁷⁾ Βλέπε υπόθεση T-17/03 Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH κατά Επιτροπής Συλλογή 2006 σ. II-1139.

επενδύσεις δεν μπορούν να χρηματοδοτούνται από την κρατική ενίσχυση εκτός εάν αυτό είναι απαραίτητο για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας».

- (311) Η ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση επίσης συνδέει την απαγόρευση εξαγοράς με τις στρεβλώσεις ανταγωνισμού. Στα (39) και (40), η ανακοίνωση επεξηγεί ότι «Οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εις βάρος των ανταγωνιστών που δεν τυγχάνουν παρόμοιας κρατικής στήριξης» και ότι «οι τράπεζες δεν πρέπει καταρχήν να χρησιμοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις για την εξαγορά ανταγωνιζόμενων επιχειρήσεων». Ο όρος αυτός θα πρέπει να εφαρμόζεται επί τρία τουλάχιστον έτη και μπορεί να εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι την ολοκλήρωση της περιόδου αναδιάρθρωσης ανάλογα με την έκταση, το μέγεθος και τη διάρκεια της ενίσχυσης.
- (312) Σύμφωνα με το σημείο (40) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση, η ενίσχυση μπορεί να κηρυχθεί συμβατή μόνο υπό την προϋπόθεση ότι ο όμιλος ABN AMRO Group θα εφαρμόσει αυστηρή απαγόρευση εξαγορών⁽¹⁰⁸⁾ για τρία έτη από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης. Η απαγόρευση εξαγορών θα πρέπει να επεκταθεί σε περίπτωση που το ολλανδικό δημόσιο συνεχίσει να κατέχει μερίδιο ανώτερο του 50 % του ομίλου ABN AMRO Group μετά την πάροδο τριών ετών. Ωστόσο, η διάρκεια της απαγόρευσης εξαγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη. Παρόλο που μέρος της ενίσχυσης έχει ήδη αποπληρωθεί, ορισμένα μέτρα (ιδίως τα μέτρα Z και Γ) δεν μπορούν να εξοφληθούν από την τράπεζα λόγω της μορφής υπό την οποία χορηγήθηκαν (π.χ. όχι υπό τη μορφή ενός υβριδικού χρεογράφου). Το τέλος της κρατικής ιδιοκτησίας αποτελεί υποκατάστατο μέσο για την εκτίμηση της λήξης του πλεονεκτήματος που παράγει η κρατική ενίσχυση.
- (313) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 (συμπληρωμένο με τις οικονομικές προβλέψεις για το πλέον δυσμενές σενάριο της 23ης Μαρτίου 2010) έδειξε ήδη ότι ο όμιλος ABN AMRO Group έχει καταστεί μια βιώσιμη οντότητα η οποία όχι μόνο θα πρέπει να πραγματοποιήσει μια αξιοπρεπή απόδοση ιδίων κεφαλαίων αλλά και ότι αναμένεται να πραγματοποιήσει αξιοπρεπή κέρδη σε δυσμενέστερες οικονομικές συνθήκες. Το επικαιροποιημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 επιβεβαίωσε την ανάλυση αυτή. Η εν λόγω επιστροφή στη βιωσιμότητα δεν εξαρτάται από τις εξαγορές. Η απαγόρευση εξαγορών επομένως δεν εμποδίζει την επιστροφή στη βιωσιμότητα.
- (314) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, σύμφωνα με το σημείο (26) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση, η απαγόρευση καταβολής τοκομεριδίων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων και η

απαγόρευση αγοράς υβριδικών κεφαλαιακών μέσων είναι αναπόφευκτες⁽¹⁰⁹⁾. Στο πλαίσιο μιας αναδιάρθρωσης, τα μέτρα που μειώνουν το συνολικό ποσό ιδίων κεφαλαίων δεν είναι συμβατά με το στόχο του καταμερισμού των επιβαρύνσεων και την απαίτηση του περιορισμού των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο.

- (315) Όπως ορίζει το σημείο (26) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση, «οι τράπεζες δεν πρέπει να χρησιμοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις για την αμοιβή των ιδίων κεφαλαίων τους (ίδια κεφάλαια και δάνεια μειωμένης εξασφάλισης) όταν οι δραστηριότητες αυτές δεν παράγουν επαρκή κέρδη». Μια λεπτομερής αξιολόγηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης του ομίλου ABN AMRO Group του Δεκεμβρίου Α (και του επικαιροποιημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010) επέτρεψε στην Επιτροπή να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι σε διάστημα περίπου δύο ετών ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει να έχει αποκαταστήσει τη βιωσιμότητά της, ένδειξη για το οποίο αποτελεί η αποδεκτή απόδοση ιδίων κεφαλαίων της τάξης του [...] % το 2012 και 2013 αντίστοιχα. Υπό αυτές τις συνθήκες, η απαγόρευση καταβολής τοκομεριδίων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων και η απαγόρευση αγοράς υβριδικών κεφαλαιακών μέσων για διάστημα 2 ετών⁽¹¹⁰⁾ φαίνεται να παρέχει επαρκή καταμερισμό επιβαρύνσεων μεταξύ των κατόχων κεφαλαίου της εταιρείας⁽¹¹¹⁾. Επομένως, η ενίσχυση μπορεί να κηρυχθεί

⁽¹⁰⁹⁾ Η Επιτροπή έχει αποδεχτεί μια εξαίρεση. Ένα από τα υβριδικά μέσα της FBN, το λεγόμενο μέσο FCC (μέσο FCC: 87,5 εκατ. ευρώ, 6,25 % μη σφραγισμένων προνομιούχων μετοχών καθορισμένης διάρκειας τάξης Α σειρά Ι έκδοσης της Fortis Capital Company Ltd), εκδόθηκε τη στιγμή κατά την οποία η Fortis SA/NV ήταν ακόμη ένας ενοποιημένος όμιλος και το ενημερωτικό δελτίο όριζε σαφώς ότι τα τοκομερίδια επί των κεφαλαιακών μέσων εξαρτιόνταν επίσης από τα μερίσματα που κατέβαλλε η Fortis SA/NV (vun Ageas). Μόλις η εσοπτική αρχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών πληροφορήθηκε την κατάσταση αυτή, διαπίστωσε ότι η FBN είχε απωλέσει τη διακριτική της ευχέρεια επί της καταβολής των τοκομεριδίων του μέσου και κατά συνέπεια το κεφαλαιακό μέσο δεν μπορούσε πλέον να χαρακτηριστεί ως μέσο κατηγορίας Ι. Η εσοπτική αρχή ισχυρίστηκε ότι ακόμα ένα κεφαλαιακό μέσο κατηγορίας Ι του ομίλου ABN AMRO Group – τα τοκομερίδια του οποίου μετά τη συγχώνευση παραμερίστηκαν από το μέσο FCC με συνέπεια ο όμιλος ABN AMRO Group να χάσει εκ των πραγμάτων τη διακριτική του ευχέρεια επί των τοκομεριδίων του εν λόγω κεφαλαιακού μέσου – δεν μπορούσε πλέον να χαρακτηριστεί ως μέσο κατηγορίας Ι. Βασίζομενη σε ισχυρισμούς απειλής της βιωσιμότητας που απορρέουν από την πιθανή απώλεια κεφαλαίων κατηγορίας Ι και το συγκεκριμένο πλαίσιο διαχωρισμού, η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ότι το μέσο FCC μπορεί να εξαιρεθεί από την απαγόρευση πώλησης υβριδικών κεφαλαιακών μέσων.

⁽¹¹⁰⁾ Για πρακτικούς λόγους, η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ως ημερομηνία έναρξης της απαγόρευσης καταβολής τοκομεριδίων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων και της απαγόρευσης αγοράς υβριδικών κεφαλαιακών μέσων τη 10η Μαρτίου 2011 (δηλαδή μετά την τελευταία αναγκαστική καταβολή τοκομεριδίου) με ημερομηνία λήξης, και περιλαμβανομένης αυτής, τη 10η Μαρτίου 2013.

⁽¹¹¹⁾ Η Επιτροπή έχει συνείδηση του γεγονότος ότι τα μερίσματα που καταβάλλει ο όμιλος ABN AMRO Group στο δημόσιο – ως αποκλειστικό του μέτοχο – θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην καταβολή τοκομεριδίων επί υβριδικών μέσων. Η Επιτροπή επιθυμεί την αποφυγή μιας κατάστασης στην οποία ο όμιλος ABN AMRO Group θα κατέβαλλε οριακά μερίσματα στο δημόσιο για να παρακάμψει την απαγόρευση καταβολής τοκομεριδίων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων. Η Επιτροπή δεν έχει αντίρρηση στην καταβολή σημαντικού μερίσματος στο δημόσιο ύψους τουλάχιστον 100 εκατ. ευρώ ακόμα και αν η εν λόγω καταβολή επέφερε ορισμένες επιπτώσεις στα τοκομερίδια επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων, καθώς ένα υψηλό μερίσμα αποτελεί ένδειξη αποκατάστασης της βιωσιμότητας και βοηθά επίσης στην τήρηση δυνητικών κεφαλαιακών πλεονασμάτων υπό έλεγχο, συντελώντας έτσι στον περιορισμό των αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

⁽¹⁰⁸⁾ Όταν οι τράπεζες αντιμετωπίζουν προβλήματα με επισφαλή δάνεια στο χαρτοφυλάκιό τους, η αναδιάρθρωση των εν λόγω δανείων κάποιες φορές απαιτεί λύσεις όπως τη μετατροπή χρέους σε εταιρικό κεφάλαιο. Οι καταστάσεις αυτές θεωρούνται συνήθεις τραπεζικές πρακτικές και δεν εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης εξαγορών.

συμβατή μόνο με την προϋπόθεση μιας διετούς απαγόρευσης καταβολής μερισμάτων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων και αγοράς υβριδικών κεφαλαιακών μέσων όπως περιγράφεται λεπτομερώς στο άρθρο 8 του λειτουργικού μέρους της παρούσας απόφασης. Η εν λόγω απαγόρευση καταβολής μερισμάτων και αγοράς θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται και στους κατόχους προνομιακών μετοχών της FBNH για την απομάκρυνση των αμφιβολιών που διατύπωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 130 της απόφασης της 5ης Φεβρουαρίου 2010.

- (316) Σε άλλες περιπτώσεις, μέτρα καταμερισμού επιβαρύνσεων απαιτούνται επίσης για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες που έχουν επωφεληθεί από σχέδιο διάσωσης υπέχουν επαρκή ευθύνη για τις επιπτώσεις των πράξεών τους στο παρελθόν, έτσι ώστε να δημιουργήσουν τα κατάλληλα κίνητρα τόσο για τη δική τους συμπεριφορά στο μέλλον όσο και των άλλων. Ο παράγοντας αυτός είναι λιγότερο σχετικός στην παρούσα περίπτωση, καθώς τα προβλήματα της εταιρείας συνδέονταν σε μεγάλο βαθμό με την προηγούμενη μητρική εταιρεία Fortis SA/NV (βλέπε τμήμα 6.3.3 «Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού»). Μπορεί, επομένως, να γίνει δεκτό, από άποψη καταμερισμού των επιβαρύνσεων, ότι δεν υφίστανται σημαντικές εκποιήσεις παρεκτός από την εκχώρηση του PFS και της Interttrust που από κοινού αντιπροσώπευαν το [...] % του συνόλου εισόδων εκμετάλλευσης και το [...] % των RWA.

6.3.3. Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

- (317) Αναφορικά με τα μέτρα που απαιτούνται για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η παρούσα υπόθεση παρουσιάζει ορισμένα μη τυπικά χαρακτηριστικά.
- (318) Το σημείο (28) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση καταδεικνύει τον τύπο της στρέβλωσης του ανταγωνισμού που δύναται να προκύψει όταν η κρατική ενίσχυση χορηγείται με σκοπό την υποστήριξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας σε περιόδους συστημικής κρίσης: «Όταν οι τράπεζες ανταγωνίζονται μεταξύ τους με βάση την αξία των προϊόντων και των υπηρεσιών τους, εκείνες που συσσωρεύουν υπερβολικούς κινδύνους ή/και στηρίζονται σε μη βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα τελικά χάνουν μερίδια αγοράς και, ενδεχομένως, αναγκάζονται να αποχωρήσουν από την αγορά, ενώ οι αποτελεσματικότεροι ανταγωνιστές αναπτύσσονται ή εισέρχονται στις αγορές αυτές. Οι κρατικές ενισχύσεις παρατείνουν παρελθούσες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που έχουν δημιουργηθεί λόγω της ανάληψης υπερβολικών κινδύνων και της εφαρμογής μη βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων με την τεχνητή στήριξη της αγοραίας ισχύος των δικαιούχων. Με αυτόν τον τρόπο ενδέχεται να προκαλούν ηθικό κίνδυνο για τους δικαιούχους, εξασθενίζοντας συγχρόνως τα κίνητρα των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις σε επίπεδο ανταγωνισμού, επενδύσεων και καινοτομίας».
- (319) Όπως επεξηγείται στην απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008, οι δυσκολίες της Fortis SA/NV και της Fortis Bank SA/NV ήταν αποτέλεσμα ανάληψης υπερβολικών κινδύνων: (i) Η Fortis Bank SA/NV επένδυσε ένα μεγάλο χρηματικό ποσό σε δομημένες πιστώσεις και (ii) η Fortis SA/NV αποφάσισε να εξαγοράσει την ABN AMRO N σε πολύ υψηλή τιμή. Για να επιτρέψει τη χορήγηση ενίσχυσης στις εν λόγω τράπεζες,

η Επιτροπή απαιτεί τη σημαντική μείωση της παρουσίας του δικαιούχου στην αγορά. Η Επιτροπή παρατηρεί σχετικά ότι η Fortis SA/NV διαιρέθηκε στα τέσσερα: τα βελγικά και διεθνή περιουσιακά στοιχεία στον τομέα των ασφαλειών συνεχίζουν να αποτελούν τμήμα της εισηγμένης Fortis SA/NV (η οποία μετά την κατάρρευση της SA/NV μετονομάστηκε Ageas)· η Fortis Bank SA/NV και η BGL εξαγοράστηκαν από την BNP Paribas· το ολλανδικό δημόσιο εξαγόρασε την FBN (συμπεριλαμβανομένης της ABN AMRO N)· και τέλος, το ολλανδικό δημόσιο εξαγόρασε επίσης τις ολλανδικές ασφαλιστικές δραστηριότητες⁽¹¹²⁾. Με άλλα λόγια, η Fortis SA/NV διαχωρίστηκε σε μικρότερες οντότητες και η ίδια η Fortis Bank SA/NV διαιρέθηκε σε δύο μέρη⁽¹¹³⁾.

- (320) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι τα μέτρα υπέρ της FBN και της ABN AMRO N που αξιολογούνται στην παρούσα απόφαση παρουσιάζουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τα οποία διαφέρουν σε σχέση με άλλες υποθέσεις αναδιάρθρωσης που η Επιτροπή χρειάστηκε να εξετάσει στη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης, συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων της Fortis Bank SA/NV και της Fortis SA/NV. Στην παρούσα περίπτωση, η FBN και η ABN AMRO N δεν χρειάζονται πρωτίτως την κρατική ενίσχυση λόγω κακών διαχειριστικών αποφάσεων. Η ανάγκη κρατικής ενίσχυσης δεν απορρέει για παράδειγμα από τη συσσώρευση υπερβολικών κινδύνων στις επενδύσεις τους ή στη δανειοδοτική τους πολιτική, ή λόγω εφαρμογής μη βιώσιμης πολιτικής τιμολόγησης. Ομοίως, οι δυσκολίες της Fortis SA/NV και της Fortis Bank SA/NV δεν απορρέουν από υψηλό κίνδυνο πολιτικές δανεισμού ή τιμολόγησης στις δραστηριότητες λιανικής, ιδιωτικής ή εμπορικής τραπεζικής που, αντιθέτως, ήταν επικερδείς. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χορήγηση ενίσχυσης στην FBN και στην ABN AMRO N προκαλεί σημαντικά λιγότερες στρεβλώσεις σε σχέση με τις ενισχύσεις που εγκρίθηκαν υπέρ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που είχαν συσσωρεύσει υπερβολικούς κινδύνους. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν απαιτούνται περαιτέρω εκποιήσεις.
- (321) Θα πρέπει, ωστόσο, να διασφαλιστεί ότι η FBN και η ABN AMRO N δεν κάνουν χρήση της κρατικής ενίσχυσης για να αναπτυχθούν εις βάρος των ανταγωνιστών τους, για παράδειγμα με την εφαρμογή μη βιώσιμης πολιτικής τιμολόγησης ή με την εξαγορά άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Εάν συνέβαινε αυτό, η ενίσχυση θα «εξασθενούσε τα κίνητρα των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις σε επίπεδο ανταγωνισμού, επενδύσεων και καινοτομίας» και θα μπορούσε να διαβρώσει τα «κίνητρα για την ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων» αποθαρρύνοντας την εισοδο στην ολλανδική αγορά.
- (322) Η κρατική ενίσχυση μπορεί επομένως να κηρυχθεί συμβατή μόνο εφόσον εφαρμόζονται επαρκή μέτρα για να διασφαλιστεί ότι η κρατική ενίσχυση δεν χρησιμοποιείται εις βάρος

⁽¹¹²⁾ Οι δύο τελευταίες επιχειρηματικές δραστηριότητες διοικούνται ως διακριτές οντότητες και οι ολλανδικές αρχές ανακοίνωσαν τον Νοέμβριο του 2008 ότι δεν επρόκειτο να προβούν στην ενοποίησή τους.

⁽¹¹³⁾ Στις αποφάσεις της 3ης Δεκεμβρίου 2008 και της 12ης Μαΐου 2009, η Επιτροπή παρατήρησε στη βάση αυτή και στη βάση άλλων δεσμεύσεων ότι είχαν ληφθεί επαρκή μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προκλήθηκαν από την ενίσχυση της Fortis SA/NV και της Fortis Bank SA/NV.

των ανταγωνιστών, κάποιοι εκ των οποίων δεν τυγχάνουν παρόμοιας κρατικής στήριξης. Ισότιμοι κανόνες ανταγωνισμού θα πρέπει να διασφαλίζονται μεταξύ τραπεζών που λαμβάνουν δημόσια στήριξη και εκείνων που δεν επωφελούνται από τέτοια μέτρα. Θα πρέπει επίσης να αποφεύγεται η εξασθένηση των κινήτρων για τις επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις σε επίπεδο ανταγωνισμού, επενδύσεων και καινοτομίας, καθώς και η δημιουργία φραγμών εισόδου στην αγορά που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τις διασυστασιακές δραστηριότητες.

- (323) Η ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση προβλέπει ότι η φύση και ο τύπος αυτών των περιορισμών εξαρτάται από το ποσό της ενίσχυσης και των συνθηκών και συγκυριών υπό τις οποίες χορηγήθηκε, καθώς και από τα χαρακτηριστικά της ή των αγορών εντός των οποίων δραστηριοποιείται η τράπεζα που τυγχάνει κρατικής ενίσχυσης. Το ποσό της ενίσχυσης περιγράφεται στην παράγραφο 6.1.3 Ποσοτικοποίηση της κρατικής ενίσχυσης. Οι συγκεκριμένες συνθήκες και περιστάσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε η ενίσχυση συζητήθηκαν στην αρχή της παρούσας ενότητας. Όπως αναφέρεται στο σημείο (32) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση, παίζουν ρόλο επίσης το μέγεθος και η σχετική σπουδαιότητα της δικαιούχου τράπεζας στην ή τις αγορές όπου δραστηριοποιείται. Εάν η αναδιάρθρωμένη τράπεζα έχει περιορισμένη εναπομένουσα παρουσία στην αγορά, είναι λιγότερο πιθανό να απαιτούνται πρόσθετα μέτρα. Επομένως, οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την κήρυξη της ενίσχυσης ως συμβατής σχετίζονται κυρίως με τη λιανική και ιδιωτική τραπεζική, καθώς η τράπεζα έχει ήδη μειώσει σημαντικά την παρουσία της στον τομέα της εμπορικής τραπεζικής μέσω της εκποίησης της New HBU.
- (324) Η ενίσχυση μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την ανακοίνωση αναδιάρθρωσης υπό την προϋπόθεση ότι ο όμιλος ABN AMRO Group υλοποιεί τα μέτρα που περιγράφονται στα σημεία (325) έως (329).
- (325) Στη λιανική και ιδιωτική τραπεζική, η ενίσχυση μπορεί να κηρυχθεί συμβατή υπό την προϋπόθεση ότι ο όμιλος ABN AMRO Group δεν θα είναι ο ρυθμιστής των τιμών στις τυποποιημένες αποταμιεύσεις και στα ενυπόθηκα προϊόντα. Σύμφωνα με το σημείο (44) της ανακοίνωσης αναδιάρθρωσης, ο όμιλος ABN AMRO Group δεν θα πρέπει να προσφέρει όρους τιμών τους οποίους δεν θα ήταν σε θέση να προσφέρουν οι ανταγωνιστές που δεν λαμβάνουν κρατική ενίσχυση.
- (326) Εφόσον μια απαγόρευση διαμόρφωσης τιμών μπορεί να είναι λιγότερο αποτελεσματική σε τμήματα αγοράς που χαρακτηρίζονται από μεγάλο αριθμό μη τυποποιημένων προϊόντων, όπως η λιανική τραπεζική στην Ολλανδία όπου υπήρξε συγκεκριμένη καταγγελία, τότε σύμφωνα με το σημείο (44) της ανακοίνωσης αναδιάρθρωσης απαιτείται μια επιπλέον προϋπόθεση προκειμένου η ενίσχυση να κηρυχθεί συμβατή. Ο όμιλος ABN AMRO Group πρέπει να στοχεύσει στην επίτευξη των καθαρών εσόδων από τόκους όπως παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή στις 8 Νοεμβρίου 2010. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει επομένως να λάβει τα απαραίτητα μέτρα αμέσως μόλις αντιληφθεί ότι κινδυνεύει να μην πραγματοποιήσει πλήρως τους προβλεπόμενους στόχους, ιδίως εάν αυτό οφείλεται σε χαμηλά περιθώρια επιτοκίων.

(327) Εφόσον η επιβολή απαγόρευσης διαμόρφωσης τιμών είναι δύσκολη σε επίπεδο υλοποίησης και παρακολούθησης στην ιδιωτική τραπεζική, είναι απαραίτητη η εφαρμογή άλλων κατάλληλων διορθωτικών μέτρων προκειμένου να διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός, όπως για παράδειγμα μέτρα για τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά, όπως περιγράφεται στο σημείο (44) της ανακοίνωσης για την αναδιάρθρωση. Συναφώς, μια απαραίτητη προϋπόθεση για να κηρυχθεί συμβατή η ενίσχυση είναι ο όμιλος ABN AMRO Group να υλοποιήσει ένα μέτρο που να διευκολύνει τη μεταστροφή. Συγκεκριμένα, ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει να καλύψει τα δικά του διοικητικά κόστη και τα έξοδα μεταβίβασης και συναλλαγών των πελατών του της ιδιωτικής τραπεζικής στις Κάτω Χώρες, τα οποία αποτελούν άμεση απόρροια του τέλους της σχέσης ιδιωτικής τραπεζικής και της μεταβίβασης χαρτοφυλακίων.⁽¹¹⁴⁾ Το μέτρο αυτό θα πρέπει να εφαρμόζεται για περίοδο δύο συνεχόμενων μηνών, με έναρξη το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης. Αμέσως μετά την έναρξη της δίμηνης περιόδου, η τράπεζα θα ενημερώσει όλους τους πελάτες ιδιωτικής τραπεζικής με σαφή τρόπο σχετικά με την ευκαιρία που τους προσφέρεται. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει επίσης να παρέχει στην Επιτροπή στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι μεταφορές πελατών εκτελούνται σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες και ότι δεν υφίστανται καθυστερήσεις στη διαδικασία μεταφοράς πελατών.

(328) Σε περίπτωση που τα μέτρα για τον περιορισμό στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και ιδίως τα συγκεκριμένα μέτρα στον τομέα της λιανικής και ιδιωτικής τραπεζικής εφαρμοστούν ορθά, θα επαρκούσαν και για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εγείρει ο προσφεύγων. Ερευνώντας τα εν λόγω ζητήματα, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ABN AMRO τιμολογούσε ορισμένα προϊόντα κάτω του κόστους, αλλά η συγκεκριμένη τιμολογιακή πολιτική σημειώθηκε σε ένα περιβάλλον με περιορισμένη ρευστότητα όπου όλες οι τράπεζες επιδίωξαν σε επιθετικό ανταγωνισμό για την εξασφάλιση καταθέσεων, ενώ υφίσταντο επίσης και οι ιδιαίτερες περιστάσεις της εισόδου στην αγορά της MoneyYou (της οποίας η έναρξη δραστηριοτήτων αποφασίστηκε πριν την κατάρρευση της Fortis SA/NV).

(329) Το σημείο (44) της ανακοίνωσης αναδιάρθρωσης αναφέρει επίσης ότι οι τράπεζες δεν θα πρέπει να επικαλούνται την κρατική στήριξη ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κατά την προώθηση των χρηματοπιστωτικών τους προϊόντων στην αγορά. Επομένως, προϋπόθεση για την κήρυξη της ενίσχυσης ως συμβατής είναι η ABN AMRO Group να μη χρησιμοποιήσει την κρατική ενίσχυση στις εκστρατείες προώθησης των προϊόντων και υπηρεσιών της στην αγορά και στην επικοινωνία της με τους επενδυτές, για διάστημα τριών ετών. Οι απαγορεύσεις αυτές επεκτείνονται σε χρονική περίοδο έως και πέντε ετών εφόσον το ολλανδικό δημόσιο κατέχει μερίδιο ύψους τουλάχιστον 50 % επί του μετοχικού κεφαλαίου του ομίλου ABN AMRO Group.

⁽¹¹⁴⁾ Ο όμιλος ABN AMRO Group δεν υποχρεούται να καλύψει άλλες οικονομικές συνέπειες που υπέστησαν οι πελάτες, για παράδειγμα έξοδα ή ζημιές που συνδέονται με την (πρώιμη) ρευστοποίηση ή τερματισμό θέσεων, υποθηκών, αποταμιευτικών καταθέσεων, δικαιώματα τίτλων ή συμμετοχών του πελάτη και οποιαδήποτε έξοδα επιβαρύνουν άλλο τραπεζικό ίδρυμα ή/και έξοδα που επιβαρύνουν τον πελάτη και που συνδέονται με την είσοδο σε νέες θέσεις ή/και τη σύναψη νέων συμβάσεων και άλλες οικονομικές επιπτώσεις που συνδέονται με τον τερματισμό πάσης φύσεως προϊόντος και υπηρεσίας από τον πελάτη.

(330) Από άποψη των αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η Επιτροπή εκτιμά ως θετικές τις εκπονήσεις του PFS και της Intertrust. Η εκχώρηση του PFS μειώνει την ελκυστικότητα της εταιρείας έναντι των θεσμικών πελατών, ενώ η Intertrust παρείχε μεταξύ άλλων υπηρεσίες που θα καθιστούσαν την ιδιωτική τραπεζική πιο ισχυρή. Ως αποτέλεσμα, η πώλησή της μπορεί να διευκόλυνε τους ανταγωνιστές να βελτιώσουν την ανταγωνιστική τους θέση έναντι της ABN AMRO Mees Pierson. Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι το γεγονός της μερικής εξόφλησης της ενίσχυσης συμβάλλει στον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή επίσης βλέπει θετικά την πολιτική απόδοσης μερισμάτων που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 75.

6.3.4. Συμπέρασμα

(331) Συνεπώς, εάν όλες οι προϋποθέσεις που περιγράφονται στις ενότητες 6.2 και 6.3 εφαρμόζονται ορθά, το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 το οποίο επικαιροποιήθηκε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 παρέχει επαρκείς ενδείξεις αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ομίλου ABN AMRO Group. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 το οποίο επικαιροποιήθηκε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 περιέχει επαρκείς προβλέψεις για τον καταμερισμό επιβαρύνσεων και παρέχει επαρκή και κατάλληλα μέτρα για τον περιορισμό των αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Επομένως, η Επιτροπή μπορεί υπό όρους να δηλώσει ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 όπως επικαιροποιήθηκε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010 είναι σύμφωνο με την ανακοίνωση για την αναδιάρθρωση.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι Κάτω Χώρες χορήγησαν παράνομα την κρατική ενίσχυση που παρατίθεται στην παράγραφο 6.1.3 «Ποσοτικοποίηση της κρατικής ενίσχυσης», κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της συνθήκης. Ωστόσο, η ενίσχυση αυτή μπορεί να θεωρηθεί συμβατή εφόσον οι προϋποθέσεις που ορίζονται στις ενότητες 6.2 και 6.3 και περιγράφονται με περισσότερες λεπτομέρειες στο λειτουργικό μέρος της παρούσας απόφασης υλοποιηθούν.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι το ολλανδικό δημόσιο κατ' εξαίρεση δέχτηκε να παραλάβει το κείμενο της παρούσας απόφασης μόνο στην αγγλική γλώσσα.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση που χορήγησαν οι Κάτω Χώρες στον όμιλο ABN AMRO Group είναι συμβατή με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που διατυπώνονται στα άρθρα 3 έως 9.

Η εν λόγω κρατική ενίσχυση χορηγήθηκε ως εξής:

— ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης ύψους μεταξύ 4,2 δισεκατ. ευρώ και 5,45 δισεκατ. ευρώ αντιστοίχως υπέρ της FBN και της ABN AMRO N, και

— ενίσχυση ρευστότητας ύψους 71,7 δισεκατ. ευρώ.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) Ως «όμιλος ABN AMRO Group» νοείται ο όμιλος ABN AMRO Group και οι 100 % έμμεσες ή άμεσες θυγατρικές του, συμπεριλαμβανομένων των οντοτήτων υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του ομίλου ABN AMRO Group κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΚ Κανονισμός Συγκεντρώσεων) ⁽¹¹⁵⁾.
- β) ως «πρώτος σε κατάταξη» νοείται το πρόσωπο που προσφέρει την πιο ελκυστική τιμή.
- γ) ως «πελάτες λιανικής» νοούνται όλοι οι μεμονωμένοι πελάτες (σε αντίθεση με τους εταιρικούς πελάτες).
- δ) ως «τυποποιημένες αποταμιεύσεις λιανικής και καταθετικά προϊόντα» νοούνται όλα τα τυποποιημένα προϊόντα λιανικής και καταθετικά προϊόντα που καλύπτουν ανά πάσα στιγμή τουλάχιστον το 85 % του όγκου των προϊόντων του ομίλου ABN AMRO Group στη λιανική αγορά αποταμιεύσεων και καταθέσεων.
- ε) ως «τυποποιημένα ενυπόθηκα προϊόντα» νοούνται όλα τα τυποποιημένα καταθετικά προϊόντα λιανικής που καλύπτουν ανά πάσα στιγμή τουλάχιστον το 85 % του όγκου των ενυπόθηκων προϊόντων του ομίλου ABN AMRO Group.
- στ) ως «Ιδιωτική Τραπεζική Κάτω Χωρών» νοούνται όλοι οι πελάτες της EM Ιδιωτικής Τραπεζικής εκτός από αυτούς που ανήκουν στη διεθνή ιδιωτική τραπεζική ⁽¹¹⁶⁾.

Άρθρο 3

1. Ελλείψει προηγούμενης εξουσιοδότησης της Επιτροπής, ο όμιλος ABN AMRO Group δεν είναι πρώτος στην κατάταξη αναφορικά με τα τυποποιημένα προϊόντα αποταμιεύσεων και καταθέσεων λιανικής για πελάτες λιανικής τραπεζικής μεταξύ των [...] χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε όγκο στην ολλανδική αγορά αποταμιεύσεων λιανικής σε κανένα από τα ακόλουθα τμήματα:

- λογαριασμοί αποταμιεύσεων,
- καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας ενός έτους,
- καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας δύο ετών,
- καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας τριών ετών,
- καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας τεσσάρων ετών, και
- καταθέσεις καθορισμένης διάρκειας πέντε ετών.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν τρία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατατάσσονται στην πρώτη θέση μεταξύ των [...] χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε τμήμα της ολλανδικής αγοράς αποταμιεύσεων και καταθέσεων, ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να εφαρμόσει το ίδιο επιτόκιο με τα εν λόγω τρία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με τα τυποποιημένα προϊόντα του αντίστοιχου τμήματος.

⁽¹¹⁵⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1.

⁽¹¹⁶⁾ Αναφέρεται στην ανάλυση κατά τμήματα που χρησιμοποιήθηκε στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 79).

2. Ελλείψει προηγούμενης εξουσιοδότησης της Επιτροπής, ο όμιλος ABN AMRO Group δεν κατατάσσεται στην πρώτη θέση αναφορικά με κανένα τυποποιημένο ενυπόθηκο προϊόν μεταξύ των [...] χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στην ολλανδική αγορά ενυπόθηκων προϊόντων λιανικής.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, όταν τρία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατατάσσονται στην πρώτη θέση μεταξύ των [...] χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς σε τμήμα της ολλανδικής αγοράς αποταμιεύσεων και καταθέσεων, ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να εφαρμόσει το ίδιο επιτόκιο με τα εν λόγω τρία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναφορικά με τα αντίστοιχα τυποποιημένα ενυπόθηκα προϊόντα.

3. Για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις παραγράφους 1 και 2, ο όμιλος ABN AMRO Group θα παρακολουθεί σε μόνιμη βάση, και τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα, τους όρους που προσφέρουν τα [...] άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε όγκο στις αντίστοιχες ολλανδικές αγορές αποταμιεύσεων, στο βαθμό που οι όροι αυτοί είναι διαθέσιμοι στο ευρύ κοινό. Εάν τα στοιχεία οποιοδήποτε από τα εν λόγω [...] άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν είναι διαθέσιμα στο κοινό, μπορούν να υποκατασταθούν από τα στοιχεία του αμέσως μεγαλύτερου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος από την κατάταξη βάσει μεριδίου αγοράς.

Σε περίπτωση που ο όμιλος ABN AMRO Group αντιληφθεί ότι προσφέρει πιο ευνοϊκή τιμή για οποιοδήποτε από τα προϊόντα του από την τιμή που επιτρέπεται να προσφέρει βάσει των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, θα πρέπει να ενημερώσει αμέσως την Επιτροπή. Θα πρέπει να αναπροσαρμόσει αμέσως την τιμή των προϊόντων του και να υλοποιήσει την αναπροσαρμογή αυτή το συντομότερο δυνατό.

Αναφορικά με τις αποταμιεύσεις και τις καταθέσεις λιανικής, ο όμιλος ABN AMRO Group θα εφαρμόσει την αναπροσαρμογή το αργότερο εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία περιήλθε στην αντίληψή του η εν λόγω παρέκκλιση. Ωστόσο, σε περίπτωση που η παρέκκλιση αφορά προϊόντα η τιμή των οποίων μπορεί να διορθωθεί μόνο στο τέλος του μήνα και απομένουν λιγότερες από δέκα εργάσιμες μεταξύ του εντοπισμού της παρέκκλισης και του τέλους του μήνα, ο όμιλος ABN AMRO Group θα πραγματοποιήσει την αναπροσαρμογή με την πρώτη ευκαιρία από το τέλος του επόμενου μηνός.

Αναφορικά με τα ενυπόθηκα δάνεια, ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει να αναπροσαρμόσει την τιμολόγησή του εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία περιήλθε στην αντίληψή του η εν λόγω παρέκκλιση και η αναπροσαρμογή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία διαπιστώθηκε η παρέκκλιση.

4. Ο εν λόγω περιορισμός όπως διατυπώνεται στις παραγράφους 1 και 2 ισχύει για περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα υποβάλει στην Επιτροπή έκθεση συμμόρφωσης με τον περιορισμό αυτόν σε τριμηνιαία βάση και το αργότερο εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση των τριμηνιαίων οικονομικών αποτελεσμάτων του ομίλου ABN AMRO Group.

Άρθρο 4

1. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων (συμπεριλαμβανομένων

των καθαρών εσόδων από τόκους) που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή με το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 όπως επικαιροποιήθηκε από το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010. Οι στόχοι του Νοεμβρίου 2010 θα επιτευχθούν σε επίπεδο ενοποιημένων λογαριασμών του ομίλου ABN AMRO Group.

Ο όμιλος ABN AMRO Group θα υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση αναλύοντας τους προβλεπόμενους στόχους και τα πραγματικά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών εσόδων από τόκους) σε επίπεδο των τεσσάρων τμημάτων που ορίζονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δεκεμβρίου 2009 και το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Νοεμβρίου 2010: συγκεκριμένα, λιανική τραπεζική, ιδιωτική τραπεζική Κάτω Χωρών, διεθνής ιδιωτική τραπεζική, εμπορική και επενδυτική τραπεζική.

Ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να ζητήσει με αιτιολογημένο αίτημα από την Επιτροπή την αναθεώρηση των στόχων του (συμπεριλαμβανομένων και των καθαρών εσόδων από τόκους) ώστε να λαμβάνουν υπόψη εξωτερικές εξελίξεις.

2. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα πρέπει να παρέχει ανάλυση των προβλέψεων για τα καθαρά εισοδήματα από τόκους κατά όγκο και περιθώρια σε επίπεδο ενοποιημένων λογαριασμών και σε επίπεδο ιδιωτικής τραπεζικής.

Ο όμιλος ABN AMRO Group θα υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση και το αργότερο εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση των τριμηνιαίων οικονομικών αποτελεσμάτων του ομίλου ABN AMRO Group, με την οποία θα δηλώνει εάν τα καθαρά έσοδα από τόκους που πραγματοποιήθηκαν σε ενοποιημένο επίπεδο συμφωνούν με τις προβλέψεις της παραγράφου 1. Η εν λόγω αναφορά θα αντιπαραβάλλει επίσης τα προβλεπόμενα και τα πραγματικά περιθώρια σε ενοποιημένο επίπεδο και σε επίπεδο ιδιωτικής τραπεζικής.

Σε περίπτωση που τα πραγματοποιηθέντα σε ενοποιημένο επίπεδο καθαρά έσοδα από τόκους δεν συμφωνούν με τις αντίστοιχες προβλέψεις, ο όμιλος ABN AMRO Group θα ορίσει στην εν λόγω έκθεση τα ληφθέντα για την επίτευξη των στόχων μέτρα.

3. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 ισχύουν για περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 5

1. Ο όμιλος ABN AMRO Group δεν επιτρέπεται να αποκτήσει μερίδιο ανώτερο του [0 - 7] % σε οποιαδήποτε επιχείρηση.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να προβεί σε εξαγορές εφόσον η συνολική ακαθάριστη σωρευτική τιμή αγοράς (εξαιρουμένης της ανάληψης ή μεταβίβασης χρέους αναφορικά με τις εν λόγω αποκτήσεις) που καταβάλλει ο όμιλος ABN AMRO Group για το σύνολο των εν λόγω εξαγορών σε περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης είναι κατώτερο των [0 - 600] εκατ. ευρώ.

Η απαγόρευση της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις εξαγορών ιδιωτικών κεφαλαίων από τον όμιλο ABN AMRO Group εφόσον εντάσσονται στο επιχειρηματικό του σχέδιο και τον σχεδιασμένο προϋπολογισμό του τμήματος «Ιδιωτικών Επενδύσεων» του ομίλου όπως αυτός υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 5 Οκτωβρίου 2010.

Από το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης της παραγράφου 1 αποκλείονται επίσης [...] μερίδια μετοχικού κεφαλαίου που αναλαμβάνονται από το τμήμα του ομίλου ABN AMRO Group «Ενέργεια, βασικά εμπορεύματα και μεταφορές» στο πλαίσιο της στήριξης της συνήθους χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας εφόσον εντάσσονται στο επιχειρηματικό σχέδιο του ομίλου ABN AMRO Group και τον σχεδιασμένο προϋπολογισμό του εν λόγω τμήματος όπως αυτός υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 10 Ιανουαρίου 2010.

Ο όμιλος ABN AMRO Group θα υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση και το αργότερο εντός δύο εβδομάδων από τη δημοσίευση των τριμηνιαίων οικονομικών αποτελεσμάτων του ομίλου. Η εν λόγω έκθεση θα παραθέτει τις εξαγορές που πραγματοποίησαν τα τμήματα «Ιδιωτικών Επενδύσεων» και «Ενέργειας, βασικών εμπορευμάτων και μεταφορών». Η αναφορά θα παρέχει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις υπόλοιπες εξαγορές που πραγματοποίησε ο όμιλος ABN AMRO Group βάσει του πρώτου εδαφίου.

3. Η απαγόρευση της παραγράφου 1 εφαρμόζεται για τουλάχιστον τρία χρόνια από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης ή μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία η συμμετοχή των Κάτω Χωρών στο μετοχικό κεφάλαιο του ομίλου ABN AMRO Group πέσει κάτω από το 50 %, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι η μεταγενέστερη. Η απαγόρευση αυτή παύει να έχει εφαρμογή το αργότερο με τη συμπλήρωση πέντε ετών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης.

Σε περίπτωση που η απαγόρευση της παραγράφου 1 συνεχίσει να εφαρμόζεται για διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης, η συνολική ακαθάριστη σωρευτική τιμή αγοράς που ισχύει βάσει του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 αυξάνεται κατά [0 - 200] εκατ. ευρώ κατ' έτος.

Άρθρο 6

Ο όμιλος ABN AMRO Group οφείλει να μη διαφημίζει το γεγονός ότι βρίσκεται υπό κρατική ιδιοκτησία ή να πραγματοποιεί οποιαδήποτε αναφορά σε οποιαδήποτε ληφθείσα κρατική στήριξη στην επικοινωνία του με υπάρχοντες ή δυνητικούς πελάτες ή/και επενδυτές για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης ή μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία η συμμετοχή των Κάτω Χωρών στο μετοχικό κεφάλαιο του ομίλου πέσει κάτω από το 50 %, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι η μεταγενέστερη. Η απαγόρευση αυτή παύει να έχει εφαρμογή το αργότερο με τη συμπλήρωση πέντε ετών από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης.

Κατά παρέκκλιση της εν λόγω απαγόρευσης, ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να αναφέρει το γεγονός ότι βρίσκεται υπό κρατική ιδιοκτησία καθώς και κάθε κρατική ενίσχυση που έχει λάβει κάθε φορά που η εν λόγω αναφορά απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία ή τις κανονιστικές διατάξεις.

Άρθρο 7

1. Ο όμιλος ABN AMRO Group οφείλει να προσφέρει στους πελάτες του που υπάγονται στην κατηγορία ιδιωτική τραπεζική Κάτω Χωρών την επιλογή να διακόψουν τη μεταξύ τους σχέση ιδιωτικής τραπεζικής και να μεταφέρουν τα επενδυτικά τους χαρτοφυλάκια σε άλλες τράπεζες. Η εν λόγω προσφορά ισχύει για περίοδο δύο συνεχόμενων μηνών («η σχετική περίοδος»).

Η σχετική περίοδος θα ξεκινήσει το συντομότερο δυνατό μετά την ημερομηνία της παρούσας απόφασης, αφήνοντας (αν απαιτείται) ένα λογικό διάστημα προετοιμασίας, και πάντως το αργότερο εντός ενός έτους από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης. Ο όμιλος ABN AMRO Group θα υποβάλλει προς έγκριση στην Επιτροπή μια ημερομηνία έναρξης της σχετικής περιόδου τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες πριν την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης.

2. Ο όμιλος ABN AMRO Group οφείλει να καθιστά διαθέσιμους σε όλους τους πελάτες του που υπάγονται στην κατηγορία ιδιωτικής τραπεζικής Κάτω Χωρών τους όρους της προσφοράς που περιγράφεται στην παράγραφο 1, με σαφή τρόπο, το αργότερο κατά την πρώτη ημέρα της σχετικής περιόδου. Οι πληροφορίες που αποστέλλει ο όμιλος ABN AMRO Group στους πελάτες του πρέπει πρώτα να υποβάλλονται στην Επιτροπή τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες προτού αποσταλούν στους πελάτες.

3. Ο όμιλος ABN AMRO Group οφείλει να διευκολύνει τη διακοπή των σχέσεων ιδιωτικής τραπεζικής όταν αυτό ζητείται από τους πελάτες, ακολουθώντας τις συνήθεις διαδικασίες στο χαμηλότερο δυνατό κόστος. Εάν ο πελάτης αποφασίσει να μεταφέρει την επενδυτική του θέση του ή/και τους (σχετικούς) τίτλους του, και εφόσον η μεταβίβαση αυτή είναι δυνατή από την πλευρά της τράπεζας προς την οποία γίνεται η μεταβίβαση, ο όμιλος ABN AMRO οφείλει να διευκολύνει αυτή τη μεταβίβαση. Ο όμιλος οφείλει να ενημερώνει τους πελάτες σχετικά με την επιλογή μεταφοράς επενδυτικών θέσεων αντί για τη ρευστοποίησή τους και σχετικά με το κόστος των δύο επιλογών.

Ο όμιλος ABN AMRO Group καλύπτει τα δικά του διοικητικά κόστη και τα έξοδα μεταφοράς και πράξεων των πελατών του τα οποία αποτελούν άμεση απόρροια του τέλους της σχέσης ιδιωτικής τραπεζικής και της μεταβίβασης χαρτοφυλακίων⁽¹¹⁷⁾.

Ο όμιλος ABN AMRO Group δεν υποχρεούται να καλύψει άλλες οικονομικές συνέπειες που αφορούν τον πελάτη.

Άρθρο 8

Ο όμιλος ABN AMRO Group δεν καταβάλλει κανένα τοκομερίδιο επί κεφαλαιακών μέσων βασικών κεφαλαίων κατηγορίας 1, κατηγορίας 1 και κατηγορίας 2 (συμπεριλαμβανομένων υβριδικών κεφαλαιακών μέσων και προνομιούχων μετοχών) που έχουν εκδοθεί πριν την ημερομηνία της παρούσας απόφασης ούτε ασκεί δικαιώματα αγοράς αναφορικά με τα εν λόγω κεφαλαιακά μέσα μέχρι και την 10η Μαρτίου 2013, παρεκτός εάν συντρέχουν νομικοί λόγοι.

Ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να εκδώσει νέα κεφαλαιακά μέσα έπειτα από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης ή να καταβάλλει τοκομερίδια για τα εν λόγω νέα κεφαλαιακά μέσα, παρεκτός εάν οι εν λόγω εκδόσεις ή πληρωμές δημιουργούν υποχρέωση πληρωμής τοκομεριδίων επί των ιδίων υφιστάμενων κεφαλαιακών μέσων.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου, ο όμιλος ABN AMRO Group δύναται να αγοράσει μέσω FCC (συγκεκριμένα 87,5 εκατ. ευρώ, 6,25 % μη σωρευτικών προνομιούχων μετοχών καθορισμένης διάρκειας τάξης A σειρά I έκδοσης της Fortis Capital Company Ltd).

⁽¹¹⁷⁾ Σύμφωνα με αριθμητικά παραδείγματα που παρείχε ο όμιλος ABN AMRO Group στην Επιτροπή στις 18 Νοεμβρίου 2010.

Μέχρι και τη 10η Μαρτίου 2013, ο όμιλος ABN AMRO Group καταβάλλει μέρισμα επί των κοινών του μετοχών μόνο εφόσον το εν λόγω μέρισμα υπερβαίνει τα 100 εκατ. ευρώ ⁽¹¹⁸⁾.

Άρθρο 9

Το αργότερο μέχρι τις 30 Ιουνίου 2011, ο όμιλος ABN AMRO Group θα καταβάλει στις Κάτω Χώρες αναπροσαρμοσμένο επιτόκιο επί των δανείων που αναφέρονται στο από 24 Ιουνίου 2010 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Επιτροπής προς το ολλανδικό δημόσιο. Τα αναπροσαρμοσμένα με τον τόκο ποσά ανέρχονται σε 18 152 722 ευρώ.

Άρθρο 10

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, οι Κάτω Χώρες οφείλουν να ενημερώσουν την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 11

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο βασίλειο των Κάτω Χωρών.

Βρυξέλλες, 5 Απριλίου 2011.

Για την Επιτροπή
Joaquín ALMUNIA
Αντιπρόεδρος

⁽¹¹⁸⁾ Σε ετήσια βάση, συγκεκριμένα ενδιάμεσο μέρισμα και τελικό μέρισμα.

Τιμή συνδρομής 2011 (χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταχυδρομείου για κανονική αποστολή)

Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 100 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, έντυπη έκδοση + ετήσιο DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	1 200 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά L, μόνο έντυπη έκδοση	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	770 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρές L + C, μηνιαίο συγκεντρωτικό DVD	22 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	400 EUR ετησίως
Συμπλήρωμα της Επίσημης Εφημερίδας, σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί, DVD, μία έκδοση την εβδομάδα	πολύγλωσσο: 23 επίσημες γλώσσες της ΕΕ	300 EUR ετησίως
Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά C — Διαγωνισμοί	γλώσσα(-ες) ανάλογα με το διαγωνισμό	50 EUR ετησίως

Η συνδρομή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, που εκδίδεται στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δυνατή σε 22 γλωσσικές εκδόσεις. Περιλαμβάνει τις σειρές L (Νομοθεσία) και C (Ανακοινώσεις και Πληροφορίες).

Για κάθε γλωσσική έκδοση απαιτείται ξεχωριστή συνδρομή.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 920/2005 του Συμβουλίου, που δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* L 156 της 18ης Ιουνίου 2005, τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν υποχρεούνται, προσωρινά, να συντάσσουν και να δημοσιεύουν στα ιρλανδικά όλες τις πράξεις. Γι' αυτό, η *Επίσημη Εφημερίδα* στα ιρλανδικά πωλείται ξεχωριστά.

Η συνδρομή για το Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας* (σειρά S — Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί) περιλαμβάνει 23 επίσημες γλωσσικές εκδόσεις σε ένα ενιαίο πολύγλωσσο DVD.

Με απλή αίτηση, οι συνδρομητές της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης* έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν διάφορα παραρτήματα της *Επίσημης Εφημερίδας*. Ενημερώνονται για την έκδοση των παραρτημάτων με «Σημείωμα προς τον αναγνώστη» που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Πωλήσεις και συνδρομές

Συνδρομές σε διάφορες τιμολογημένες περιοδικές εκδόσεις, όπως η *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, διατίθενται στους εμπορικούς μας αντιπροσώπους. Κατάλογο των εμπορικών μας αντιπροσώπων θα βρείτε στο Διαδίκτυο, στη διεύθυνση:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm

Το EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

